

www.compaq.com

Presario

Ytterligare anvisningar för Presario Mobile Internet PC, 1700-serien

www.compaq.com

© 2000 Compaq Computer Corporation. Med ensamrätt. Tryckt i USA, Brasilien, Kanada, Japan, Singapore, Taiwan och Storbritannien. Compaq är registrerat hos Patent and Trademark Office i USA. Andra utgåvan september 2000.

Compaq

Installationshandbok till bärbara Internetdatorer i Presario 1700-serien

Observera!

© 2000 Compaq Computer Corporation

COMPAQ och Compaqs logotyp är registrerade hos U.S. Patent and Trademark Office.

Alla övriga produktnamn som förekommer i detta dokument kan vara varumärken och/eller registrerade varumärken som tillhör respektive företag.

Compaq ansvarar inte för tekniska fel, redigeringsfel eller information som har utelämnats i denna handbok. Informationen i den här handboken kan ändras utan föregående meddelande.

Informationen i den här handboken kan ändras utan föregående meddelande och tillhandahålls »I BEFINTLIGT SKICK» UTAN GARANTIER AV NÅGOT SLAG. DET RISKTAGANDE SOM FÖL-JER AV OMSÄTTANDE AV DENNA INFORMATION I HANDLING TILLFALLER I ALLA HÄNSE-ENDEN INFORMATIONSMOTTAGAREN. COMPAQ ANSVARAR INTE I NÅGOT FALL FÖR EVENTUELLA DIREKTA, INDIREKTA, OAVSIKTLIGA, SÄRSKILDA, STRAFFRÄTTSLIGA ELLER ANDRA SKADOR AV NÅGOT SLAG (INKLUSIVE, MEN INTE BEGRÄNSAT TILL, SKA-DOR I FORM AV FÖRLORAD AFFÄRSINKOMST, AVBROTT I AFFÄRSVERKSAMHET ELLER FÖRLORAD AFFÄRSINFORMATION), ÄVEN OM COMPAQ HAR BLIVIT INFORMERADE OM ATT RISK FÖR SÅDANA SKADOR KAN FÖRELIGGA. OVANSTÅENDE GÄLLER OAVSETT OM EVENTUELL UNDERLÅTENHET ELLER ANNAN FÖRSUMMELSE HOS ENDERA PARTEN KAN PÅVISAS OCH OAVSETT OM SÅDAN SKYLDIGHET ÄR REGLERAD I AVTAL, OAKT-SAMHETSKLAUSUL, SKADESTÅNDFÖRORDNING ELLER ANNAN FORM AV JURIDISKT REGLERAD SKYLDIGHET OCH OAKTAT EVENTUELL UNDERLÅTENHET BETRÄFFANDE ÖVERENSKOMMELSE OM BEGRÄNSAD ERSÄTTNING.

De begränsade garantiåtaganden som gäller för Compaq-produkter anges endast i den dokumentation som medföljer respektive produkt. Ingen del av denna text ska tolkas som en utsträckning av detta garantiåtagande.

Compaq Installationshandbok till bärbara Internetdatorer i Presario 1700-serien Andra utgåvan (september 2000)

Artikelnummer 183237-102

INNEHÅLLS-FÖRTECKNING

Kapitel 1 Introduktion 1-
Var finns mer information?
Tryckt dokumentation
Symboler och bilder1-
Symboler1-4
Bilder1-4
Säkerhet1-
Koppla bort datorn från eluttaget
Kapitel 2 Grundläggande funktioner
Framsidan på datorn2-
Framsidan på datorn2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-
Framsidan på datorn2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2
Framsidan på datorn2-2 Komponenter på framsidan2-2 Nedre frontpanel2-2 Knappar och indikatorlampor för Internet-funktioner2-3
Framsidan på datorn2-2 Komponenter på framsidan2-2 Nedre frontpanel2-2 Knappar och indikatorlampor för Internet-funktioner2-3 Funktionstangenter
Framsidan på datorn

Höger sida	2-7
Komponenter på den högra sidan med CD, DVD, eller CD-RW	2-7
Komponenter på höger sida med diskett- eller SuperDisk-enhet	2-7
Baksidan	2-8
Datorns baksida	2-8
Undersidan	2-9
Datorns undersida	2-9
QuikDock	2-10
QuikDock-funktioner	2-10
Kapitel 3 Använda datorn	3-1
Starta datorn	3-2
Koppla in och ur elsladden	3-2
Starta och stänga av datorn	3-3
Driva datorn med batteri	3-4
Optimera processorns hastighet	3-5
Styrplattan	3-6
Använda styrplattan i stället för en mus	3-6
Trycka och dubbeltrycka med fingret	3-7
Fortsatt rullning (Edge Motion)	3-8
Inställningar för bildskärm	3-9
Ändra upplösning	3-9
Ställa in ljusstyrkan	3-10
Internet-knappar	3-11
Programmera Internet-knapparna	3-11
Avaktivera Internet-knapparna	3-11

Lagringsenheter	3-12
Identifiera anslutna lagringsenheter	3-12
Använda diskettenheten	3-12
Använda SuperDisk-enheten	3-13
Säkerhet	3-14
Använda uttaget för låskabel	3-14
Lösenord vid strömpåslag	3-14
Kapitel 4 Allmänna funktioner	4-1
S-videoanslutning	4-2
Ansluta och aktivera S-video	4-2
Ställa in TV-formatet	4-3
Justera TV-skärmen	4-4
Växla mellan bildskärmar	4-4
Antivirusprogram	4-5
Använda antivirusprogram	4-5
Upptäcka datavirus	4-6
Ta bort virus	4-6
Program- och maskinvara	4-7
Lägga till och ta bort programvara	4-7
Lägga till maskinvara	4-9
Kapitel 5 Använda CD- eller DVD-spelaren	5-1
CD- eller DVD-enhet	5-2
Sätta i en skiva	5-2
Tar ut en skiva	5-3
Tar ut en skiva manuellt	5-3

5-4
5-4
5-5
5-5
5-6
5-7
5-7
. 5-11
. 5-12
. 5-14
. 5-14
. 5-14
. 5-15
. 5-15
. 5-17
. 5-20
. 5-21
. 6-1
6-2
6-2
6-3
6-7
6-7
6-7

Sökmotorer6-9
Välja sökmotor
Använda sökmotorer
Söka på World Wide Web
Öppna och ladda ned filer på Internet6-12
Kapitel 7 Skötsel av batteri 7-1
Skötsel av batteriet
Använda batteriet
Förvara batteriet
Återvinna batteriet
Kalibrera batteriet
Kalibrera batteriet
Öka batteriets driftstid
Åtgärda låg batteriladdningsnivå
Energisparfunktioner
Spara energi7-9
Vad är energisparfunktioner?
Kapitel 8 Service och support 8-1
Förebyggande underhåll8-2
Gör rent datorns hölje
Rengöring av tangentbordet
Rengöring av bildskärmen
Rengöring av styrplattan8-3
Skötsel av din Presario-dator
Säkerhetskopiering8-5
Använda enheter för säkerhetskopiering

	al nå hårddisken	8-6
T e		0-0
	Använda Diskrensning	8-6
	Ta bort lagrade filer	8-7
	Defragmentera hårddisken	8-7
Ha	antera hårddiskutrymmet	8-8
	Kontrollerar hårddiskutrymmet	8-8
	Ta bort onödiga filer	8-8
	Använda papperskorgen	8-9
Sy	ystemstöd	. 8-10
	Compaq Diagnostik	. 8-10
	Systemhistorik (System Record)	. 8-12
	Compag Service Connection	. 8-13
	Internet-stöd (Internet Support)	. 8-15
Kapitel 9 Åtgär	Internet-stöd (Internet Support)	. 8-15 . 9-1
Kapitel 9 Åtgä i Er	Internet-stöd (Internet Support) rder	. 8-15 . 9-1
Kapitel 9 Åtgä r Er	Internet-stöd (Internet Support) rder nkla åtgärder Tips	. 8-15 . 9-1 9-2 9-2
Kapitel 9 Åtgä r Er	Internet-stöd (Internet Support) rder nkla åtgärder Tips Hitta en åtgärd snabbt	. 8-15 . 9-1 9-2 9-2 9-2
Kapitel 9 Åtgär Er Va	Internet-stöd (Internet Support) rder nkla åtgärder Tips Hitta en åtgärd snabbt anliga frågor och svar	. 8-15 . 9-1 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-3
Kapitel 9 Åtgär Er Va	Internet-stöd (Internet Support) rder nkla åtgärder Tips Hitta en åtgärd snabbt anliga frågor och svar Allmänna frågor	. 8-15 . 9-1 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-3 . 9-3
Kapitel 9 Åtgär Er Va	Internet-stöd (Internet Support) rder nkla åtgärder Tips Hitta en åtgärd snabbt anliga frågor och svar Allmänna frågor Frågor om bildskärmen	. 8-15 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-3 . 9-3 . 9-4
Kapitel 9 Åtgäi Er Va	Internet-stöd (Internet Support) rder nkla åtgärder Tips Hitta en åtgärd snabbt anliga frågor och svar Allmänna frågor Frågor om bildskärmen Frågor om ljud	. 8-15 . 9-1 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-3 . 9-3 . 9-3 . 9-4 . 9-5
Kapitel 9 Åtgäi Er Va	Internet-stöd (Internet Support) rder hkla åtgärder Tips Hitta en åtgärd snabbt anliga frågor och svar Allmänna frågor Frågor om bildskärmen Frågor om ljud Frågor om filmer	. 8-15 . 9-1 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-3 . 9-3 . 9-3 . 9-3 . 9-5 . 9-6
Kapitel 9 Åtgär Er Va	Internet-stöd (Internet Support)	. 8-15 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-3 . 9-3 . 9-3 . 9-3 . 9-3 . 9-5 . 9-6 . 9-6
Kapitel 9 Åtgär Er Va	Internet-stöd (Internet Support) rder nkla åtgärder Tips Hitta en åtgärd snabbt Allmänna frågor och svar Allmänna frågor Frågor om bildskärmen Frågor om ljud Frågor om ljud Frågor om kilmer Frågor om kingutrustning Frågor om uppgraderingar	. 8-15 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-2 . 9-3 . 9-4 . 9-5 . 9-6 . 9-6 . 9-6

Tabeller med åtgärder	9-9
Ljud och video	9-9
Batteri och nätström	9-11
Masslagringsenheter	9-15
Spel och Internet	9-20
Tangentbord och styrplatta	9-22
Minne och PC-kort	9-25

Introduktion

I det här kapitlet

Var finns mer information?, 1-2

Symboler och bilder, 1-4

Säkerhet, 1-5

Gratulerar! I och med ditt köp av en ny bärbar Presario är du nu en del av den världsomspännande och ständigt växande gruppen med användare av bärbara datorer. När du har konfigurerat datorn och anslutit den till Internet får du tillgång till ett omfattande utbud av information, underhållning och tjänster.

Handboken *Ytterligare anvisningar* riktar sig till både erfarna användare och nybörjare. Den här handboken är upplagd så att du snabbt och enkelt hittar den information du söker. Den är indelad i följande huvudområden:

- Funktioner som du kommer att vilja prova under de första dagarna eller veckorna
- Underhålla datorn så att den fortsätter fungera smidigt
- Lösa vanliga problem när de inträffar

Var finns mer information?

I det här avsnittet beskrivs den dokumentation som fanns i kartongen tillsammans med den nya datorn.

Se även

Compaqs webbplats är tillgänglig var du än befinner dig i världen. När du börjar utforska Internet bör du göra ett besök på följande webbsida som innehåller information om produkter, tjänster och speciella erbjudanden:

www.compaq.se/portal/ presario

Handboken Ytterligare anvisningar finns även tillgänglig på Compaqs webbplats:

www.compaq.com/mypresario

Tryckt dokumentation

Tillsammans med din nya Presario Notebook har du fått ett antal handböcker som innehåller värdefull referensinformation. Om du har tillgång till Internet kan du också visa de här och andra dokument på Compaqs webbplats på **www.compaq.com/mypresario**.

Obs! Ytterligare tryckt information utöver den som beskrivs här kan levereras tillsammans med datorn beroende på i vilket land den är inköpt.

Snabbinstallationsguide

Den här affischen innehåller information om hur du konfigurerar datorn. När du är klar kan du vika ihop affischen och spara den tillsammans med den övriga dokumentationen för framtida behov. Mer information om den utrustning som medföljer den nya datorn finns i avsnittet »Grundläggande funktioner» längre fram i den här handboken.

Ytterligare anvisningar

Den här handboken innehåller anvisningar för hur du konfigurerar datorn samt en genomgång av datorns funktioner. Den är upplagd så att du snabbt och enkelt ska hitta den information du söker. Den omfattar bland annat information om följande:

- De vanligaste datorfunktionerna
- Internet
- Underhållsrutiner
- Felsökning
- Compaqs verktyg för service och support

Säkerhet och arbetsmiljö

Den här handboken innehåller information om hur du skyddar dig själv och datorn mot skador samt råd och anvisningar för hur du använder datorn på ett bekvämt och ergonomiskt riktigt sätt.

Garantibevis

På garantibeviset fastställs de serviceåtaganden som åligger Compaq under garantitiden. Förvara beviset på en säker plats för framtida behov.

Användarhandboken för Presarios operativsystem

I handboken *Presarios operativsystem* beskrivs hur du arbetar med datorn i operativsystemet Microsoft® Windows^{TM}. Den omfattar bland annat information om följande:

- Hur du hanterar filer, dvs hur du skapar, sparar, tar bort, flyttar och ändrar namn på filer.
- Hur du anpassar skrivbordet i Windows.
- Hur du använder direkthjälpen i Windows.

Obs! Bilderna nedan och de funktioner som beskrivs i det här dokumentet kan skilja sig något från din Presario-dator.

Symboler och bilder

Symboler

Följande ord och symboler har speciella innebörder i den här handboken och i den elektroniska dokumentationen:

Bilder

Bilderna nedan och de funktioner som beskrivs i det här dokumentet kan skilja sig något från din Presario-dator.

Säkerhet

Varning

Förebygg risken för elektriska stötar och skada på utrustningen genom att läsa igenom handboken Säkerhet och arbetsmiljö.

Skydda utrustningen från skadliga variationer i elnätet genom att ansluta alla elektriska kontakter till ett överspänningsskydd. Om du använder en separat telefonlinje för modemet bör du även ansluta ett överspänningsskydd till telefonjacket.

När datorn är säkert bortkopplas från nätströmmen och telefonlinjen kan du använda den med batteridrift.

Koppla bort datorn från eluttaget

När du vill stänga av datorn gör du på följande sätt:

- 1. Avsluta alla program.
- 2. I Aktivitetsfältet i Windows klickar du på **Start** och sedan på **Avsluta** så att dialogrutan Avsluta Windows visas.
- 3. Välj alternativet Stänga av datorn.

Obs! Om datorn inte stängs av automatiskt trycker du ned **Strömbrytaren** tills datorn stängs av.

4. Koppla bort elsladden från eluttaget och modemkabeln från telefonjacket.

Skydda datorn vid åskväder

Vid ett åskväder bör du vidta följande försiktighetsåtgärder för att försäkra dig om att datorn inte skadas. Du bör omedelbart koppla bort datorn från eluttaget.

- Om du inte använder något överspänningsskydd bör du koppla bort alla elsladdar från eluttaget.
- Koppla bort datorn från eluttaget.
- Stäng av alla överspänningsskydd.
- Om en datorn är ansluten direkt till telefonjacket (utan överspänningsskydd) bör du även koppla bort datorn från telefonjacket.

Grundläggande funktioner

I det här kapitlet

Framsidan på datorn, 2-2

Vänster sida, 2-6

Höger sida, 2-7

Baksidan, 2-8

Undersidan, 2-9

QuikDock, 2-10

Innan du börjar använda din nya bärbara dator bör du bekanta dig med några av dess grundläggande funktioner.

Du öppnar datorn genom att lyfta **1** bildskärmsspärren uppåt och lyfta på locket.

Framsidan på datorn

Öppna datorns framsida och bekanta dig med följande funktioner:

- Allmänna funktioner
- Knappar och indikatorlampor för Internetfunktioner
- Batteri och nätaggregat Laddningslampor
- Funktionstangenter

→ Se även

I avsnittet »Starta och stänga av datorn» längre fram i den här handboken beskrivs hur du startar och stänger av datorn.

→ Se även

I avsnittet »Styrplattan» längre fram i den här handboken beskrivs hur du använder styrplattan.

Komponenter på framsidan

Nedre frontpanel

INSTALLATIONSHANDBOK TILL PRESARIO PERSONDATOR FÖR MOBILT INTERNET 1700-SERIEN

Avsnittet om programmering av Internet-knappar senare i handboken om du vill lära dig hur du programmerar knapparna till att passa dina behov.

Knappar och indikatorlampor för Internet-funktioner

- Minska ljudstyrka
- Ø Öka ljudstyrka
- S Knapp för digitalt ljud
- 4 Strömknapp
- S Knapp för direkt Internet-åtkomst
- 6 Knapp för direkt e-post

- Webb-shopping
- Strömindikatorlampa
- Indikatorlampa för Num Lock
- Indikatorlampa för Caps Lock
- Indikatorlampa för Scroll Lock

Obs! Innan du kan använda de här knapparna måste du upprätta en anslutning till Internet.

Knapp	Beskrivning	Standardfunktion
5	Digitalt ljud	Gör att du kan starta Rioport Audio Manager som är ett pro- gram för uppspelning av musik i MP3-format.
i	Direkt Internet-åtkomst	Visar en speciell startsida för Internet. Den kan innehålla till exempel lokalt väder, nyheter, sportresultat och information om finansmarknaden.
	Direkt e-post	Gör att du kan skicka och ta emot e-post med en enkel knapp- tryckning.
e	Webb-shopping	Visar en webbplats för Internet- handel där du kan köpa olika typer av produkter.
Q . (Fn+F1)	Min Presario	Visar Compaqs webbplats som innehåller produktinformation, värdefulla tips, programuppdate- ringar, tjänster och mycket annat.
(Fn+F2)	Användarprogrammerbar tangent för start av favoritprogram	Du kan programmera den här knappen för visning av en annan webbplats eller start av valfritt program.

Funktionstangenter

Följande tangenter har redan tilldelats en funktion:

Кпарр	Beskrivning
F1	Starttangent för webbplatsen Min Presario
F2	Kan programmeras av användaren för att starta ett favoritprogram.
F3	Växla mellan den interna bildskärmen och en extern bildskärm med följande sekvens: • Bildskärm • Extern bildskärm • Intern och extern bildskärm • S-Video
F4	Viloläge
*F5	Sänk kontrastnivån
*F6	Höj kontrastnivån
F7	Minska ljusstyrka
F8	Öka ljusstyrka
F9	Spela upp/gör uppehåll i uppspelning av CD- eller DVD-skiva
F10	Stoppa uppspelning av en CD- eller DVD-skiva
F11	Spela upp föregående spår på en CD- eller DVD-skiva
F12	Spela upp nästa spår på en CD- eller DVD-skiva

* Kan inte användas med alla bildskärmstyper.

När du vill använda de här funktionerna håller du ned tangenten **Fn**, trycker på funktionstangenten och släpper sedan båda tangenterna samtidigt.

Vänster sida

Titta på den vänstra sidan av datorn. Här finns mikrofonoch hörlursuttagen samt PC-kortplatsen.

(*i*) Visste du att...

PC-kort är kreditkortsstora utbytbara enheter som utökar datorns funktioner.

Datorns vänstra sida

Mikrofonkontakt

Höger sida

Titta på den högra sidan av datorn. Här finns batteriet och CD-, DVD-, CD-RW-, diskett- eller SuperDiskenheten.

Presario-datorn är utrustad med en funktion som heter FutureBay. Med den funktionen kan du byta ut lagringsenheterna (CD, DVD, CD-RW, diskett eller SuperDisk) i datorn.

Avsnittet om diskettenheten senare i handboken som innehåller mer information om tillvalsenheten SuperDisk.

Avsnittet om CD-RW senare i handboken om du vill ha mer information om CD-RW.

Avsnittet om FutureBay senare i handboken.

Komponenter på den högra sidan med CD, DVD, eller CD-RW

*En DVD- eller CD-RW-enhet finns tillgänglig på vissa modeller.

Komponenter på höger sida med diskett- eller SuperDisk-enhet

Baksidan

Titta på datorns baksida. Här ansluter du externa enheter, till exempel skrivare eller bildskärm.

→ Se även

Mer information om hur du ansluter externa enheter finns i avsnittet »Ansluta externa enheter» längre fram i den här handboken.

Datorns baksida

* Tillgängligt på vissa modeller.

Undersidan

Titta på datorns undersida. Här finns minnesfacket, batterifrigörningsspärren och frigörningspärren för FutureBay.

Innan du kontaktar Compaqs kundsupport behöver du ta reda på serienumret som finns på datorns undersida.

Se även

Avsnittet »Sätta i batteriet» senare i handboken om du vill ha mer information om batterifrigörningsspärren.

Datorns undersida

6

- Modellbeteckning och 0 serienummer
- Batterifrigörningsspärr €

QuikDock

Med hjälp av QuikDock kan du skapa en stationär arbetsplats med bildskärm, tangentbord, mus och skrivare till vilken du »dockar» datorn.

QuikDock är ett tillbehör som finns att köpa till Presario 1700. Om du vill ha mer information kan du klicka på ikonen **Tillbehörskatalog** på skrivbordet. Den här katalogen är endast tillgänglig i vissa länder. Hos närmaste Compaqåterförsäljare kan du få ytterligare upplysningar.

QuikDock-funktioner

QuikDock är en anordning som är utrustad med kontakter för externa enheter och som du använder för att enkelt »docka» i och ur en bärbar dator. Övriga enheter ansluts permanent till QuikDock-enheten. På bilden och i tabellen nedan beskrivs hur du ansluter olika externa enheter till QuikDock.

* Gäller inte alla modeller

Använda datorn

I det här kapitlet

Starta datorn, 3-2

Styrplattan, 3-6

Inställningar för bildskärm, 3-9

Internet-knappar, 3-11

Lagringsenheter, 3-12

Säkerhet, 3-14

Din bärbara Presario-dator är konstruerad så att den ska vara enkel att konfigurera, använda och uppgradera. I det här kapitlet beskrivs några av datorns grundläggande funktioner.

Starta datorn

Det här avsnittet om du vill ha information om hur du konfigurerar och startar datorn.

- Koppla in och ur elsladden
- Starta och stänga av datorn
- Driva datorn med batteri
- Optimera processorns hastighet

Avsnittet Snabbinstallationsanvisningar i handboken Säkerhet och arbetsmiljö innehåller information om standard för anslutning till elnätet.

Förebygg risken för elektriska stötar, brand och skada på utrustningen genom att undvika de konverteringssatser som finns att köpa för anpassning till olika elnätsstandarder. Använd endast den Compaq-adapter som medföljer datorn eller annan utrustning för ändamålet som säljs av Compaq.

Koppla in och ur elsladden

Råd

- Se till att det elektriska uttaget är lätt åtkomligt.
- Koppla bort nätadaptern från eluttaget när du kör datorn med batteri.
- Ta tag i kontakten när du kopplar bort nätsladden från eluttaget.

Varningar

- Låt inte nätadaptern vara ansluten till eluttaget när den inte används tillsammans med datorn.
- Placera inte någonting på nätsladdar och kablar. Placera kablarna på så sätt att ingen riskerar att trampa eller snubbla på dem.

Överspänningsskydd

Genom att använda överspänningsskydd och jordfelsbrytare kan du minska risken för elektriska stötar och förbättra datorns skydd mot olika typer av strömförsörjningsproblem.

Vid spänningsvariationer i elnätet kan datorn utsättas för onormalt hög spänning vilket kan medföra skada på datorn och att data förloras. Skydda datorn och övrig utrustning genom att ansluta dem till ett överspänningsskydd som avleder höga spänningar och förhindrar att de når fram till datorn.

 $\triangle$

Se upp! Datorn kan även utsättas för spänningar via den telefonsladd som är ansluten till modemet. Skydda datorn mot åsknedslag genom att ansluta ett överspänningsskydd till telefonjacket.

Visste du att...

När datorns batteri är uppladdat kan du koppla bort datorn från elnätet. Datorn växlar automatiskt till batteridrift.

Visste du att...

I vänteläge förbrukar datorn inte någon ström. När datorn går in i det här läget sparas innehållet i minnet till hårddisken och datorn stängs sedan av.

Varför ska jag använda elnätet när jag har ett batteri?

När du inte använder datorn mobilt bör du driva den från elnätet med hjälp av nätadaptern. På så sätt försäkrar du dig om att batteriet alltid är uppladdat.

När datorns batteri inte är uppladdat bör du spara de filer du arbetar med och stänga av datorn innan du kopplar bort den från elnätet.

Starta och stänga av datorn

Du slår på datorn genom att trycka på **strömbrytaren** $\bigcirc$ som finns överst på tangentbordet.

När du vill stänga av datorn gör du på följande sätt:

- 1. Spara alla filer och avsluta alla program.
- 2. Klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, välj **Avsluta** och markera sedan alternativet **Stänga av datorn**.
- 3. Klicka på **OK**. Efter ett par sekunder stängs datorn av.

Obs! Om datorn inte svarar trycker du ned **strömbrytarknappen** tills datorn stängs av.

Strömbrytarknappens funktion

Om du trycker på **strömbrytaren** $\bigcirc$ när datorn är igång övergår den till vänteläge. Så här använder du strömbrytaren:

- Växla till vänteläge genom att trycka på och släppa knappen.
- Stäng av datorn genom att trycka ned knappen.

Obs! Du bör endast stänga av datorn med hjälp av **strömbrytarknappen** $\bigcirc$ om datorn har låst sig eller inte svarar. Du bör inte stänga av datorn på det här sättet vid normal drift. Hur du stänger av datorn på rätt sätt beskrivs ovan.

Datorn innehåller ett litiumjonbatteri. Felaktig hantering av batteriet kan medföra brand och kemiska brännskador. Ta inte isär, krossa eller punktera det, kortslut inte kontakterna, kasta det inte i vatten eller eld och utsätt det inte för temperaturer högre än 60° C. Ersätt batteriet med ett Compaq-batteri som är avsett för den här datorn.

Se även

Avsnittet »Datorns undersida» i kapitel 2 i handboken om du vill läsa mer om batteriets frigöringsspärr.

Avsnittet »Skötselanvisningar för batteri» längre fram i handboken.

Batteriet laddas oavsett datorn är igång eller avstängd. Laddningen fortsätter tills batteriet är fulladdat eller nätadaptern kopplas bort.

Batteriet förlorar laddningen om det inte används på länge.

Driva datorn med batteri

Sätta in och ta bort batteriet

Om du vill sätta in batteriet placerar du det med etiketten uppåt och skjuter det sedan på plats tills du hör ett klickljud.

Så här tar du bort batteriet:

- 1. Spara dina filer.
- 2. Om nätadaptern inte är ansluten slår du av datorn.
- 3. Skjut **batteriets frigöringsspärr** på datorns undersida framåt och håll den där.
- 4. Dra batteriet utåt.
- 5. Släpp batteriets frigöringsspärr.

Ladda batteriet

Om du vill ladda batteriet sätter du in det i batterifacket och ansluter sedan datorn till ett eluttag. Låt datorn vara ansluten till eluttaget tills ikonen för **batteriladdning** ^{*} inte längre visas. På det här sättet kan du vara säker på att batteriet är helt laddat.

Obs! Om du inte ska använda datorn på en längre tid bör du koppla bort sladden från eluttaget och ta ut batteriet ur datorn.

Visste du att...

När du väljer maximala prestanda arbetar processorn med full (100%) hastighet. Om läget för optimering för batteridrift är valt arbetar processorn med ca. 80% av maximal prestanda.

Optimera processorns hastighet

(tillgängligt på vissa modeller)

Vissa modeller av bärbara Presario-datorer är utrustade med en Pentium III® processor med Intel® SpeedStep^{TM} Technology. Med den här tekniken kan du optimera datorns processorhastighet för den strömkälla du använder.

Standardikonerna för SpeedStep för olika strömkällor visas nedan:

När en rutig flagga visas i Aktivitetsfältets systemruta drivs datorn från elnätet och arbetar med maximala prestanda.

Den andra flaggikonen i systemfältet i Windows anger att prestanda har optimerats för batteridrift.

Du ändrar inställningen för strömkälla, elnät eller batteri genom att högerklicka på ikonen **SpeedStep** på **systemfältet** och välja antingen **Optimerad batteriprestanda** (Battery Optimized Performance) eller **Maximal prestanda**.

Styrplattan

I det här avsnittet beskrivs hur du markerar, klickar och dubbelklickar med styrplattan:

- Använda styrplattan i stället för en mus
- Trycka och dubbeltrycka med fingret
- Fortsatt rullning (Edge Motion)

Avsnittet om rengöring av datorn längre fram i handboken om du vill ha anvisningar för hur du rengör styrplattan.

Se även

»Ansluta externa enheter» senare i handboken om du vill lära dig hur du ansluter en extern mus.

Använda styrplattan i stället för en mus

På samma sätt som med en mus kan du rita linjer eller peka på objekt på skrivbordet i Windows. Pröva att flytta muspekaren över skärmen genom att dra med fingret över styrplattan.

Vänsterklicka

Du vänsterklickar genom att trycka på styrplattans **vänstra** knapp. Den är placerad omedelbart nedanför styrplattan. Med styrplattans vänstra knapp kan du markera och dra. Du dubbelklickar på ett objekt genom att placera muspekaren över objektet och sedan trycka två gånger i snabb följd på styrplattans vänstra knapp.

Högerklicka

Med styrplattans högra knapp kan du visa snabbmenyer och specialdra. Klicka på styrplattans **högra** knapp när du vill visa en snabbmeny.

Rullningsknapp

Rullningsknappen kan användas som ett alternativ till piltangenterna och pilarna på rullningslisten i fönster. När du vill visa det innehåll i ett dokument eller en webbsida som inte ryms i fönstret trycker du på **rullningsknappen** i önskad riktning.

Obs! Rullningsknappen fungerar inte tillsammans med alla program.

Om du vill visa information om hur du ställer in de avancerade funktionerna för styrplattan klickar du på knappen ? eller väljer **Hjälp** i dialogrutan **Egenskaper för mus**.

Om du vill förhindra pekning av misstag när du skriver drar du PalmCheck-skjutreglaget mot den högsta inställningen.

Trycka och dubbeltrycka med fingret

Styrplattan är utrustad med en tryckfunktion som du kan använda i stället för den vänstra musknappen. Om funktionen är aktiverad kan du trycka med fingret en gång på styrplattan för att markera ett objekt och två gånger om du vill dubbelklicka.

Mouse Properties	<u>? ×</u>	
C Edge Motion C Scrolling C Button Actions C More Buttons Pointers Motion Hardware C	Features Touch	
Synaptics TouchPad Properties - Version 5.0.50 01DEC99 Synaptics TouchPad V4.6 on PS/2 Port		
Taps ✓ Tap to <u>Click</u> ✓ <u>I</u> ap and Drag ✓ Locking Drags		
Touch Sensitivity (30)		
PalmCheck (4) Minimum Maximum Helps to prevent accidental pointing while typing		
Defaults http://www.syna	ptics.com	
OK Cancel Apply	Help	

Så här aktiverar du tryckfunktionen:

- 1. Klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, välj **Inställningar** och sedan **Kontrollpanelen**.
- 2. Dubbelklicka på ikonen **Mus** ⁽¹⁾ så att dialogrutan Egenskaper för mus visas.
- 3. Välj fliken **Styrplatta** (Touch) och aktivera funktionen genom att markera kryssrutan **Klicka genom att knacka**.
- 4. Bekräfta ändringarna och stäng dialogrutan genom att klicka på **OK**.

Fortsatt rullning (Edge Motion)

Med funktionen Fortsatt rullning (Edge Motion) kan du fortsätta rulla när fingret når styrplattans kant. När den här funktionen är aktiverad fortsätter rullningen tills du lyfter fingret från styrplattan.

use Properties		
Buttons Pointers Motion Hardware O Touch O Edge Motion O Scrolling O Button Actions O More Features		
Synaptics TouchPad Properties - Version 5.0.50 01DEC99 Synaptics TouchPad V4.6 on PS/2 Port		
Edge Motion		
✓ When Dragging		
Always		
Edge Motion Speed (2)		
Slow Fast		
Defaults Press ESC to Cancel <u>http://www.synaptics.com</u>		
OK Cancel Apply Help		

Så här aktiverar du funktionen Fortsatt rullning (Edge Motion):

- 1. Klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, välj **Inställningar** och sedan **Kontrollpanelen**.
- 2. Dubbelklicka på ikonen **Mus**⁽¹⁾/₍₂₎.
- 3. Välj fliken Fortsatt rullning (Edge Motion).
- 4. Aktivera funktionen genom att markera kryssrutorna Vid dragning (When Dragging), Alltid och Vid rullning (When Scrolling).
- 5. Bekräfta ändringarna och stäng dialogrutan genom att klicka på **OK**.

Inställningar för bildskärm

I det här avsnittet beskrivs följande funktioner:

- Ändra upplösning
- Ställa in ljusstyrkan

Datorn är från början inställd för optimal upplösning. Compaq rekommenderar att du bara ändrar upplösningsinställningen om det blir problem.

Ändra upplösning

Om bilden endast fyller en del av skärmen eller om standardupplösningen inte passar dina behov kan du ändra bildskärmens upplösning.

Så här ändrar du bildskärmens upplösning:

- 1. Klicka på **Start** och välj sedan **Inställningar** och därefter **Kontrollpanelen**.
- 2. Dubbelklicka på ikonen **Bildskärm** så att dialogrutan Egenskaper för bildskärm visas. Välj sedan fliken **Inställningar**.

Display Properties	? ×
Background Screen Saver Appearance Web Effects Settings	Ĺ.,
Display: (Multiple Monitors) on ATI Technologies Inc. RAGE P/M Mobility AGP 2×	
Colors High Color (16 bit) 1024 by 768 pixels	
Iroubleshoot	
OK Cancel Appl	y .

- 3. Under **Skrivbordsstorlek** klickar du på **reglaget** och drar det till önskad upplösning.
- 4. Klicka på **OK** så att de nya inställningarna genomförs och stäng sedan fönstret **Kontrollpanelen**.

Du kan också justera bildskärmens ljusstyrka genom att trycka på **Fn+F7** om du vill minska ljusstyrkan eller **Fn+F8** om du vill öka den.

Tangentkombinationer, som exempelvis Fn+F7 ovan, innebär att du trycker på och håller ned tangenten **Fn**, trycker på tangenten **F7** och sedan släpper båda tangenterna samtidigt.

Ställa in ljusstyrkan

Om bilden är för svag eller för ljus kan ljusstyrkan vara felaktigt inställd. Så här korrigerar du ljusstyrkan om den är felaktigt inställd:

- 1. Klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, välj **Inställningar** och sedan **Kontrollpanelen**.
- 2. Dubbelklicka på ikonen **Bildskärm** och välj fliken **Inställningar**.
- 3. Klicka på knappen **Avancerat** så att dialogrutan RAGE MOBILITY AGP Properties öppnas.

- 4. Klicka på fliken **Färg**. Under **Ljusstyrka** klickar du på och drar reglaget **Skrivbord** till önskad ljusstyrka.
- 5. Klicka två gånger på **OK**. Stäng därefter Kontrollpanelen.

Internetknappar

Med Internet-knapparna som är placerade ovanför datorns tangentbord upprättar du automatiskt en förbindelse mellan datorn och Internet. Med de här knapparna får du direkt åtkomst till de Internettjänster du oftast använder.

I det här avsnittet beskrivs hur du:

- Programmera Internetknapparna
- Avaktivera Internetknapparna

Se även

Avsnittet »Framsidan på datorn» i kapitel 2 i den här handboken innehåller en beskrivning av knapparna och dess standardfunktioner.

Visste du att...

Du kan också få åtkomst till Internet-funktionerna från Aktivitetsfältet genom att klicka på **Start**, välja **Program** och sedan välja **Omprogrammera snabbknappar** (Reprogram Easy Access Buttons).

Programmera Internet-knapparna

Du kan programmera Internet-knapparna med de funktioner som bäst passar dina behov.

Så här programmerar du Internet-knapparna :

- 1. Högerklicka på ikonen **Snabbknapp för Internet** (Easy Access Internet Zone) i Aktivitetsfältets systemruta och välj **Ompro**grammera snabbknappar (Reprogram Easy Access Buttons).
- 2. Följ de anvisningar som visas.

Avaktivera Internet-knapparna (Internet Zone Buttons)

Du kan inaktivera alla Internet-knappar med hjälp av ikonen Snabbknapp. När Internet-knapparna är inaktiverade kan de inte användas. Över ikonen **Snabbknapp för Internet** (Easy Access Internet Zone) på systemfältet visas då ett rött kryss. Du kan fortfarande få åtkomst till knappfunktionerna genom att klicka på ikonen **Snabbknapp Internet Zone**

Så här avaktiverar du Internet-knapparna :

- Högerklicka på ikonen Snabbknapp för Internet (Easy Access Internet Zone) III i Aktivitetsfältets systemruta.
- 2. Klicka på **Avaktivera snabbknappar** (Disable Easy Access Buttons).

Så här aktiverar du Internet-knapparna :

- 1. Högerklicka på ikonen **Snabbknapp för Internet** (Easy Access Internet Zone) **11** på systemfältet.
- 2. Klicka på **Aktivera snabbknappar** (Enable Easy Access Buttons).

α 🕼 🎹 10:35 AΜ

Lagringsenheter

- Identifiera anslutna lagringsenheter
- Använda diskettenheten

På vissa modeller finns även en säkerhetskopieringsfunktion som du kan använda till att spara data och program på en partitionerad enhet på hårddisken. Om du vill fastställa den totala hårddiskstorleken lägger du till storleken på båda enheterna (C och D).

Förebygg skada på disketter och den information som är lagrad på dem genom att alltid vänta tills diskettenheten har stannat innan du tar ut disketten.

Identifiera anslutna lagringsenheter

Diskettenheten, hårddisken och CD-, CD-RW- eller DVD-enheten tilldelas bokstavsidentiteter och ikoner.

Så här fastställer du enhetsbokstäverna:

- Dubbelklicka på ikonen Den här datorn på skrivbordet i Windows. Ikonerna för varje enhet och motsvarande enhetsbokstäver visas i fönstret Den här datorn.
- 2. Med hjälp av ikonerna till höger kan du fastställa enhetstypen.

3,5-tumsdiskett Standarddiskettenhet eller SuperDisk-enhet
Lokal diskett
Hårddisk
Enhet
CD-, DVD- eller CD-RW-enhet

Obs! DVD-, CD-RW- och SuperDisk-enheterna finns bara på vissa modeller.

Använda diskettenheten

Om du vill sätta in en diskett i diskettenheten håller du disketten med etiketten uppåt och pilen disketten riktad mot enheten. Tryck därefter sakta in den i enheten.

Du tar ut en diskett genom att trycka på diskettenhetens **utmatningsknapp**.

Obs! Presario-datorn är utrustad med en funktion som heter FutureBay™. Med den funktionen kan du byta ut datorns lagringsenheter (CD, DVD, CD-RW, diskett eller SuperDisk). Avsnittet »FutureBay™» i kapitel 5 i handboken innehåller mer information.

Om datorn inte är på kan du inte mata ut en SuperDiskskiva genom att trycka på utmatningsknappen. Du måste mata ut skivan manuellt.

Använda SuperDisk-enheten

(tillgängligt på vissa modeller)

Du sätter in en skiva i SuperDisk-enheten genom att hålla skivan med etiketten vänd uppåt och pilen vänd mot enheten och sedan försiktigt skjuta in den i enheten. Du tar ut skivan genom att trycka på enhetens **utmatningsknapp**.

Ta ut en skiva manuellt

Om du vill ta ut en skiva från SuperDisk-enheten manuellt stoppar du in ett uträtat gem i det **manuella utmatningshålet** ovanför utmatningsknappen och trycker tills skivan matas ut.

Obs! Presario-datorn är utrustad med en funktion som heter FutureBay™. Med den funktionen kan du byta ut datorns lagringsenheter (CD, DVD, CD-RW, diskett eller SuperDisk). Avsnittet »FutureBay™» i kapitel 5 i handboken innehåller mer information.

Säkerhet

I det här avsnittet beskrivs följande funktioner:

- Använda uttaget för låskabel
- Lösenord vid strömpåslag

Tips

Om du trycker på tangenten **F9** under inställningen återgår datorn till standardinställningarna.

Använda uttaget för låskabel

Så här använder du det uttag för låskabel som är placerat på datorns baksida:

1. Sätt in en låsanordning (till exempel ett Kensington-lås) i säkerhetsuttaget.

2. Vrid låsanordningen 90 grader.

Du avlägsnar låsanordningen genom att vrida den 90 grader motsols och sedan dra ut den ur uttaget.

Lösenord vid strömpåslag

Du kan lösenordsskydda den information som är lagrad på hårddisken. När du startar datorn måste du uppge det här lösenordet innan du får åtkomst till filerna.

Ställa in lösenordet

Så här ställer du in lösenordet:

- 1. Starta datorn genom att trycka på strömbrytarknappen.
- 2. När Compaqs logotyp har visats syns en markör i bildskärmens övre högra hörn under några sekunder. Medan den här markören är synlig trycker du på **F10**.

 Δ Se upp! F10 bör endast användas av erfarna användare. Genom att ändra de här inställningarna ändrar du datorns funktionssätt.

- 3. Med piltangenterna väljer du alternativet **Säkerhet** på menyraden.
- 4. Flytta markören till **Ange administratörslösenord** (Set Supervisor Password). Tryck på **Retur**.

5. Ange ditt personliga lösenord och tryck på **Retur**. Bekräfta lösenordet och tryck sedan på **Retur** igen.

Se upp! Anteckna lösenordet och förvara det på en säker plats. Om du glömmer eller förlorar lösenordet måste en servicetekniker från Compaq återställa datorn för att du ska få åtkomst till dina filer.

- Flytta markören till Lösenord för Systemstart (Password on boot) genom att trycka på tangenten + eller – och välj Aktivera.
- 7. Välj **Avsluta** på menyraden genom att trycka på piltangenterna.
- 8. Kontrollera att alternativet **Avsluta Spara ändringarna** (Exit Saving Changes) är markerat. Tryck på **Enter**.
- 9. Avsluta och spara ändringarna genom att välja Ja.

Lösenordet är nu inställt. Varje gång du startar datorn, återgår från vänteläge eller trycker på F10 för att ändra inställningarna måste du uppge lösenordet.

Ta bort lösenordet

Så här tar du bort lösenordet:

- 1. Tryck på **F10** som ovan, uppge det aktuella lösenordet och tryck på **Enter**. I de fält där du anger och bekräftar ett nytt lösenord trycker du på **Enter**. Stäng lösenordsfönstret genom att trycka ytterligare en gång på **Enter**.
- Flytta markören till Lösenord för Systemstart (Password on boot) genom att trycka på tangenten + eller – och välj sedan Avaktivera.
- 3. Välj **Avsluta** på menyraden genom att trycka på piltangenterna.
- 4. Kontrollera att alternativet **Avsluta Spara ändringarna** (Exit Saving Changes) är markerat. Tryck på **Enter**.
- 5. Avsluta och spara ändringarna genom att välja Ja.

4

Allmänna funktioner

I det här kapitlet

S-videoanslutning, 4-2

Antivirusprogram, 4-5

Program- och maskinvara, 4-7 Nu när du har installerat och startat datorn kan du utforska och lära dig mer om de vanligaste funktionerna.

S-videoanslutning

Med en S-videoanslutning kan du spela spel på en större skärm eller titta på DVD-filmer på TV:n istället för på datorns bildskärm.

I det här avsnittet beskrivs hur du utför följande uppgifter:

- Ansluta och aktivera S-videoanslutningen
- Ställa in TV-formatet
- Ställa in TV-skärmen
- Växla mellan bildskärmar

Det kan hända att TV:n inte har någon S-videoanslutning. Kontakta din hemelektronikåterförsäljare och fråga efter en S-videoadapter för datorn.

»Spela DVD-filmer på TV» senare i handboken.

Ansluta och aktivera S-video

Om du vill ansluta datorn till TV:n behöver du en S-videokabel för anslutning till TV:n, videon eller annan enhet. Kablarna kan köpas i en radio- och TV-butik eller i en datorbutik.

Du ansluter och aktiverar in S-video så här:

- 1. Anslut datorn till TV:n med en S-videokabel.
- 2. Klicka på **Start**-knappen, peka på **Inställningar** och klicka därefter på **Kontrollpanelen**.
- 3. Dubbelklicka på ikonen **Bildskärm** soch klicka därefter på fliken **Inställningar**.
- 4. Klicka på **Avancerat** för att öppna dialogrutan Egenskaper för RAGE MOBILITY AGP och klicka sedan på fliken **Inställningar**.

Upplösningen på datorns bildskärm är mycket större än den på din TV. Bildkvaliteten på TV:n varierar mellan olika program.

- 5. Aktivera S-video genom att klicka på TV-knappens övre vänstra hörn. S-video är aktiverad om knappen intill **Primär** är blå.
- 6. Acceptera ändringarna genom att klicka på **Verkställ** och sedan på **OK** för att stänga båda dialogrutorna.
- 7. Om du uppmanas att starta om Windows klickar du på **OK** för att de nya inställningarna ska börja gälla.

Nu kanske bilden rullar. I så fall måste du ställa in TV-formatet.

Ställa in TV-formatet

Du måste ställa in datorn för ditt lands TV-standard. I annat fall kan det hända att bilden inte visas på rätt sätt. Gör så här:

- 1. Klicka på **Start**-knappen, peka på **Inställningar** och klicka därefter på **Kontrollpanelen.**
- 2. Dubbelklicka på ikonen **Bildskärm** soch klicka sedan på fliken **Inställningar**.
- 3. Klicka på knappen **Avancerat** och klicka sedan på fliken **Bildskärmar**.
- 4. Klicka på **TV**-knappens högra hörn.
- 5. Klicka på fliken **Format**.
- 6. Kontrollera att Välj land är markerat.
- 7. Bläddra till rätt land och markera det.
- 8. Stäng dialogrutorna genom att klicka på **OK**.
- 9. Om du uppmanas att starta om Windows klickar du på **OK** för att de nya inställningarna ska börja gälla.
- TV-formatet är nu inställt och TV-bilden bör vara stabil.

Justera TV-skärmen

När du har anslutit din TV behöver du kanske justera bildens storlek eller placering på rutan.

Justera bildskärmen så här:

- 1. Klicka på **Start**-knappen, peka på **Inställningar** och klicka därefter på **Kontrollpanelen**.
- 2. Dubbelklicka på ikonen **Bildskärm** soch klicka sedan på fliken **Inställningar**.
- 3. Klicka på knappen **Avancerat** för att öppna dialogrutan Egenskaper för RAGE MOBILITY AGP och klicka sedan på fliken **Bildskärmar**.
- 4. Klicka på **TV**-knappens högra hörn.
  - a. Ändra ljusstyrka, kontrast eller färgens mättnad genom att klicka på fliken **Attribut**. Klicka och dra reglagen till önskade inställningar.
  - b. Klicka på fliken **Justeringar** om du vill ändra bildens plats och storlek och klicka sedan på knapparna för att göra nödvändiga justeringar
- 5. Stäng dialogrutorna genom att klicka på OK.

Växla mellan bildskärmar

Du kan växla mellan TV:n och din skärm eller en extern bildskärm genom att trycka ned **Fn+F3**. Växling sker i följande ordning:

- Bildskärm
- Extern bildskärm
- Intern och extern bildskärm
- S-Video

Antivirusprogram

Compaq tillhandahåller antivirusprogram och gratis uppdatering av den i ett år från Internet.

Använda antivirusprogram

Ett virus är ett program som angriper en fil i datorn och som sedan sprids till andra filer. Virus kan förstöra data, orsaka att datorer inte fungerar som de ska, samt visa irriterande eller förolämpande meddelanden. En del virus kan finnas i datorn under lång tid utan att man märker det därför att de aktiveras ett speciellt datum eller vid en speciell tidpunkt. Skydda datorn från virus genom att:

- Använda ett antivirusprogram för att söka efter virus på hårddiskar eller disketter. Du kan starta antivirusprogrammet från Start-menyn. Klicka på **Hjälp** på menyraden om du behöver hjälp med att använda programmet.
- Säkerhetskopiera regelbundet dina filer till diskett, en separat hårddisk eller en lagringsenhet med hög kapacitet.
- Skrivskydda disketter. Ett virus kan inte infektera en skrivskyddad diskett.
- Skaffa all programvara från välkända källor och kontrollera programvaran så att den inte innehåller några virus innan du installerar den.
- Använd antivirusprogrammet till att kontrollera filer och program som finns på disketter, bifogade filer i e-postmeddelanden och filer som har laddats ned från Internet.
- Inaktivera makron i Microsoft Word- och Excel-filer. Dessa program varnar dig om ett dokument som du öppnar innehåller ett makro som kanske innehåller ett virus.
- Uppdatera antivirusprogrammet regelbundet så att du kan upptäcka nya virus.

Upptäcka datavirus

Ett datavirus är ett program som skadar eller tar bort filer eller program. Datorn kan angripas av ett virus när du öppnar ett angripet program eller en angripen fil. Några tecken på att datorn kan vara smittad är:

- Konstiga tecken eller meddelanden som plötsligt visas på skärmen
- Meddelanden om fel på hårddisken, minnet eller programvaran
- Skador på filer eller kataloger utan uppenbar anledning
- Konstiga svar på kommandon
- Kraftigt minskad prestanda eller programhastighet

Ta bort virus

Om du misstänker att datorn har angripits av ett virus ska du leta upp viruset och genast ta bort det med ett antivirusprogram.

När du har följt antivirusprogrammets instruktioner gör du följande:

- 1. Stäng av datorn och låt den vara avstängd i minst 30 sekunder.
- 2. Sätt på datorn och sök efter virus igen.

Program- och maskinvara

Upptäck hur enkelt det är att lägga till och ta bort programvara, ansluta nya maskinvaruenheter och installera om borttagna drivrutiner. Med de lättbegripliga anvisningarna blir det enkelt och säkert att installera eller ta bort programvara och maskinvaruenheter utan problem. I det här avsnittet beskrivs hur du kan:

- Lägga till och ta bort programvara
- Ansluta maskinvara

Lägga till och ta bort programvara

Programvara kan installeras från en CD, en diskett eller laddas ned från en webbplats. För de flesta program på CD startas installationen automatiskt när CD:n sätts in i CD-enheten. Om installationen av programvaran inte startas automatiskt kan du installera programmet med hjälp av Windows-verktyget Lägg till/ta bort program.

Installera programvara från CD eller diskett

Så här installerar du programvara som inte installeras automatiskt från en diskett eller en CD:

- 1. Stäng alla program.
- 2. Klicka på **Start**-knappen, peka på **Inställningar** och klicka sedan på **Kontrollpanelen**.
- Dubbelklicka på ikonen Lägg till/ta bort program . Dialogrutan Egenskaper för Lägg till/ta bort program visas.
- 4. Klicka på **Installera**.
- 5. Sätt i CD:n eller disketten i respektive enhet och klicka på Nästa.

CD:n eller disketten hittas och installationen startar.

Kontrollera att nedladdade filer inte innehåller virus innan du installerar dem.

Installera en nedladdad programfil

Så här installerar du en programfil som du har laddat ned från Internet till din hårddisk:

- 1. Avsluta din Internet-anslutning.
- 2. Stäng alla program.
- 3. Klicka på **Start**-knappen, peka på **Inställningar** och klicka sedan på **Kontrollpanelen**.
- 4. Dubbelklicka på ikonen Lägg till/ta bort program 🛅 för att öppna dialogrutan Egenskaper för Lägg till/ta bort program.
- 5. Klicka på **Installera** för att öppna dialogrutan Installera program från diskett eller CD-ROM.

- 6. Klicka på **Nästa** för att öppna fönstret Kör Installationsprogram.
- 7. Klicka på **Bläddra**, leta upp och markera filen *setup.exe* eller *install.exe* för den nedladdade programvaran.
- 8. Starta installationen genom att klicka på Öppna.

Lägga till maskinvara

Så här installerar du ny maskinvara, till exempel en skrivare eller styrplatta för spel på datorn:

- 1. Stäng av datorn.
- 2. Anslut enheten till datorn enligt de instruktioner som följde med enheten.
- 3. Slå på datorn.

Du kanske uppmanas att sätta i installations-CD:n eller disketterna för Windows. I så fall gör du på följande sätt:

1. Klicka på **Nästa** i **guiden Lägg till ny maskinvara** för att starta installationen av de drivrutiner och filer som krävs för att den nya maskinvaran ska fungera.

Add New Hardware Wiza	ard second and second s
	This wizard installs the software for a new hardware device. Before continuing, close any open programs. To begin installing the software for your new device, click Next.
	< Back Next> Cancel

2. Markera Sök efter den bästa drivrutinen för enheten (rekommenderas) och klicka på Nästa.

- 3. Markera Ange sökväg.
  - Om C:\WINDOWS\OPTIONS\CABS inte visas i listrutan markerar du det i listan eller skriver in det i rutan. Klicka på Nästa. Nu installeras de filer och drivrutiner som krävs för den nya maskinvaran.
- 4. När installationen av filerna och drivrutinerna är klar ska du klicka på knappen **Slutför**.

Du kanske måste starta om datorn för att den nya maskinvaran ska fungera.

Använda CDeller DVDspelaren

5

I det här kapitlet

CD- eller DVD-enhet, 5-2

FutureBay™, 5-4

Ljud- och video-CD-skivor, 5-5

DVD-skivor, 5-7

Alternativ för videofönstret, 5-14

Grunderna för CD-RW, 5-15 Vem kunde tro att en film- och musikanläggning skulle få plats i knät eller på ett skrivbord? Tack vare den bärbara datorn kan du lyssna på din favoritmusik och (på vissa modeller) se dina favoritfilmer nästan var du än är. Läs här om vilka möjligheter du har och hur du kan använda dem. I det här avsnittet beskrivs hur du:

- Sätter in och tar ut CD- eller DVD-skivor
- Spelar ljud-CD
- Spelar både DVD-filmer och andra videor
- Justerar skärmalternativen med DVD-kontrollpanelen
- Skapar ljud, data och säkerhetskopior på CD-skivor

CD- eller DVD-enhet

I det här avsnittet beskrivs hur du:

- Sätta i en skiva
- Tar ut en skiva
- Tar ut en skiva manuellt

Sätta i en skiva

Så här sätter du i en skiva i CD-/DVD-spelaren :

Se upp! Ovarsam hantering av en CD- eller DVD-skiva kan skada skivan och spelaren.

- 1. Tryck på knappen Mata ut på spelarens framsida.
- 2. Tag ut en skiva ur fodralet. Håll den i mitthålet och ytterkanten och undvik att röra vid ytan.
- 3. Lägg skivan med etiketten uppåt (om det inte är en dubbelsidig DVD), på den runda delen av magasinet. Tryck försiktigt ned skivan på centerspindeln i magasinet tills skivan knäpper fast.

Se upp! Se till att skivan knäpper fast på spindeln i mitten av magasinet innan du stänger den. Du kan skada skivan och datorn om skivan inte ligger rätt.

4. Skjut tillbaka magasinet i spelaren tills den låser fast.

i Visste du att...

Om datorn inte är påslagen kan du inte ta ut skivan ur CDeller DVD-spelaren. Om du vill ta ut en skiva utan att slå på datorn måste du ta ut den manuellt.

Tar ut en skiva

Så här tar du ut en skiva ur spelaren:

1. Tryck på knappen **Mata ut** på spelaren.

- 2. Ta ut skivan från magasinet genom att försiktigt trycka på den fjädrande knappen i mitten och sedan lyfta skivan i kanterna. Undvik att beröra skivans yta.
- 3. Skjut tillbaka magasinet i spelaren tills det låser fast.

Tar ut en skiva manuellt

Så här matar du ut en skiva manuellt när datorn inte är påslagen:

1. Kontrollera att strömmen inte är på och att alla externa strömkällor är bortkopplade.

- Stick in en tunn sticka eller ett stift, till exempel ett gem (ungefär 1,5 mm i diameter och minst 1 cm långt), i det Manuella utmatningshålet och tryck bestämt, som visas i figuren ovan.
- 3. Ta ut CD-skivan ur magasinet.
- 4. Skjut försiktigt tillbaks magasinet i spelaren tills den låser fast.

FutureBay™

Du kan växla mellan olika enheter (CD, DVD, CD-RW, Diskett eller SuperDisk) genom att använda datorns enhetssystem FutureBay^{TM}.

Du kan när som helst byta enhet utan att klicka på ikonen FutureBay™ när datorn är påeller avslagen.

I avsnittet »Datorns undersida» i kapitel 2 kan du läsa om var frigörningsspärren för FutureBay™ är placerad.

Använda FutureBay™

Det är enkelt att byta enhet under användning. Du byter enhet på följande sätt:

 Klicka på ikonen ⁽²⁾ i systemfältet i Aktivitetsfältet och välj sedan Change device in swappable bay. Dialogrutan Bay Swap visas.

Obs! Om du får ett meddelande om att enheten är upptagen och att du bör stänga alla filer, klickar du på **OK** och stänger sedan filerna.

2. Skjut och håll ned frigöringsspärren för FutureBay™ och dra sedan ut enheten.

Obs! Om du inte vet var frigörningsspärren finns läser du kapitel 2 i handboken.

3. När du tagit ut enheten sätter du in den andra enheten och stänger sedan dialogrutan genom att klicka på **OK**.

Ljud- och video-CD-skivor

Här får du veta mer om hur man spelar ljud- och video-CD-skivor på den bärbara datorn. I det här avsnittet beskrivs hur du:

- Spelar ljud-CD-skivor
- Spelar andra videoskivor än DVD-skivor

i Visste du att...

Du kan också använda funktionstangenterna för att spela en ljud-CD-skiva. Funktionstangenterna beskrivs tidigare i handboken under rubriken »Funktionstangenter».

Att använda CD-skivor är det vanligaste sättet att spara information på den bärbara datorn. CD-skivor kan innehålla mer än 450 gånger så mycket information som en vanlig diskett.

Spelar ljud-CD-skivor

När du vill spela en ljud-CD-skiva, sätter du in skivan i CD- eller DVD-spelaren. Efter några sekunder startar CD-spelaren och skivan börjar automatiskt att spelas.

Om video-/CD-skivan inte startar automatiskt gör du så här :

- 1. Klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, peka på **Program**, **Tillbehör**, **Underhållning**, och klicka sedan på **CD-spelaren**.
- 2. När CD-spelaren öppnats, klickar du på **Spela upp** för att spela CD-skivan.
- 3. Klicka på Stopp om du vill stänga av CD-skivan.

Klicka på **Mata ut** $\triangleq$ på CD- spelaren när du vill ta ut skivan ur CD-spelaren.

Avaktivera den automatiska startfunktionen (tillgängligt på vissa operativsystem)

Så här avaktiverar du den automatiska startfunktionen :

- 1. Klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, peka på **Inställningar** och klicka sedan på **Kontrollpanelen**.
- 2. Dubbelklicka på ikonen **System** = för att öppna dialogrutan Systemegenskaper.
- 3. Klicka på fliken **Enhetshanteraren** och dubbelklicka sedan på **CD-ROM** på listan över enheter.
- Markera CD-/DVD-spelaren på listan. Öppna dialogrutan Systemegenskaper för CD-/DVD-spelaren genom att klicka på Egenskaper.
- 5. Klicka på fliken **Inställningar** och kontrollera att rutan intill **Meddelande om diskinmatning** inte är markerad.
- 6. Stäng dialogrutan genom att klicka på OK.

Spelar andra videoskivor än DVD-skivor

Om du vill spela en video-CD sätter du in den i CD- eller DVD-spelaren. Efter några sekunder startar den automatiskt.

Om video-/CD-skivan inte startar automatiskt gör du så här:

- Klicka på Start i Aktivitetsfältet, peka på Program, Tillbehör, Underhållning och klicka sedan på Media Player.
- 2. När spelaren har öppnats markerar du **Arkiv** och sedan **Öppna** på menyn.
- 3. Klicka på Bläddra...
- Leta upp och dubbelklicka på ikonen CD-spelaren ^(a) Du ska nu se en lista över filer och mappar.

Obs! CD-filmer sparas vanligtvis i en mapp som börjar med bokstäverna *MPEG*.

- 5. Dubbelklicka på mappen som innehåller filerna med CD-filmer.
- 6. Markera en film och klicka på **Öppna**. Ett fönster öppnas där du kan se filmen.
- 7. Klicka på **Spela upp** i fönstret för att starta uppspelningen av filmen.

DVD-skivor

Nu ska du få lära dig hur du spelar DVD-skivor på den bärbara datorn. I det här avsnittet beskrivs hur du:

- Använda DVD-spelaren
- Spela DVD-filmer på TV
- Använda DVD-skivor för en viss region

DVD-skivor (Digital Versatile Discs) ser ut som CD-skivor, men de innehåller filmer. En DVD-skiva innehåller ungefär 28 gånger så mycket information som en video- CD-skiva.

Det tar några sekunder innan DVD-spelaren startar uppspelningen eftersom den först måste bestämma vilken typ av media som ska spelas.

Du får bäst uppspelningskvalitet om du stänger alla andra program när du spelar upp en DVD-skiva.

Använda DVD-spelaren

(tillgängligt på vissa modeller)

Tack vare DVD-spelaren på den bärbara datorn kan du se dina favoritfilmer när du vill och var du vill. DVD-spelaren är enkel och rolig att använda.

Du kan starta DVD-spelaren på två sätt:

- Lägg i en DVD-skiva i DVD-spelaren. Efter några sekunder öppnas DVD-spelarens kontrollpanel och uppspelningen startar.
- Om det redan finns en DVD-skiva i spelaren startar du DVD-spelaren genom att trycka på Spela upp-knappen bland Fn-tangenterna. DVD-spelarens kontrollpanel öppnas och uppspelningen startar.

Kontroller på skärmen

Med kontrollerna på skärmen kan du snabbt och enkelt komma åt DVD-spelarens funktioner.

Tabellen nedan listar och beskriver de knappar som du behöver för att använda DVD-spelaren.

Knapp	Namn	Beskrivning
	Öppna	Visar en lista över filer som kan spelas upp.
	Mata ut	Öppnar DVD-magasinet så att du kan lägga i eller ta ur skivorna.
	DVD- alternativ	Visar menyn över DVD-alternativ för inställning av Video-skärm och Klassificering av innehåll.
	Bakåt	Går bakåt i innehållet. Tryck på Spela upp när du vill fortsätta uppspelningen.
	Föregå- ende	Går till föregående spår och återupptar uppspelningen.
	Stoppa	Stoppar uppspelningen och går tillbaks till början av innehållsfilen.
	Spela upp	Startar uppspelningen av innehållet.
Ш	Pausa	Gör en paus i uppspelningen. Tryck på Paus eller Spela upp för att återta uppspelningen.
	Nästa	Hoppar till början av nästa spår.
	Framåt	Går framåt till vald plats. Tryck på Spela upp om du vill återta uppspelningen.

Knapp	Namn	Beskrivning
	Rotmeny/ Innehålls- förteckning	Visar vad som är tillgängligt för uppspelning på DVD-skivan.
9 0	Ändra textspråk	Visar eller ändrar språket på texten som visas i fönstret. Detta fungerar bara om DVD-skivan innehåller bildtext. Denna funktion är bara tillgänglig när innehållet tillåter byte till ljudspåret.
2	Byta ljud	Byter ut ljudet som spelas mot ljudet som finns på ett annat spår på DVD:n. Används oftast om innehållet är fler-språkigt och man vill byta ut det språk som talas/hörs. Denna funktion är bara tillgänglig när innehållet tillåter byte av ljudspår.
:=	Titelmeny/ Innehålls- förteckning	Visar huvudtitelmenyn så att du kan välja innehåll.
	Byte av kamera- vinkel	Ändrar kameravinklarna på innehållet som spelas. Denna funktion kan endast användas om man har använt flera kameror och kameravinklar när man skapat innehål- let på DVD-skivan.
UBL	3D Ljud	Aktiverar funktionen 3D Ljud för virtuellt surroundljud.
	Volym	Höjer volymen när reglaget förs uppåt och sänks när spaken förs nedåt.
L))	Ljud av	Stänger av ljudet. Tryck på Ljud av eller Volym när du vill sätta på ljudet igen.
X	Stäng av spelaren	Stänger programmet.
Ξ	Minimera	Minimerar programfönstret.
?	Hjälp	Visar hjälpfilen.

Inställning av egenskaper för uppspelning

DVD-spelaren har två lägen för uppspelning: DVD-läget och Fil-läget. Använd DVD-läget för uppspelning av vanliga DVDskivor, och Fil-läget för uppspelning av film- och MPEG-filer.

Så här spelar du upp innehållet i Fil-läget följande sätt:

- Klicka på Öppna P på DVD-spelarens kontrollpanel. Listan över filer visas.
- 2. Markera den fil som du vill se.
- 3. Klicka på **Öppna**. Innehållet spelas upp.

Samtliga funktioner som beskrivs här är inte tillgängliga på alla DVD-skivor:

- Om DVD-spelaren är i Fil-läge kan knappen Bildtext P inte användas.
- Om DVD-spelaren är i DVD-läge och skivan inte har alternativ för val av språk på bildtexten är knappen Bildtext P avaktiverad.
- Om DVD-spelaren är i DVD-läge och DVD-skivan har alternativ för val av språk är knappen Bildtext 🌮 aktiverad.

När en DVD-skiva sätts in i CD- eller DVD-spelaren visas vilka funktioner som finns på DVD-spelaren. När en viss funktion inte är tillgänglig svarar inte knappen när du klickar på den.

i Visste du att...

Du kan bara se en DVD-film på en bildskärm åt gången. Om två eller fler bildskärmar är aktiva (till exempel datorskärmen och TV:n), visas bara en svart ruta eller en tom skärm på den ena bildskärmen. Detta är normalt.

Håll ned tangenten **Fn** samtidigt som du trycker ned tangenten **F3** om du vill växla från bildskärmen på den bärbara datorn till den på TV:n.

Spela DVD-filmer på TV

Ställ in anslutningen för S-video enligt instruktionerna i kapitlet »Allmänna funktioner» i den här handboken.

- 1. När du har ställt in anslutningen för S-video startar du DVD-spelaren på något av följande sätt:
  - Lägg i DVD-skivan i spelaren. Efter några sekunder öppnas DVD-spelarens kontrollpanel och uppspelningen startar.
  - Om skivan redan ligger i DVD-spelaren kan du trycka på knappen Spela upp-knappen bland Fn-tangenterna. DVD-spelarens kontrollpanel öppnas och uppspelningen startar.
- 2. Tryck ned tangenterna **Fn+F3** när du vill växla bildskärm från den bärbara datorn till TV:n.

Obs! Du kanske måste trycka ned tangenterna **Fn+F3** mer än en gång för att flytta bilden till TV:n. Läs under »Växla mellan skärmar» i kapitlet »Allmänna funktioner» i handboken för mer information.

3. Du kan växla tillbaks från TV-skärmen till den bärbara datorn när som helst genom att trycka ned **Fn+F3**.

När du försöker att spela en DVD som inte stämmer överens med de regionala inställningarna på spelaren visas meddelandet »De regionala inställningarna stämmer inte överens med dem på spelaren... Vill du ändra de regionala inställningarna?»

Om du vill stänga spelarens regionala inställningar, klickar du på **Nej**.

Om du vill ändra de regionala inställningarna och spela DVD-skivan ska du klicka på **Ja** och följa instruktionerna på-skärmen.

Använda DVD-skivor för en viss region

Vissa modeller är inställda på en viss regionskod. Det betyder att du bara kan spela upp skivor som är kodade för den regionen.

Om så är fallet måste DVD-spelarens regionskod motsvara skivans regionskod.

Trots att DVD-spelarens regionskod ställs in på fabriken kan du själv ändra koden på vissa modeller. Detta kan i så fall bara göras maximalt fem gånger.

Identifiera regionsinställningarna

Om du kan ändra regionsinställningarna på datorn gör du så här:

- 1. Lägg i en DVD-skiva i DVD-spelaren. DVD-spelarens kontrollpanel öppnas automatiskt.
- 2. Klicka på ikonen **DVD-alternativ ☑** i spelarens nedre vänstra hörn. Dialogrutan DVD-alternativ öppnas.
- 3. Markera fliken **DVD Region**. Det markerade alternativet visar spelarens nuvarande regionsinställningar.
- 4. Om spelarens regionsinställningar är desamma som skivans regionsinställningar klickar du på **OK**.

Obs! Om spelarens regionsinställningar inte är desamma som skivans måste du markera en ny region för att spela skivan.

Du kan bara ändra regionskoden för DVD-spelaren som mest fem gånger. Den femte ändringen du gör blir den permanenta regionsinställningen på spelaren. Varje gång du ändrar spelarens regionsinställningar visas hur många gånger till du kan ändra inställningarna på DVD-spelaren.

Välja regionsinställningar

När du vill ändra DVD-spelarens regionsinställningar gör du så här:

- 1. Öppna DVD-spelaren när en DVD-skiva ligger i.
- 2. Klicka på ikonen **DVD** Alternativ **I** i spelarens nedre vänstra hörn så att dialogrutan DVD-alternativ öppnas.
- 3. Klicka på fliken **DVD Region**.
- 4. Markera önskad region på kartan eller på alternativknapparna.

Obs! Du kan bara markera den region som även finns på skivan i DVD-spelaren. Alla andra alternativ är nedtonade.

(E:) Audio CD	I	Regions 12345 ППППП	6 1 🗖
Drive (E:)	(	00000	00
You have 5 changes rema	ning for this drive.		
		S.	
· 8	Bro -	EV.,	

5. Stäng dialogrutan genom att klicka på OK.

Alternativ för videofönstret

Du vet redan hur man spelar DVD-skivor och video-CDskivor. I det här avsnittet beskrivs hur du justerar alternativen för bildskärmen medan du tittar på video på den bärbara datorn.

Visa och Dölja DVD-panelen

Om du vill dölja DVD-spelarens panel klickar du någonstans utanför panelen.

Om du vill se DVD-spelarens kontrollpanel när fönstret DVDfilm har full storlek ska du flytta markören till bildskärmens kant.

Zooma bilden

Om du vill förstora bildfönstret till hela skärmens yta dubbelklickar du någonstans på bilden.

När du vill återgå till en mindre ruta dubbelklickar du var som helst på bilden.

Grunderna för CD-RW

Om din bärbara dator har en CD--RW-brännare kan du göra dina egna ljud- och dataskivor. I det här avsnittet beskrivs hur du:

- Installera Adaptec Easy CD Creator 4 (tillgängligt på vissa modeller)
- Använda Adaptec Easy CD Creator^{TM} 4
- Förhindra buffertunderskridningsfel
- Information för användare av Easy CD Creator 4

CD-RW står för Compact Discs (eller Drives) som är »Readable and Writable», alltså en CD-skiva som du både kan läsa av och skriva in information på.

Du måste stänga samtliga program innan du installerar Adaptec Easy CD Creator 4.

Installera Adaptec Easy CD Creator 4

(tillgängligt på vissa modeller)

Lägg i skivan *Adaptec Easy CD Creator 4* i CD-RW-brännare och installera programmet Adaptec Easy CD Creator så här.

Easy CD Creator och Direct CD

Du installerar Easy CD Creator så här:

- 1. När du har lagt i CD-skivan i spelaren öppnas dialogrutan Adaptec Installation. Klicka på **Easy CD Creator**.
- 2. Följ instruktionerna på skärmen.
- 3. Du kommer att uppmanas att markera var på hårddisken du vill spara programmet Easy CD Creator eller acceptera den rekommenderade platsen och sedan klicka på **Nästa**.
- När du uppmanas att göra det ska du markera en mapp där programikonerna ska sparas. Fortsätt installationen genom att klicka på Nästa.
- 5. När du uppmanas att göra det ska du sätta i *disketten Adaptec Update* om du fick en sådan med programvaran Adaptec Easy CD Creator. Följ instruktionerna på skärmen för att fortsätta installationen.

Obs! Om du inte har fått disketten *Adaptec Update* ska du klicka på **Hoppa över** och följa instruktionerna på skärmen för att fortsätta installationen.

6. Klicka på Avsluta när installationen är klar.

Gör så här för att installera programmet Direct CD:

- 1. I fönstret Adaptec Installation ska du klicka på Direct CD.
- 2. Följ instruktionerna på skärmen.
- 3. När du uppmanas att göra det ska du markera var på hårddisken du vill spara programmet Direct CD eller acceptera den rekommenderade platsen. Klicka sedan på **Nästa**.

- 4. När du uppmanas att göra det ska du markera en mapp där programikonerna ska sparas. Klicka på **Nästa** när du vill fortsätta med installationen.
- 5. När du uppmanas att göra det ska du sätta i disketten Adaptec Update om du fick en med programvaran Adaptec Easy CD Creator. Följ instruktionerna på skärmen för att fortsätta installationen.

Obs! Om du inte har fått disketten *Adaptec Update* ska du klicka på **Hoppa över** och följa instruktionerna på skärmen för att fortsätta installationen.

6. Klicka på Avsluta när installationen är klar.

Take Two

Take Two används för att säkerhetskopiera hårddiskens innehåll på en eller flera CD-skivor. När alla data har säkerhetskopierats på en CD-skiva kan du lätt återställa alla markerade filer.

Du installerar Take Two så här:

- 1. I dialogrutan Adaptec Installation ska du klicka på **Take Two** och följa instruktionerna i rutan.
- 2. När du uppmanas att göra det ska du markera en plats på hårddisken där du vill spara programmet Take Two, eller acceptera den rekommenderade platsen och sedan klicka på **Nästa**.
- 3. När du uppmanas att göra det ska du markera en mapp där programikonerna ska sparas. Fortsätt installationen genom att klicka på **Nästa**.
- 4. När du uppmanas att göra det ska du sätta i disketten Adaptec Update om du fick en med programvaran Adaptec Easy CD Creator. Följ instruktionerna på skärmen för att fortsätta installationen.

Obs! Om du inte har fått disketten Adaptec Update ska du klicka på **Hoppa över** och följa instruktionerna på skärmen för att fortsätta installationen.

5. Klicka på **OK** när installationen är klar.

När installationen av Adaptec Easy CD Creator 4 är klar kommer du att uppmanas att starta om datorn. Du måste starta om datorn för att kunna använda Adaptec Easy CD Creator 4.

När du startar eller startar om din bärbara dator visas ett meddelande från Adaptec Easy CD Creator 4 med alternativet Web-CheckUP. Web-CheckUP kopplar upp dig till Adaptecs webbplats på Internet och letar efter programvara från Adaptec som kan uppdateras på den bärbara datorn.

Om du använder Easy CD Creator Standard Edition och vill uppgradera den till Deluxe Edition kan du kontakta din närmaste programvaruförsäljare eller köra Web-CheckUP.

Använda Adaptec Easy CD Creator™ 4

Du hittar huvudmenyn för Adaptec Easy CD Creator 4 genom att klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, peka på **Program**, sedan på **Adaptec Easy CD Creator 4** och sedan klicka på **Skapa CD**. Adaptecs huvudmeny visas.

Skapa ljud-CD-skivor

En ljud-CD används bara för att spela musik, inte för att spara data. Med *Adaptec Easy CD Creator 4* kan du spela in CDskivor och ljudfiler. Du kan till och med göra din egen »greatest hits»-skiva med spår från olika artister.

Så här skapar du en ljud-CD:

- 1. Klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, peka på **Program**, **Adaptec Easy CD Creator 4** och klicka sedan på **Skapa CD**.
- Klicka på Ljud på Välkommen-skärmen. När skärmen Ljud visas ska du klicka på Ljud-CD. Fönstret Easy CD Creator öppnas.
- Öppna en layout för ljudskivor genom att klicka på den lilla pilen bredvid knappen Ny i verktygsfältet. Klicka på Ljud-CD på ned-rullningslistan och layouten Ljud-CD öppnas.

Du kan kombinera många olika typer av spår, till exempel WAV- eller MP3-filer, på en ljud-CD.

Om information om musik-CDskivan finns på hårddisken visas CD-titel, namn på artisten och titel på varje spår. Om denna information inte visas kan du, om du har tillgång till Internet, klicka på knappen CDDB™ Internet i verktygsfältet för att ladda ner informationen från CDDB Music Service.

Om du vill testa spelaren rekommenderar Compaq att du använder alternativet Endast Emulering, som finns i fönstret Alternativ, när du spelar in en ny CD-R eller använder den bärbara datorn för första gången. Med den kan du testa spelaren innan du gör en riktig inspelning.

När du har gjort klart en CD-R-skiva kan du inte lägga till några spår på skivan.

- 4. Om du vill spela in spår från en vanlig musik-CD sätter du i musik-CD-skivan i CD-spelaren och fortsätter sedan med nästa steg. Om du vill spela in WAV- eller MP3-filer fortsätter du med nästa steg.
- 5. I Utforskarens vänstra fönsterruta ska du markera CD-ROMspelaren, som innehåller musik-CD-skivan. En lista över CD-spåren visas till höger i Utforskaren. Om du spelar in WAVeller MP3-filer ska du markera den mapp där de filerna finns.
- 6. Markera det spår, den WAV- eller MP3-fil som du vill spela in, i Utforskarens högra fönsterruta och klicka sedan på Lägg till i verktygsfältet. Repetera tills ljud-CD-skivans layout innehåller alla de spår och filer som du vill spela in.
- 7. Klicka på Skapa CD. Dialogrutan CD Creation Process öppnas.
- 8. När du uppmanas att göra det ska du ta ut din ljud-CD-skiva och lägga i en tom CD-skiva i CD-brännaren och klicka på **OK** för att starta inspelningen.
- 9. Klicka på OK när CD-skivan är klar.

Obs! Om du vill spela in några spår från andra musik-CD-skivor ska du repetera steg 3 till 5 för varje musik-CD som du vill spela in ifrån. Under själva inspelningen uppmanar Easy CD Creator dig att lägga i den musik-CD-skiva som spåret ska spelas in ifrån.

Skapa data-CD-skivor

Att skapa en data-CD-skiva är ett utmärkt sätt att säkerhetskopiera viktiga filer som personliga mappar och filer som finns på hårddisken. Data-CD-skivan är bara gjord för att spara data och kan, till skillnad från en ljud-CD-skiva, inte spelas på en vanlig stereo.

Skapa en data-CD-skiva så här:

- 1. Klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, peka på **Program**, **Adaptec Easy Creator 4** och klicka sedan på **Skapa CD**.
- 2. På skärmen Välkommen ska du klicka på **Data**. Data-skärmen öppnas.

- 3. På Data-rutan ska du klicka på **Data-CD**. Fönstret Easy CD Creator öppnas.
- 4. Öppna Data-CD Layout genom att klicka på den lilla pilen intill knappen **Ny** i verktygsfältet. Markera **Data-CD** i nedrullningslistan och Data-CD Layout öppnas.
- 5. Lägg i en tom CD-skiva i din CD-brännare.
- Markera de datafiler och mappar i Utforskaren som du vill spela in, och klicka sedan på Lägga till i verktygsfältet. Repetera tills Data CD Layout innehåller alla de filer som du vill spela in.
- 7. Klicka på **Skapa CD**. Dialogrutan för CD Creation Setup öppnas.
- 8. Klicka på **OK** för att starta inspelningen.

DirectCD

Med DirectCD kan du skriva in filer direkt på CD-R-skivor eller på CD-RW-skivor.

Så här använder du använda DirectCD:

- 1. Klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, peka på **Program**, **Adaptec Easy CD Creator 4** och klicka sedan på **Skapa CD**.
- 2. På skärmen Välkommen ska du klicka på **Data**. Data-skärmen öppnas.
- 3. Klicka på **DirectCD** på dataskärmen. Dialogrutan för guiden Adaptec DirectCD öppnas.
- 4. Följ instruktionerna på skärmen för att börja skriva på CD:n.

Jewel Case Creator

Med Jewel Case Creator kan du göra fodral, häften och CD-etiketter. Dubbelklicka på knappen **Jewel Case Creator** på menyn Adaptec CD Creator för att starta programmet. Se hjälpmanualen online för mer detaljerad information om hur man gör produkter efter egna önskemål.

Easy CD Creator är avsedd att användas till att reproducera material som du själv äger rättigheterna till eller material som du har fått tillstånd att reproducera från den som äger rättigheterna. Om du inte äger rätten till eller inte har fått tillstånd från den som äger rätten till materialet bryter du mot upphovsrättslagen och kan bli skyldig att betala skadestånd eller annan kompensation. Om du är osäker på vilka juridiska rättigheter du har bör du kontakta en juridisk rådgivare.

I extrema fall kan vissa fel orsaka att din skiva inte kan användas. Om detta inträffar, kan det bli nödvändigt att börja om från början med en ny skiva, och sedan göra sig av med den gamla skivan på tillbörligt sätt

CD Copier

CD Copier används till att säkerhetskopiera nästan alla sorters CD-skivor.

Så här gör du en säkerhetskopia av en CD-skiva:

- 1. Klicka på Start i Aktivitetsfältet och peka på Program.
- 2. Peka på Adaptec Easy CD Creator 4 på Programmenyn, peka på Funktioner.
- 3. Klicka på CD Copier. Fönstret CD Copier öppnas.
- 4. Klicka på fliken Källa och Mål.
- 5. Under **Kopiera från** ska du markera den enhet som innehåller original-CD-skivan.
- 6. Under **Spela in på** ska du markera den enhet som innehåller den tomma CD:n. Detta är den enhet som kan spela in en CD.
- 7. Klicka på Kopiera för att starta inspelningen av din CD.

Förhindra buffertunderskridningsfel

En *buffertunderskridning* är ett fel som uppstår när dataflödet till CD-brännaren avbryts. När en buffertunderskridning uppstår stoppas processen att göra CD:n.

Här följer några förslag på hur du förhindrar buffertunderskridning:

- Stäng andra program och inaktivera program som körs i bakgrunden, till exempel skärmsläckare och virus program.
- Kontrollera att tillfälliga filer som skapats medan du gjort CD:n finns på den lokala hårddisken och inte i en katalog på en nätverksenhet.

Obs! Flytta de lokala tillfälliga filerna genom att klicka på **Verktyg**, markera **Alternativ** på menyn och sedan följa instruktionerna på skärmen.

- Öppna dialogrutan för Systemegenskaper genom att klicka på **System** på **Kontrollpanelen**. Klicka på fliken **Enhetshanteraren** och kontrollera att **Tillåt koppla från** är inställt för både CD-brännaren och hårddisken.
- Försök inte att spela in CD-skivor från filer i ett nätverk. Om de filer som du vill ha finns i ett nätverk bör du kopiera dem till den lokala hårddisken innan du spelar in CD-skivan.

Obs! Ett bufferunderskridningsfel kan uppstå på enkla eller dubbla optiska system (CD-ROM, CD-RW, eller DVD-ROM).

Information för användare av Easy CD Creator 4

Med programmet Easy CD Creator 4, som du får med vissa modeller av den bärbara datorn, får du steg-för-steg-handboken Quick Reference Guide i Adobe Acrobat 4.0, och en fullständig användarhandbok som heter Online Help. Den kan svara på alla frågor du har om hur programvaran som hör till CD-RW-enheten fungerar.

Om du vill gå till Online Help när du använder Audio eller Data CD Creator ska du klicka på **Hjälp** i verktygsfältet. Markera sedan **Innehåll och Index** i nedrullningslistan.

Om du vill använda Adobe Acrobat® Quick Reference Guide och termordlista ska du klicka på **Start**, sedan på **Program**, sedan på **Adaptec Easy CD Creator**. Klicka sedan på **Quick Reference Guide**.

5-22 ANVÄNDA CD- ELLER DVD-SPELAREN

Börja surfa

I det här kapitlet

Grunder, 6-2

Webbläsare, 6-7

Sökmotorer, 6-9

Att surfa på webben är ett roligt sätt att använda datorn. Varje dag får du nya möjligheter att ta del av utbildning, nyheter, forskning, underhållning och shopping.

Möjligheterna med World Wide Web är obegränsade. I det här kapitlet får du hjälp att upptäcka dessa möjligheter. När du gör det kommer du inte att vara ensam. Man beräknar att tusentals nya användare varje dag ansluter till Internet för första gången.

Grunder

I det här avsnittet får du veta:

- Vad är Internet?
- Vad är World Wide Web?

Internet förändrar kommunikation och handel över hela världen. World Wide Web är en del av Internet. Amerikansk militär började utveckla Internet för flera decennier sedan. Det dröjde inte länge innan forskare inom universitetsvärlden och industrin började använda Internet för att ta del av varandras information.

Det stora antalet nya datoranvändare har gjort att Internet har vuxit markant de senaste 10 åren. Miljontals familjer och företag använder nu sina datorer för att kommunicera över detta väldiga nätverk.

Välkommen till World Wide Web. Detta kan bli det mest intressanta som du använder din dator till, oavsett vilka de andra användningsområdena är.

Vad är Internet?

Internet är ett jättelikt kommunikationssystem för datorer. Ett mycket stort antal datorer är sammankopplade med hjälp av kablar, telefonlinjer och radiovågor. Denna sammankoppling gör det möjligt för många, privatpersoner såväl som företag, att kommunicera samtidigt.

Internet har ingen ägare eller ledning. Det är resultatet av ett samarbete mellan privatpersoner, privata organisationer, universitet, företag och regeringar i olika länder.

Nu ska vi se hur Internet är uppbyggt. Ett *nätverk* är den grundläggande byggstenen i Internet. När två datorer kopplas samman utgör de ett litet nätverk.

Datorer i nätverk kan dela information på samma sätt som de delar på utrustning, t ex skrivare och skannrar. I ett nätverk kan även flera datorer kopplas samman. Till exempel kan ett stort företag koppla samman alla sina datorer inom ett och samma nätverk.

På en högre nivå kan också nätverk kopplas till andra nätverk. Det är i själva verket ett väldigt antal sammankopplade nätverk över hela världen som utgör Internet. Tillsammans förser de oss med en oändlig mängd information inom olika ämnesområden, t ex:

- underhållning
- handel
- forskning
- utbildning

Vad är World Wide Web?

World Wide Web (www) är en del av Internet. Trots att webben är den del av Internet som du fömodligen kommer att använda mest är det bara en liten del av hela systemet.

Hela Internet erbjuder ett antal funktioner, t ex e-post, World Wide Web och andra kommunikationsmöjligheter.

Här följer lite grundläggande information om olika aspekter av webben, så att du lättare kan förstå vad det handlar om.

World Wide Web

World Wide Web är en populär del av Internet, där man kan publicera och ta del av information. Ibland kallas det bara »webben» eller »nätet». Bokstäverna *www* står för World Wide Web.

Med hyperlänkar kan du lätt gå från en sida till en annan på Internet.

Webbplatser och webbsidor

Informationen på World Wide Web består av *webbplatser*, där man finner en eller flera *webbsidor*. Webbsidor kan innehålla text, grafik, animerade bilder, ljudfiler och videoklipp, som du kan ta del av med hjälp av datorn.

Hyperlänkar

Många webbsidor innehåller *hyperlänkar*, som ibland kort och gott kallas *länkar*. Dessa länkar leder dig till andra webbsidor när du klickar på dem. En länk kan leda till en annan plats på samma webbsida eller till en helt annan sida i en dator på andra sidan jorden.

Hyperlänkar består oftast av färgad understruken text. De kan också finnas i knappar, bilder och teckningar.

När du placerar pekaren över en dold hyperlänk ändras den vanliga pekaren till en hand med tummen och pekfingret utsträckt.

Klicka på en hyperlänk och se var du hamnar.

Länkarna kan flytta dig från webbsida till webbsida och från webbplats till webbplats – i hela världen!

Webbservrar

Informationen på World Wide Web lagras i datorer som kallas *webbservrar*. Servrarna fungerar som elektroniska bibliotek. De finns spridda runt om i världen.

Internet-adress (URL)

speciellt.

Surfa på webben

När du använder datorn för att utforska World Wide Web, kallas det för att *surfa*. Ibland vill du bara se efter vad som finns där. Andra gånger kanske du söker efter något

En webbsida har en *Internet-adress*, som gör att datorn kan hitta den. Den typen av adress kallas ofta för *Uniform Resource Locator*, eller *URL*. Den gör att en webbplats kan hittas på nätet, precis som en hemadress gör att man hitta var en person bor.

Internet-leverantör

De företag som erbjuder anslutning till Internet kallas *Internet-leverantörer*. Din dators anslutning till en Internet-leverantörs dator utgör »ingången» till Internet. Du måste ha ett Internet-abonnemang hos en Internet-leverantör.

Modem

Datorns fysiska koppling till Internet sker vanligtvis via en telefonledning. Datorn innehåller ett *modem* som sänder och tar emot information över den vanliga telefonlinjen. Det finns särskilda instruktioner som visas på skärmen när du installerar modemet. Du måste följa dessa.

Presario-datorn ger dig möjlighet att välja bland flera olika Internet-leverantörer.

Det kan finnas möjlighet att använda höghastighetsuppkoppling till Internet där du bor. Mer information finns att få hos Internet-leverantörer och telefonbolag.

Vissa bärbara Presario-datorer har inbyggd Ethernet-anslutning, som kan hjälpa dig att ansluta till en höghastighetsuppkoppling.

Avsnittet om sökmotorer längre fram i kapitlet innehåller mer information om hur man söker på Internet.

Kontakta din Internet-leverantör om du vill ha mer information om vilka e-posttjänster de erbjuder.

Sökmotorer

Sökmotor kallas de program på World Wide Web där du kan söka efter olika webbsidor med hjälp av egna sökord. Sökmotorn letar fram de sidor som innehåller dina sökord.

När du har anslutit till Internet, kan du använda sökmotorer för att börja söka efter information. Det finns flera olika sökmotorer att välja mellan. När du vill komma till en sådan sökmotor skriver du in en webbadress, t ex **www.compaq.com**. Du får då hjälp att komma till rätt webbplats via olika webbadresser.

E-post

Den post som levereras över Internet kallas **e-post**. Det kan beskrivas som ett papperslöst brev som skickas direkt från en dator till en annan. Både avsändaren och mottagaren måste ha en egen e-postadress, ett s k e-postkonto. Du kan t ex få ett eget e-postkonto från din Internet-leverantör.

Webbläsare

I det här avsnittet får du veta:

- Vad är en webbläsare?
- Använda Microsoft
   Internet Explorer

Lär dig att använda de olika funktionerna i webbläsaren. Det gör upplevelsen med Internet mer mer angenäm.

Din bärbara dator levereras med Microsoft Internet Explorer förinstallerat.

Om du använder America Online (AOL) måste du starta AOL och logga på innan du startar Internet Explorer.

Vad är en webbläsare?

En **webbläsare** är ett program som gör det möjligt att se webbplatser på Internet.

En webbläsare utför fyra grundläggande uppgifter. När du anger en webbadress händer följande i webbläsaren:

- Webbplatsen kontaktas
- Information samlas in från webbplatsen
- Information från webbplatsen visas på skärmen
- Informationen från webbplatsen kan nu sparas, skrivas ut eller behandlas på annat sätt, beroende på dina önskemål

Använda Microsoft Internet Explorer

Datorn levereras med webbläsaren Microsoft Internet Explorer. Det är den mest använda webbläsaren i världen.

När du använder webbläsaren visas först en startsida som angetts som standard på förhand. I vissa fall kan du anpassa eller ändra startsidan. Du kan också anpassa andra funktioner i webbläsaren efter dina önskemål.

I webbläsarens hjälpavsnitt finns instruktioner om hur du anpassar webbläsaren.

Obs! Du måste ha ett Internet-abonnemang hos en Internet-leverantör om du vill kunna använda Microsoft Internet Explorer. Datorn måste också ha en fysisk koppling till Internet-leverantörens dator, t ex via en telefonlinje.

I Microsoft Internet Explorer finns ett omfattande hjälpavsnitt, som bl a innehåller en introduktion till de viktigaste funktionerna.

Avsnitten om Internetknapparna i kapitel 2 och 3 om du vill ha mer information om hur du identifierar, omprogrammerar och avaktiverar dem. Så här gör du när du vill börja surfa på Internet med Microsoft Internet Explorer:

- Dubbelklicka på ikonen Internet Explorer S på skrivbordet.
- Klicka på **Start** i Aktivitetsfältet, peka på **Program** och klicka sedan på ikonen **Internet Explorer (b)**.

Ett alternativ är att använda Internet knapparna på tangentbordet.

När du vill ansluta till World Wide Web på det här sättet, trycker du bara på en av Internetknapparna.

Obs! Internetknapparna på din dator kan se annorlunda ut än de på bilden nedan.

De här knapparna gör att du snabbt kommer till de platser på Internet som besöker oftast. Du kan programmera knapparna så att de passar dina önskemål.

Sökmotorer

I det här avsnittet beskrivs hur du kan:

- Välja sökmotor
- Använda sökmotorer
- Söka på World Wide Web
- Öppna och ladda ned filer på Internet

Alla sökmotorer ser olika ut och fungerar på lite olika sätt. Prova flera sökmotorer och se vilket som passar dig bäst.

Välja sökmotor

Det finns flera olika sökmotorer på olika webbplatser. Alla består dock av en lista eller *databas* över webbplatser som har registrerats. I sökmotorns register finns en beskrivning av varje webbplats samt dess webbadress.

En del sökmotorer har allmänna register, medan andra begränsar sina register till ett särskilt ämne.

- En sökmotor som passar de flesta behov är exempelvis AltaVista™ på www.altavista.com. Vissa Internetleverantörer så som America Online erbjuder egna sökmotorer.
- En specialiserad sökmotor har endast webbsidor inom ett visst ämnesområde i sitt register.

Du kan söka efter sökmotorer på flera sätt:

- Klicka på knappen Sök i webbläsaren.
- Tryck på Internet-knappen Sök nu på tangentbordet.
- Använd en sökmotor och sök efter andra sökmotorer.

Tänk efter när du väljer sökord. De sökord du anger bestämmer hur noggranna sökresultaten blir.

URL står för Uniform Resource Locator. En URL är adressen till en webbsida eller en resurs på Internet.

Använda sökmotorer

I de flesta sökmotorer anger du ett sökord. Ett *sökord* består av ett ord eller en enkel fras som beskriver ämnet du söker.

- När du anger sökord kan du skriva en hel fras och därmed begränsa ämnet för sökningen. Om du till exempel vill ha information om hur man söker på Internet, skriver du *söka på Internet* i stället för *Internet*.
- När du har angett sökord tar sökmotorn fram en lista över hyperlänkar till de webbplatser som innehåller ditt sökord. Klicka på en av länkarna om du vill gå till en viss webbsida.

Öva genom att söka efter Compaqs webbplats:

- 1. Anslut till Internet och öppna webbläsaren.
- 2. Skriv den här webbadressen i webbläsarens **adressfält** www.evreka.com.
- 3. Skriv Compaq i sökrutan.
- 4. Klicka på **Sök**. Webbläsaren visar flera olika länkar till olika Compaq-webbplatser.

Så här söker du med hjälp av en sökmotor:

- 1. Välj ett sökord som beskriver ämnet.
- 2. Skriv sökordet i sökmotorn.
- 3. Klicka på knappen **Sök** eller liknande när du vill skicka din sökning.

När du har fyllt i sökordet kommer sökmotorn att

- Gå igenom beskrivningarna av webbsidorna i registret.
- Skapa en lista över de webbplatser som innehåller sökordet
- Visa en lista på skärmen.

Den lista som tas fram i sökmotorn innehåller en kort beskrivning av varje webbplats samt dess webbadress.

Prova olika sökord och jämför resultaten. Du kan också pröva att använda samma sökord i olika sökmotorer.

Tips

I webbläsarens hjälpavsnitt finns bra information om hur du använder mappen Favoriter.

Söka på World Wide Web

Nu kan du börja söka på webben.

Gå snabbt igenom sökmotorns lista över träffar. Sedan kan du

- Ändra sökord och ta fram en ny lista, om det första resultatet inte är tillfredsställande.
- Klicka på webbadressen eller skriva in webbadressen i webbläsaren när du hittar en intressant webbplats.

När du har valt en webbsida och besökt den kan du enkelt gå tillbaka till sökmotorn.

- Använd knappen Bakåt i webbläsaren när du vill gå tillbaka till listan över träffar.
- Välj en annan webbplats från listan eller ta fram en ny lista.

I webbläsaren finns en kronologisk lista över de webbplatser som du besökt. Knapparna Bakåt och Framåt gör att du kan gå fram och tillbaka i listan när du på nytt vill besöka en webbplats.

Om du kan webbadressen till den webbsida som du vill besöka skriver du in den direkt i adressfältet i webbläsaren. Till exempel kommer du till Compaqs webbsida när du skriver adressen nedan i **adressfältet**:

www.compaq.com/athome/exploration

När du vill spara webbadressen till en webbsida lägger du in den i mappen **Favoriter**. Vissa webbplatser finns redan i den mappen. När du öppnar mappen Favoriter kan du enkelt besöka en viss webbplats. Klicka bara på namnet.

ĺ∟,

I avsnittet om antivirusprogram i kapitel 4 hittar du mer information om hur du skyddar datorn och filerna från virus.

Se även

Öppna och ladda ned filer på Internet

Med en enkel knapptryckning kan du öppna och ladda ned filer på Internet. Du kanske vill ha filer som t ex uppgraderingar och korrigeringar av program, videoklipp, musik, aktuella nyheter eller de senaste viruskontrollerna.

Så här öppnar och laddar du ned en fil från Internet:

- 1. Öppna webbläsaren. Skriv in webbadressen eller sök efter webbplatsen i en sökmotor.
- 2. När du kommit till rätt webbsida följer du instruktionerna om hur man tittar på och laddar ned filen.

Skötsel av batteri

I det här kapitlet

Skötsel av batteriet, 7-2

Kalibrera batteriet, 7-4

Energisparfunktioner, 7-9 Utanför hemmet har man inte alltid tillgång till ett vägguttag och ibland behöver man därför använda batteriet. I det här kapitlet får du veta hur du underhåller och laddar batteriet på ett riktigt sätt, så att din bärbara Presario-dator fungerar som den ska. När du har läst kapitlet, kommer du att kunna:

- förlänga batteriets driftstid
- korrigera låg batteriladdningsnivå
- förvara batteriet
- återvinna batteriet

Skötsel av batteriet

När du inte har tillgång till vanliga vägguttag är det batteriet som förser datorn med ström. I det här avsnittet lär du dig att:

- Använda batteriet
- Förvara batteriet
- Återvinna batteriet

Om datorn innehåller ett litiumjonbatteri. Felaktig hantering av batteriet kan leda till eldsvåda och kemiska brännskador. Plocka inte isär, krossa eller stick hål på batteriet. Se till att yttre kontakter inte kortsluts. Se även till att batteriet inte slängs i vatten eller eld, eller utsätts för temperaturer högre än 60° C. När du byter batteri, använd endast det Compaq-batteri som är avsett för din dator.

→ Se även

Avsnittet »Använda batteriet» tidigare i guiden om du vill läsa anvisningar för hur du sätter i, tar bort och laddar batteriet.

Använda batteriet

Du kan antingen använda elnätet eller batteriet för att förse datorn med ström. När du inte har tillgång till ett vanligt vägguttag, använder du batteriet. I det här avsnittet av »Skötsel av batteri» får du lära dig att:

- avgöra hur mycket av batterieffekten som återstår
- avgöra vad som påverkar batteriets driftstid

Kontrollera batterieffekten

Så här kontrollerar du hur mycket av batterieffekten som återstår:

- 1. Dubbelklicka på ikonen för **Batteriladdning** eller ikonen för **Växelström** till höger i Aktivitetsfältet.
- 2. Laddningsnivån visas antingen på batterimätaren eller mätaren på statuspanelen, beroende på vilken modell du använder.

Förvara batteriet

Om du inte kommer att använda datorn på en längre period, måste du se till att batteriet förvaras på rätt sätt.

När datorn är ansluten till ett vägguttag, rekommenderar Compaq att du låter batteriet sitta i datorn. På så sätt är batteriet alltid laddat när du behöver använda det.

Temperaturen spelar en avgörande roll när du ska ladda batteriet. Om du vill uppnå maximal effekt bör du låta batteriet (och datorn) svalna till 20° C, dvs rumstemperatur, innan du laddar det.

Batteriet ska förvaras i en temperatur mellan 0° C och 45° C. Du ökar batteriets livslängd genom att förvara det på en sval och torr plats.

Se även

Mer information om återvinning finner du i avsnittet »Government Approvals» i Säkerhet och arbetsmiljö. Förvara batteriet enligt nedanstående instruktioner.

Nickelmetallhydridbatteri – Om du använder ett nickelmetallhydridbatteri, och du inte kommer att använda datorn på en längre period (mer än två veckor):

- Använd datorn tills batteriet är helt urladdat.
- Ta ut batteriet ur datorn och förvara det separat.

Litium-jonbatteri – Om du använder ett Litium-jonbatteri, och du inte kommer att använda datorn på en längre period (mer än två veckor):

- Använd datorn tills batteriet är *urladdat till hälften (50 %)*.
- Ta ut batteriet och förvara det separat.

Återvinna batteriet

I Nordamerika kan du bli av med batterier som innehåller nickel eller litium med hjälp av Compaqs program för återvinning av batterier. Du får en förpackning att skicka dina batterier i, där portot redan är betalt och adressen till en återvinningsanläggning är förtryckt.

Släng inte batterier tillsammans med vanligt hushållsavfall. Lägg dem i stället i en låda för batteriåtervinning eller lämna dem till en återvinningsstation.

Kalibrera batteriet

Alla batterier laddar ur om de inte används under en längre period. I det här avsnittet av »Skötsel av batteri» får du lära dig att:

- Kalibrera batteriet
- Öka batteriets driftstid
- Åtgärda låg batteriladdnings nivå

Om du sätter i nätadaptern medan batteriet laddas ur måste du börja om från steg 1.

Kalibrera batteriet

Det kan hända att batterimätaren inte visar rätt laddningsnivå när du använder din bärbara dator för första gången, eller om du inte har använt den på länge. Om batterimätaren inte visar rätt laddningsnivå måste du kalibrera batteriet. Detta innebär helt enkelt att du åter laddar upp batteriet till maximal nivå och ställer batterimätaren på rätt nivå.

Så här kalibrerar du batteriet:

- 1. Sätt i nätadaptern.
  - a. Låt batteriet laddas. Batteriet är färdigladdat när ikonen ^{*} slocknar.
  - b. När lysdioden eller ikonen har slocknat tar du bort nätadaptern.
- 2. Starta eller starta om datorn.

Steg 3 till 6 gör att datorn inte försätts i viloläge. Steg 3 till 6 innebär också att batteriet laddas ur snabbare.

- 3. Klicka på **Start**, peka på **Inställningar** och klicka sedan på **Kontrollpanelen**.
- 4. Dubbelklicka på ikonen för **Energisparfunktioner** på **Kontrollpanelen**. Dialogrutan Egenskaper för Energisparfunktioner öppnas.

5.	Klicka	på fliken	Energischema.
----	--------	-----------	---------------

Hibernate	Intel(R) Spe	Intel(R) SpeedStep(TM) technology		
Power Schemes	Alarms Po	wer Meter	Advance	
Select the put this compute the selected	ower scheme with the r r. Note that changing t scheme.	most appropriat he settings bel	e settings for ow will modify	
Portable/Laptop				
	Sa	ave As	<u>D</u> elete	
Settings for Portable/	Laptop power scheme			
When computer is:	Rugged in	Bur Batt	ning on eries	
System standby:	Never	Never	•	
Turn off <u>m</u> onitor:	After 3 hours	 Never 		
Turn off <u>m</u> onitor: Turn off hard d <u>i</u> sks:	After 3 hours After 15 mins	Never Never		

Det går att använda datorn när batteriet laddas ur eller laddas.

- 6. I kolumnen Körs på batterier gör du följande:
  - a. Markera Aldrig i listrutan för Stäng av bildskärm.
  - b. Markera Aldrig i listrutan för Stäng av hårddisk.
  - c. Markera Aldrig i listrutan för försätt i vänteläge.
- 7. Låt batteriet laddas ur tills vänteläget kopplas in och datorn stängs av.
- 8. Koppla i nätadaptern. Starta om datorn.
- 9. Gå tillbaka till dialogrutan Egenskaper för Energisparfunktioner på **Kontrollpanelen** och ange inställningarna på nytt.

Batteriet har nu kalibrerats.

Batteriets laddningstid

Hur lång tid det tar att ladda batteriet beror på dess laddningsnivå vid start, vilken sorts batteri som används och vad datorn används till under tiden som batteriet laddas.

Köpa nytt batteri

Alla batterier förlorar med tiden förmågan att ge full effekt och måste bytas ut. När du ska köpa nytt batteri kontaktar du en Compaq-återförsäljare: **www.compaq.com/athome**.

Öka batteriets driftstid

Batteriets driftstid beror på inställningarna i energisparfunktionerna. Datorns komponenter, tillbehör och de program du använder påverkar också driftstiden. I det här avsnittet av »Skötsel av batteri» får du lära dig hur du kan få batteriet att räcka längre och därmed öka den tid som du kan arbeta med batteridrift.

Det är bildskärmen, processorn, CD-/DVD-enheten och hårddisken som förbrukar mest av batteriet. Följande åtgärder ökar batteriets driftstid:

- Minska bildskärmens ljusstyrka och ställ in skärmsläckaren så att den startar snabbare.
- Välj en skärmsläckare med lite grafik och få rörelser.
- Minska ljudvolymen eller använd hörlurar.
- Avsluta modemprogrammen när du inte använder dem.
- Ta bort PC-kort när du inte använder dem.
- Ta ut CD- och DVD-skivor när du inte använder dem.
- Använd viloläge eller vänteläge om du vill stänga av datorn när den inte används.

Om du inte använder datorn på en längre period, rekommenderar Compaq att du tar ut sladden ur vägguttaget samt att du tar ur batteriet under den tid som datorn inte används.

Batteriet laddas oavsett om datorn är påslagen eller inte. Det fortsätter att laddas tills det är helt laddat, eller tills strömmen kopplas från.

Åtgärda låg batteriladdningsnivå

Ett batteri har låg laddningsnivå när mindre än 10 procent av dess effekt återstår. I den här avsnittet av »Skötsel av batteri» får du veta hur du åtgärdar låg batteriladdningsnivå och vad du ska göra när batteriet har laddats ur helt.

När batteriet har laddats ur helt försätts datorn i vänteläge. Denna process kan inte avbrytas. När vänteläget har aktiverats måste du låta datorn spara all information och sedan automatiskt stängas av, innan du åtgärdar den låga laddningsnivån.

Hur du ska gå tillväga för att åtgärda den låga laddningsnivån beror på om du har tillgång till ett vägguttag eller inte. Gör något av följande:

Anslut nätadaptern

Denna åtgärd innebär att du kan fortsätta arbeta utan avbrott samtidigt som batteriet laddas på nytt. Du behöver inte stänga av datorn innan du ansluter nätadaptern. Datorn byter automatiskt strömkälla när du ansluter nätadaptern

När datorn befinner sig i vänteläge måste den kopplas in i ett vägguttag för att kunna startas, eller så måste batteriet bytas ut.

Byt batteri

Om du inte har möjlighet att ansluta nätadaptern men har tillgång till ett laddat batteri, kan du gå över till batteridrift och fortsätta arbeta. Så här byter du det urladdade batteriet mot ett laddat:

- 1. Spara arbetet.
- Stäng av datorn (eller försätt den i vänteläge).
- 3. Byt batteri.
- 4. Starta datorn genom att trycka på På-knappen.
- 5. Fortsätt arbeta.

När du får tillgång till ett vägguttag återupprepar du dessa steg, men då sätter du tillbaka det uttjänta batteriet och laddar det på nytt genom att ansluta nätadaptern.

Vänta

Om du inte har möjlighet att ansluta nätadaptern och inte har med dig ett laddat batteri att byta med, startar du vänteläget genom att trycka på **På-**knappen. När du får tillgång till en strömkälla startar du datorn genom att trycka på På-knappen och sedan kan du återgå till ditt arbete.

Energisparfunktioner

Bärbara Presario-datorer har Energisparfunktioner som skyddar all information och ökar batteriernas och bildskärmens livslängd.

Spara energi

Gratulerar! Du är inte längre någon nybörjare. Du kan använda några av de roliga, grundläggande funktionerna i din nya bärbara Presario-dator, som t ex att surfa på webben. Nu är det dags att lära sig lite om de mer avancerade funktionerna, t ex energisparfunktioner, vänteläge och viloläge.

Vad är energisparfunktioner?

I det här avsnittet får du ta del av följande:

- Förstå energisparfunktioner
- starta och avbryta energisparlägen
- inställningar för energisparfunktioner
- ändra inställningar för energisparfunktioner

Förstå energisparfunktioner

Energisparfunktionerna minskar datorns energiförbrukning. Datorn har två lägen som sparar ström:

- I vänteläget sparas informationen på hårddisken och sedan stängs datorn av. Vänteläget aktiveras när du trycker på På-knappen, när batteriet håller på att ta slut eller när datorn har stått i viloläge i mer än en timma med batteridrift.
- Viloläge, eller Standby-läge som det också kallas, är också ett strömsparläge. Datorn är fortfarande påslagen, men skärmen är tom.
  - Se upp! Under viloläget finns systeminformation och öppna filer kvar, men du förlorar den information som inte har sparats om du stänger av datorn utan att först avbryta viloläget

Starta och avbryta vilolägen

(i) Visste du att...

Vänteläget aktiveras automatiskt efter en timma i viloläge eller om batteriet håller på att ta slut. När datorn är ansluten till ett vägguttag aktiveras inte vänteläget.

→ Se även

Handbok för Presarios operativsystem för ytterligare information om hur man ändrar inställningarna för Energisparfunktionerna.

När du vill	Gör du så här	Resultat/indikatorer
Starta viloläget manuellt	Tryck på Fn+F4 . Du kan också klicka på Start i Aktivitets- fältet, klicka på Avsluta och sedan på Vänteläge .	*Månsymbolen C visas på statuspanelen.
Avbryta viloläget manuellt	Tryck på en tangent.	*Månsymbolen C syns inte längre på Statuspanelen.
Starta vänteläget manuellt	Tryck på På- knap- pen. Du kan också klicka på Start , klicka på Avsluta och sedan på Försätta datorn i vänteläge .	*Symbolen för Ström syns inte längre på statuspanelen.
Avbryta vänteläget manuellt	Tryck på På-knappen.	*Symbolen för Ström 🔿 syns på Statuspanelen.

Service och support

I det här kapitlet

Förebyggande underhåll, 8-2

Säkerhetskopiering, 8-5

Fel på hårddisken, 8-6

Hantera hårddiskutrymmet, 8-8

Systemstöd, 8-10

Du kan öka datorns livslängd och prestanda genom att hålla den ren och se till att luftöppningarna är fria från damm. Om du inte regelbundet gör rent datorns olika delar ökar risken för att ett systemfel ska uppstå.

I det här kapitlet finns information om hur du bäst tar hand om och underhåller din bärbara dator.

Förebyggande underhåll

I det här avsnittet beskrivs hur du:

- Gör rent datorns hölje
- Rengöring av tangentbordet
- Rengöring av bildskärmen
- Rengöring av styrplattan
- Skötsel av Presario-datorn

Gör rent datorns hölje

Se upp! När du stänger av datorn stängs strömmen av automatiskt. En viss mängd ström kan dock fortfarande gå igenom datorn. För att vara säker på att strömmen är helt bortkopplad från datorn drar du ur väggkontakten och eventuella modemkablar ur vägguttagen och tar bort batteriet.

Rengör sedan tangentbordet, höljet och andra yttre delar av den bärbara datorn.

Se upp! Använd inga rengöringsmedel eftersom de kan skada ytan på den bärbara datorns hölje.

Rengöring av tangentbordet

Du bör göra rent tangentbordet regelbundet för att få bort damm, ludd och annat som kan fastna under tangenterna. Du kan använda en sprayburk med tryckluft och ett blåsmunstycke för att blåsa rent mellan tangenterna. Rengöring av tangentbordet förhindrar att tangenterna fastnar eller kärvar. Det blir även trevligare att använda det.

Se upp! Använd inga vätskor på tangentbordet eftersom det i så fall kan ta skada.

Se upp! Använd inte en vanlig dammsugare för rengöring av tangentbordet eftersom skräp från dammsugaren kan hamna i tangentbordet.

Skumplastsvampar eller ansiktsservetter är att föredra framför bomullstops eftersom bomull kan ludda av sig.

Ta väl hand om din bärbara Presario-dator. Om datorn långvarigt utsätts för direkt solljus bör du flytta den. Värmen från solen på bildskärmen kan minska bildkvaliteten och orsaka reflexer.

Koppla alltid bort strömmen från datorn och koppla från övrig kringutrustning innan du börjar rengöra någon del av datorn.

Rengöring av bildskärmen

Bildskärmens yta kan efter ett tag se suddig eller smutsig ut. Du kan göra ren skärmen med en mjuk, fuktad, luddfri duk.

Om bildskärmen kräver ytterligare rengöring använder du en antistatisk bildskärmsrengöring eller antistatiska servetter.

Se upp! Spreja inte vatten, annan vätska eller rengöringsmedel direkt på bildskärmen eftersom det kan skada datorn.

Rengöring av styrplattan

Fett och smuts på styrplattan kan få markören att hoppa runt på skärmen. Du kan undvika detta genom att regelbundet torka av styrplattan med en fuktad trasa. Kom också ihåg att tvätta händerna, om de är smutsiga, innan du använder datorn.

Den bärbara datorn kyls av luft som sugs in genom ventilationshålen i lådan och blåses ut med en fläkt. Det är viktigt att ventilationshålen i lådan hålls rena från damm och skräp. Torka bort damm från ventilationshålen med en fuktad trasa men försök inte att öppna datorlådan för att rengöra den från insidan. Om du tar isär datorn kan du råka förstöra någon komponent i den.

Skötsel av din Presario-dator

Din Presario Internet Notebook är konstruerad för att tåla en hel del. När du transporterar den rekommenderar vi dock att du lägger den i en väska avsedd för bärbara datorer. För att datorn ska hålla så länge som möjligt bör du iaktta följande.

Råd

- Bär och förvara den bärbara datorn i en datorväska.
- Håll disketter och fristående diskenheter borta från magnetfält. Magnetfält kan radera data på disketter och hårddiskenheter.
- Skydda den bärbara datorn mot extrema temperaturer (till exempel i parkerade bilar eller i närheten av element eller öppna fönster). Extrema temperaturer kan skada datorn eller påverka dess prestanda negativt.

Varningar mot att

- Slå emot eller tappa datorn.
- Placera saker ovanpå den. Även om datorn förvaras i en kraftig väska är den inte konstruerad för att tåla den extra vikten.
- Lämna luckan till CD/DVD-spelaren öppen när datorn inte används. Luckan kan gå sönder.
- Hantera vätskor i närheten av datorn. Att utsätta datorn för en vätska vilken som helst kan medföra dyra reparationer som inte täcks av garantin.
- Utsätta datorn för dammiga eller smutsiga miljöer. Damm och smuts kan fastna i datorns interna komponenter.

Säkerhetskopiering

Använda enheter för säkerhetskopiering

Du bör regelbundet säkerhetskopiera dina filer till disketter eller annan säkerhetskopieringsmedia.

Du kan säkerhetskopiera alla filer i datorn eller välja ut särskilda filer eller mappar. Använd disketter om du vill göra en ofullständig säkerhetskopia av utvalda filer eller mappar.

Använd bandstationer eller andra enheter med hög kapacitet om du vill säkerhetskopiera hela hårddisken.

Fel på hårddisken

I det här avsnittet beskrivs hur du:

- Använder ScanDisk
- Använder Diskrensning
- Tar bort lagrade filer
- Defragmenterar hårddisken

Du kan markera alternativet **Korrigera fel automatiskt** i dialogrutan ScanDisk.

Det finns fler alternativ som du kan använda för att optimera diskutrymmet. Mer information finns i handboken för operativsystemet som medföljer din nya dator.

Compaq rekommenderar att du använder ScanDisk och Diskrensning samt defragmenterar din hårddisk minst en gång i veckan för att optimera datorns prestanda.

Använda ScanDisk

Verktyget ScanDisk undersöker hårddisken för att se om det finns några ytfel eller problem med filer och mappar. ScanDisk rättar till eventuella problem så att Windows och andra program kan köras så effektivt som möjligt.

Använd ScanDisk regelbundet, från en gång i veckan till en gång i månaden beroende på hur ofta du använder datorn. Använd också ScanDisk om du får problem med hårddisken.

- Så här gör du för att köra ScanDisk:
- 1. Klicka på Start, Program och sedan på Tillbehör.
- 2. Klicka på Systemverktyg och sedan på ScanDisk.
- 3. Markera de enheter du vill kontrollera.
- 4. Välj vilken typ av test du vill göra.
- 5. Klicka på Start för att börja genomsöka hårddisken efter fel.
- 6. Klicka på **Stäng** när du är klar.

Använda Diskrensning

Du kan optimera systemet genom att använda underhållsverktyget Diskrensning i Microsoft Windows. Med verktyget Diskrensning kan du frigöra diskutrymme i datorn genom att:

- Ta bort tillfälliga Internet-filer
- Ta bort nedladdade programfiler
- Tömma papperskorgen
- Ta bort filer från temporära mappar
- Ta bort filer som skapats av andra Windows-verktyg
- Ta bort valfria Windows-komponenter som inte används
- Ta bort installerade program som inte används
- Konvertera hårddisken till filsystemet FAT32

INSTALLATIONSHANDBOK TILL PRESARIO PERSONDATOR FÖR MOBILT INTERNET 1700-SERIEN

i Visste du att...

Genom att defragmentera datorn regelbundet så optimerar du dess prestanda.

Ta bort lagrade filer

Så här frigör du diskutrymme genom att ta bort filer som inte används från hårddisken:

- Dubbelklicka på ikonen Den här datorn
   på Windows-skrivbordet.
- 2. Högerklicka på den diskenhet där du vill frigöra utrymme.
- 3. Klicka på **Egenskaper**, sedan på **Diskrensning** på fliken Allmänt.
- 4. Markera de filer du vill ta bort genom att klicka i de intilligande kryssrutorna.
- 5. Klicka på **OK** för att bekräfta din begäran och klicka sedan på **OK** en gång till för att börja ta bort filer.

Defragmentera hårddisken

Defragmenteringsprogrammet ordnar om filer och oanvänt utrymme på hårddisken så att det går snabbare att köra program.

Se upp! Anslut datorn till elnätet innan du defragmenterar hårddisken.

Se upp! Stäng inte av datorn under defragmenteringsprocessen.

Så här gör du för att defragmentera hårddisken:

- 1. Klicka på Start, Program och sedan på Tillbehör.
- 2. Klicka på **Systemverktyg** och sedan på **Diskdefragmenteraren**. En dialogruta där du kan välja vilken enhet du vill defragmentera visas.
- 3. Markera den enhet som du vill defragmentera.
- 4. Klicka på **OK** för att börja defragmentera den valda diskenheten.

Hantera hårddiskutrymmet

I det här avsnittet beskrivs hur du:

- Kontrollerar hårddiskutrymmet
- Tar bort onödiga filer
- Användar papperskorgen

Kontrollerar hårddiskutrymmet

Du kan se ett diagram över det tillgängliga hårddiskutrymmet i Windows.

Så här gör du för att kontrollera utrymmet på en diskenhet:

- Dubbelklicka på ikonen Den här datorn
   B. Fönstret Den här datorn visas.
- Högerklicka på den diskenhet som du vill kontrollera filutrymmet för och välj sedan **Egenskaper**. I dialogrutan Systemegenskaper visas nu ledigt och använt utrymme på enheten.

Ta bort onödiga filer

Genom att ta bort filer som inte behövs kan du frigöra diskutrymme och förbättra datorns prestanda. Använd verktyget Diskrensning i Windows för att ta bort temporära Windows-filer och temporära Internet-filer, tömma Papperskorgen samt för att ta bort e-postfiler som inte behövs.

> Se upp! Om du inte vill ta bort de filer som har markerats för borttagning, kan du avbryta begäran genom att klicka på **Nej** när du uppmanas att bekräfta ditt val.

Så här använder du Windows Diskrensning:

- 1. Klicka på **Start**, välj sedan **Program**, **Tillbehör**, **Systemverktyg** och sedan **Diskrensning** Dialogrutan Välj enhet visas.
- 2. Markera den enhet du vill rensa och klicka på **OK**. Dialogrutan Diskrensning visas.
- 3. Klicka i kryssrutan bredvid de filtyper som du vill ta bort. Mer information om de filtyper du kan ta bort finns i beskrivning-arna i dialogrutan Diskrensning.
- 4. Bekräfta genom att klicka på **OK** och sedan på **Ja**. De markerade filerna tas bort.

Du kan också dubbelklicka på ikonen **Papperskorgen** ^(*) och öppna mappen för att markera de objekt du vill behålla.

Använda papperskorgen

När du tar bort filer från datorn försvinner de inte helt från hårddisken. De lagras stället tillfälligt i den systemmapp som kallas Papperskorgen. Om det behövs kan du sedan återställa dessa filer. Så här gör du för att ta bort filerna i Papperskorgen:

- 1. Högerklicka på ikonen **Papperskorgen** ® på skrivbordet.
- 2. Klicka på menyalternativet **Töm papperskorgen** så att dialogrutan **Bekräfta borttagning av fil** visas.

3. Bekräfta borttagningen genom att klicka på Ja.

Om det finns programfiler i mappen Papperskorgen kommer du att få bekräfta att du vill ta bort även dem.

Systemstöd

I det här avsnittet beskrivs:

- Compaq Diagnostik
- Systemhistorik (System Record)
- Compaq Service
   Connection
- Internet-stöd (Internet Support)

Du kan välja **Snabb** (Quick) eller **Fullständig** (Complete) som utgångsläge för en Anpassad test (Custom test) Om du väljer **Interaktivt läge** (Interactive mode) måste du stanna framför datorn under de interaktiva testavsnitten.

Compaq Diagnostik

(tillgängligt på vissa modeller)

Med Compaq Diagnostik är det lätt att utföra systemkontroller och felsöka problem. När du dubbelklickar på ikonen **Compaq Diagnostik** i mappen **Compaq Support** på Windows-skrivbordet visas en förloppsindikator medan programmet analyserar din Presario-dator för att få information om dess komponenter. Efter ungefär en minut visas en sammanfattning med komponentinformation.

Längst upp i fönstret finns en rad med ikoner. Om du klickar på ikonerna visas information om de komponenter som testas. I tabellen nedan visas en beskrivning av varje flik.

Flik	Beskrivning
Översikt	Här finns information om datorn
Test	Här kan du välja vilka enheter du vill testa
status	Här visas testernas förlopp och de fel som hittats
Logg	Här visas en historik över alla enhetstester med detaljerade resultat
Fel	Här finns information om de fel som hittats

Testtyper (Types of Tests)

Du kan göra en Snabb, Fullständig eller Anpassad test. Alternativet snabbtest (Quick test) kan köras antingen i interaktivt eller obevakat läge.

Fullständiga och Anpassade tester kan bara utföras i interaktivt läge eftersom även ljud- och videokomponenterna i Presariodatorn testas. Du måste vara på plats för att bekräfta testresultaten. Det tar ungefär 10 minuter att genomföra testerna. På fliken Test finns följande avdelningar: Testtyper (Types of Test), Testläge, ett informationsfönster och en komponentlista (under rutan Testtyp (Type of Test). Komponentlistan påminner om Utforskaren i Windows: Du kan öppna en komponentmapp genom att klicka på + och sedan visa information om varje komponent genom att klicka på den. I informationsfönstret kan du för vissa komponenter hitta fler tester att utföra. Du kan välja att utföra en enskild deltest eller allihop.

Testa utrustning

Så här gör du för att köra ett test:

- 1. Klicka på fliken Test.
- 2. Välj testtyp: **Snabb**, **Fullständig** eller **Anpassad**. Om du väljer testtypen Anpassad måste du markera kryssrutor i komponentlistan för varje test du vill utföra.
- 3. Välj **Interaktivt läge** (Interactive Mode) eller **Obevakat läge** (Unattended Mode).
- 4. Klicka på knappen **Starta testen** (Begin Test) längst ned i fönstret Fliken Test ersätts automatiskt med fliken Status i fönstret. I det här fönstret kan du följa förloppet för varje test.

När testerna är färdiga blir förloppsindikatorn i statusfönstret grön om testen lyckades och röd om den misslyckades. I underkanten på fliken Status visas information om de tester som fullbordats.

På fliken Lång (Long) visas en lista med alla tester samt information om hur många gånger varje test har körts, hur lång tid det tog att utföra testen och hur många fel som upptäckts. Du kan spara informationen genom att klicka på knappen **Spara** längst ned i fönstret

På fliken Fel (Error) visas information om de upptäckta felen, inklusive felkoder. Felkoderna ger värdefull information som en Compaq-tekniker kan använda för att hjälpa dig att lösa eventuella problem med datorn.
Systemhistorik (System Record)

(tillgängligt på vissa modeller)

I Systemhistorik (System Record) visas en rapport för alla enheter som levererades med datorn samt för de enheter som har lagts till eller ändrats sedan du köpte datorn. I Systemhistorik (System Record) markeras dessa ändringar med rött. Detta gör att du kan hitta och felsöka möjliga problem med datorn.

Så här gör du för att visa Systemhistorik (System Record):

- 1. Dubbelklicka på ikonen Compaq Support **Q** på Windows-skrivbordet.
- 2. Dubbelklicka på ikonen **Systemhistorik** (System Record)

På fliken Systemhistorik (System Record) visas filen Base.log som innehåller alla enheter som levererades med datorn samt filen Now.log som innehåller de enheter som har lagts till eller ändrats. De ändringar som gjorts i datorn markeras med rött. Om till exempel din dator levererades med 64 megabyte (MB) internminne och du uppgraderar det till 96 MB, kommer Base.log att visa 64 MB internminne och Now.log visar 96 MB. Raderna med minnesinformation i Now.log visas med röda bokstäver vilket anger en ändring av datorns ursprungliga minnesstorlek.

Om ikonen Service Connection Q visas i Aktivitetsfältet i Windows är tjänsten redan aktiv.

Compaq Service Connection

(tillgängligt på vissa modeller)

Starta och stänga av Compaq Service Connection

Så här gör du för att starta Compaq Service Connection:

- 1. Dubbelklicka på ikonen **Compaq Support** B på Windows-skrivbordet.
- 2. Dubbelklicka på ikonen Service Connection **Q**.

Obs! Om ikonen **Service Connection** visas i Windows aktivitetsfält är tjänsten redan aktiv.

Compaq Service Connection förblir aktivt och kan börja uppdatera datorn när du loggar in på Internet.

Så här stänger du av Compaq Service Connection:

- 1. Högerklicka på ikonen Service Connection **Q**. Windows-skrivbordet.
- 2. Välj **Stäng av Compaq Service Connection** (Shutdown Compaq Service Connection).

Hur fungerar det?

Programmet Compaq Service Connection arbetar i bakgrunden medan du utför andra uppgifter på datorn. Du kommer bara att märka att det arbetar när ett meddelande visas.

Om du använder ett modem när programmet Compaq Service Connection påbörjar en uppdatering, väntar det tills modemet är ledigt innan någon information laddas ner. Du kommer alltså inte att bli avbruten när du använder en webbläsare eller ett e-postprogram. När ett meddelande visas, vanligen som ett roterande **Q**, gör du så här för att hämta uppdateringen:

- 1. Dubbelklicka på meddelandet för att identifiera uppdateringen.
- 2. Installera, senarelägg eller ta bort de hämtade filerna genom att klicka på önskad knapp.
  - Om du ignorerar **meddelandet** försvinner det efter någon minut. Uppdateringen är dock fortfarande tillgänglig och du kan ladda ner den när som helst under 10 dagar framåt.
  - Om du inte har laddat ner uppdateringen inom 10 dagar, kommer den att avbrytas automatiskt.

Du kan visa vilka uppdateringar du har laddat ner och vilka som fortfarande är tillgängliga genom att dubbelklicka på ikonen **Compaq Support** *Q* på Windows-skrivbordet och sedan på ikonen **Service Connection** *Q*. En lista med uppdateringar visas i fönstret. De uppdateringar som ännu inte tagits emot markeras och visas med fet stil.

Sekretess och datasäkerhet

Med Compaq Service Connection får du automatiskt användbara programuppdateringar och information. För att kunna ge dig rätt uppdateringar och information, överförs information om datorns modell- och serienummer samt ID-filer för programvaran till Compaq-servern.

De filer som skickas till din Presario-dator skyddas av ett personligt säkerhetsnummer, ungefär som en PIN-kod (Personal Identification Number), för att säkerställa att du tar emot den korrekta informationen. Compaq Service Connection varken hämtar, delar eller skickar personlig information, filer eller data från din dator över Internet.

Du kan när som helst stänga av Compaq Service Connection om du inte längre vill ta emot uppdateringar från tjänsten.

Du kan också få tillgång till Internet-stöd (Internet Support) via **Svar direkt** (Instant Answer)-knappen (tillgängligt för vissa modeller) på tangentbordet.

Internet-stöd (Internet Support)

Via ikonen Internet-stöd (Internet Support) **Q** kan du komma åt webbsidan för Compaq Service and Support för ditt land. På webbsidan Compaq Service and Support finns verktyg och information som gör det lättare än någonsin att använda din Compaq Presario.

Så här kommer du åt webbsidan Compaq Service and Support:

- 1. Kontrollera att datorn är ansluten till Internet.
- 2. Dubbelklicka på ikonen **Compaq Support Q** på Windows-skrivbordet.
- Dubbelklicka på ikonen Internet-stöd (Internet Support)
   Ett antal ikoner i form av flaggor för olika länder visas i ett fönster.
- 4. Klicka på den ikon som representerar flaggan för ditt land.

Du kommer nu att anslutas till Service and Support-webbsidan för ditt land.

Åtgärder

I det här kapitlet

Enkla åtgärder, 9-2

Vanliga frågor och svar, 9-3

Tabeller med åtgärder, 9-9 Datorn startar inte när du slår på den. Det händer ingenting när du försöker skriva ut. Du får ett felmeddelande som förhindrar dig att slutföra ditt arbete och det finns ingen att fråga. Hjälp!

I det här kapitlet får du lära dig hur du med enkla medel kan förbättra datorns prestanda och lösa några enklare datorproblem:

- I avsnittet »Vanliga frågor och svar» hittar du svar på frågor som: Var hittar jag specifikationerna för min bärbara Compaq Presario. Hur ändrar jag bildskärmens upplösning på datorn? Vilka typer av uppgraderingar finns det till min dator?
- I avsnittet »Tabeller med åtgärder» hittar du en rad vanliga problem beskrivna i detalj tillsammans med ett flertal tänkbara lösningar på problemen.

Om du inte kan lösa ett problem själv, visar vi hur du kontaktar Compaq Support för att få den hjälp du behöver.

Enkla åtgärder |

Innan du tittar i den digra listan med vanliga åtgärder kan du prova följande tips. Om problemet kvarstår hjälper det här avsnittet dig att snabbt hitta lösningen.

I det här avsnittet beskrivs följande funktioner:

- Tips
- Hitta en åtgärd snabbt

Tips

Om du stöter på mindre problem med datorn, bildskärmen eller något program studerar du följande lista med allmänna förslag innan du går vidare:

- Kontrollera att datorn är ansluten till nätadaptern och att adaptern är ansluten till ett fungerande elektriskt uttag.
- Kontrollera att datorn är påslagen och att laddningslampan ⁽⁾ eller strömikonen är lyser.
- Justera ljusstyrka och kontrast för bildskärmen.
- Ta bort eventuell diskett från diskettenheten innan du slår på datorn.

Hitta en åtgärd snabbt

För att du lättare ska hitta en åtgärd snabbt är det mesta av informationen i det här kapitlet indelat i tre kolumner:

- 1. *Symptom* beskriver vilket symptom eller vilken varning som anger felet.
- 2. *Fel* föreslår ett eller flera skäl till att ett symptom har uppstått.
- 3. Åtgärd beskriver hur du kan försöka lösa felet.

Om felet inte blir avhjälpt av åtgärden i listan provar du med en annan åtgärd för samma symptom eller så provar du åtgärden en gång till.

Om felet kvarstår och du inte kan lösa det kontaktar du en Compaq Servicepartner. Mer information finns i *Garantiåtagande*.

Vanliga frågor och svar

- Allmänna frågor
- Frågor om bildskärmen
- Frågor om ljud
- Frågor om filmer
- Frågor om kringutrustning
- Frågor om uppgraderingar
- Felmeddelanden

Se även

Mer information finns i handboken för Microsoft Windows.

Se även

Konsultera även den dokumentation som levererades tillsammans med datorn eller kringutrustningen. Det kan till exempel vara dokumentation för Microsoft Windows eller för programvara från oberoende leverantörer eller för maskinvara som till exempel skrivare.

Se även

Kapitlet »Allmänna funktioner» i den här handboken om du vill veta mer om antivirusprogram.

Allmänna frågor

F. Var kan jag hitta mer information om min bärbara dator?

S. I den tryckta dokumentationen som levererades med datorn. Besök även webbplatsen Compaq support:

http://www.compaq.com/athome/support/serv_note.html

- F. Vad är Microsoft Windows?
- S. Microsoft Windows är ett operativsystem.
- F. Vad är ett operativsystem?

S. Ett operativsystem är programvara som talar om för datorn vad den ska göra. Operativsystemet översätter dina tangentnedtryckningar och musrörelser till ett språk som datorn kan förstå. Din dator levereras med ett förinstallerat operativsystem från Microsoft.

F. Vad är ett datavirus och hur blir jag av med det?

S. Ett datavirus är ett program som kan skada datorn. Din bärbara dator levereras normalt med ett förinstallerat antivirusprogram från en oberoende leverantör för att kunna ta bort datavirus. Eftersom nya virus dyker upp hela tiden bör du dock fråga din programvaruleverantör om uppgraderingar för programmet. Dessa uppgraderingar är vanligen tillgängliga via Internet.

F. Det går inte att ansluta till Internet. Vad är det som är fel?

S. Till att börja med måste du ha ett konto hos en Internet-leverantör. Modemet måste också vara rätt konfigurerat och sladden måste sitta i telefonjacket. Se också till att det finns en webbläsare installerad i datorn, till exempel Microsoft Internet Explorer eller Netscape Navigator®.

F. Tangentbordet svarar inte oavsett vilken tangent jag trycker ned. Vad ska jag göra?

S. Tryck på **strömbrytaren** $\bigcirc$ och håll ned den tills datorn stängs av och starta sedan om den. Om inte det hjälper ringer du till Compaq kundsupport för att få hjälp.

Manualen för Presario Notebooks Operativsystem om du vill veta mer om hur du skapar nya maskinvaruprofiler.

F. Varför är datorn så långsam när den startar från vänteläge eller när den inte är ansluten till nätverket?

S. Om det interna Ethernet-kortet (nätverkskortet) har ställts in för att ansluta till ett nätverk försöker Windows komma åt nätverket genom Ethernet-kortet. Om det inte finns någon anslutning kan systemstarten fördröjas och vissa funktioner kan förloras. Ett sätt att komma runt dessa problem är att använda funktionen maskinvaruprofiler i Windows. Med den här funktionen kan du skapa två olika maskinvaruprofiler som kan väljas vid systemstarten: en med det interna Ethernet-kortet aktiverat och en med Ethernet-kortet inaktiverat.

Frågor om bildskärmen

F. Hur ändrar jag bildskärmsinställningarna för min bärbara dator?

S. Högerklicka på Windows-skrivbordet och välj **Egenskaper**. Följande dialogruta visas:

Välj fliken **Inställningar** och gör de önskade ändringarna. Klicka på **OK** när du är klar så att inställningarna börjar att gälla.

F. Bildskärmen är tom. Vad ska jag göra?

S. Datorn kan vara i viloläge (standby) eller vänteläge. Försök att trycka på en tangent för att aktivera datorn från viloläget. Om det inte hjälper trycker du en gång på **strömknappen** $\bigcirc$ för att återgå från vänteläget.

Frågor om ljud

F. Det hörs inget ljud från datorn. Vad är det som är fel?

S. Du kan styra ljudet från datorn genom att dubbelklicka på **Volym** (K-ikonen i Aktivitetsfältet. Dialogrutan Volymkontroll visas:

Kontrollera att kryssrutan **Allt ljud av** inte är markerad i panelen **Volymkontroll**.

Avsnittet »Justera ljusstyrkan» tidigare i handboken.

»Använda datorn» tidigare i handboken som innehåller mer information om hur du laddar batteriet.

Frågor om filmer

F. Filmen visas bara på bildskärmen när jag spelar en DVD-film till S-videoutgången. Vad ska jag göra?

S. Du kan behöva trycka på knapparna **Fn+F3** mer än en gång för att bilden ska överföras till TV:n.

F. DVD-filmen är för mörk eller för ljus. Vad ska jag göra?

S. Justera ljusstyrkan och de avancerade bildskärmsegenskaperna.

Frågor om kringutrustning

F. Datorn är ansluten till en skrivare men jag kan ändå inte skriva ut. Vad är det som är fel?

S. Om skrivaren är direktansluten till datorn kontrollerar du att nätsladden är isatt i väggen och att skrivaren är påslagen. Kontrollera att anslutningskabeln mellan datorn och skrivaren är ordentligt isatt. Se också till att rätt drivrutin för skrivaren är installerad i datorn. Om du fortfarande inte kan skriva ut, läser du instruktionerna som följde med din skrivare.

F. *Hur vet jag hur mycket batteri jag har kvar?*

S. Se på ikonen Batteristatus i Aktivitetsfältet i Windows.

Frågor om uppgraderingar

F. Går det att ladda ner uppgraderingar från Compaqs webbplats?

S. Ja. Du kan ladda ner Compaq-uppgraderingar, så kallade *Softpaqs*, till exempel videodrivrutiner, felsökningsprogram och flash-ROM-minnen från:

http://web14.compaq.com/falco/sp_list.asp

Obs! Du måste känna till modell- och serienumret för din Presario-dator (de finns på datorns undersida).

F. Var kan jag hitta information om minnesuppgraderingar?

S. Gå till den här webbplatsen:

http://athome.compaq.com

Felmeddelanden

Felmeddelanden visas på skärmen för att varna dig när problem uppstår och för att be om din medverkan för att lösa ett problem.

F. Jag får ett Otillräckligt minne-meddelande medan ett program körs. Vad är det som är fel?

S. Operativsystemresurserna i datorn börjar ta slut. Avsluta ett eller flera program för att återställa resurser.

Obs! Du kan behöva starta om datorn för att helt återställa minnet i Windows.

F. Jag får meddelanden om fel på hårddisken. Vad är det som är fel?

S. Ett meddelande om fel på hårddisken visas när en del av hårddisken har slutat att fungera. Hårddisken kan återställas med verktyget ScanDisk.

Så här reparerar du hårddisken med hjälp av verktyget ScanDisk:

1. Öppna dialogrutan ScanDisk genom att klicka på **Start**, peka på **Program**, **Tillbehör**, **Systemverktyg** och sedan klicka på **ScanDisk**.

Avsnittet »Lösa problem med hårddisken» i det här kapitlet om du vill veta mer om hårddisken. **F**. Jag får meddelandet Ej startdiskett eller diskfel. Vad är det som är fel?

S. Om du får meddelandet Ej startdiskett eller diskfel kontrollerar du följande:

- Kontrollera att det inte finns någon diskett i diskettenheten. När diskettenheten stannar tar du ut disketten och fortsätter startprocessen genom att trycka på **blankstegstangenten**.
- Om det inte finns någon diskett i diskettenheten så har systemfilerna blivit skadade. Om du vill laga systemet gör du på följande sätt:
  - a. Sätt in den startdiskett som du har skapat för ditt operativsystem i diskettenheten.
  - b. Tryck på **strömbrytaren** $\bigcirc$ och håll ned den tills datorn stängs av.
  - c. Starta om datorn genom att trycka på strömbrytaren.
  - d. Vid prompten A:\ skriver du SYS C: och trycker på Retur-tangenten. Följande meddelande visas:
     »SYSTEM TRANSFERRED». Den här åtgärden återställer systemfilerna på hårddisken.
  - e. När åtgärden är klar startar du om datorn.
- 2. Markera önskad hårddisk och de alternativ du vill använda.
- 3. Starta reparationsprocessen genom att klicka på Start.

Tabeller med åtgärder

I det här avsnittet beskrivs följande funktioner:

- Ljud och video
- Batteri och nätström
- Masslagringsenheter
- Spel och Internet
- Tangentbord och styrplatta
- Minne och PC-kort

Ljud och video

Ljud		
Symptom	Fel	Åtgärd
Inget ljud.	Volymen har stängts av.	Klicka på volymikonen ଐ i Aktivitetsfältet och avmar- kera kryssrutan Ljud av .
	Datorn befinner sig i viloläge. Detta identi- fieras genom att ström O lampan blinkar.	Tryck på en tangent.
Ljudet är för svagt.	Volymen är för låg.	Klicka på volymikonen Aktivitetsfältet och klicka sedan på skjutreglaget Volym och dra det uppåt eller tryck på Höj volym -knappen.
Ljudet är förvrängt.	Volymen är för hög.	Klicka på volymikonen Aktivitetsfältet och klicka sedan på skjutreglaget Volym och dra det nedåt eller tryck på Sänk volym -knappen.
Det går inte att spela ljud-CD- eller DVD-skivor.	Se CD eller DVD i av- snittet »Åtgärda pro- blem med lagringsen- heter» längre fram i det här kapitlet.	
Det finns ingen volymikon Aktivitetsfältet i Windows.	Alternativet Visa volymkontrollen i Aktivitetsfältet är inte markerat.	 Klicka på Start och peka på Inställningar. Klicka på Kontrollpanelen. Dubbelklicka på Multi- media (Sound and Multimedia). Markera Visa volymkon- trollen i Aktivitetsfältet och klicka på OK.

Med video menas även bildskärmen.

Tangentkombinationer som exemplet Fn+F8 som används i de här lösningarna betyder att du ska hålla ned **Fn**-tangenten och sedan trycka på **F8**. Släpp därefter upp båda tangenterna samtidigt.

Video eller bildskärm		
Symptom	Fel	Åtgärd
Bildskärmen är tom.	Skärmsläckaren är aktiverad.	Tryck på blankstegstangenten eller klicka med styrplattan.
	Datorn är i viloläget. Detta identifieras genom att ström lampan blinkar.	Tryck på en tangent.
	Bilden på den externa bildskär- men har valts.	Tryck på Fn+F3 -tangenterna för att växla mellan LCD-skärmen, den externa bildskärmen, TV-Out (tillgängligt för vissa modeller) och samtidig visning.
Bilden är för blek.	Ljusstyrka och kon- trast har inte ställts in riktigt.	Öka ljusstyrkan genom att trycka på Fn+F8 -tangenterna. (På vissa modeller kan du även justera kontrasten.)
Bilden upptar bara en del av bildskärmen.	Inställningarna för upplösning är inte korrekt inställda.	 Klicka på Start och peka på Inställningar. Klicka på Kontrollpanelen. Dubbelklicka på Bildskärm. Klicka på fliken Inställningar. Klicka på skjutreglaget i rutan Skrivbordsstorlek, och dra det till önskad upplösning. Bekräfta de nya inställning- arna genom att klicka på OK och stäng sedan Kontroll- panelen.
Skräptecken visas på datorns bildskärm eller skärmen blinkar när datorn är kopplad till en extern bild- skärm.	Upplösningen för den externa bild- skärmen är för högt inställd för din dator.	Starta om datorn och ställ in en lägre upplösning för bildskär- men. Mer information finns i avsnittet »Bilden upptar bara en del av bildskärmen».

Batteri och nätström

Batteri		
Symptom	Fel	Åtgärd
Batterimätaren visar fel.		Kalibrera batteriet. Se avsnit- tet »Kalibrera batteriet» i handboken om du vill ha information.
Batteriladd- ningsikonen visas inte och batteriet laddas inte.	Batteriet behöver kalibreras.	Ge batteriet tid att återfå rumstemperatur.
	Batteriet är snart för- brukat.	Byt ut batteriet. Se avsnittet »Återvinna batteriet» i den här handboken om du vill ha infor- mation om batteriåtervinning.
	Batteriet har utsatts för extrema tempera- turer.	Håll batteriet inom det rekom- menderade temperaturinter- vallet. Se avsnittet »Batteriförvaring» i den här handboken.
Batteriet behål- ler inte laddnin- gen som förväntat.	Batteriet laddas inte ur ordentligt.	Kalibrera batteriet. Se avsnit- tet »Kalibrera Batteriet» i den här handboken.
	Batteriet har utsatts för extrema temperaturer.	Håll batteriet inom det rekom- menderade temperaturinter- vallet. Se avsnittet »Batteriförvaring» i den här handboken.
	Batteriet har laddat ur delvis genom självurladdning.	Ladda batteriet.
	Strömsparfunktioner är inaktiverat.	Återställ alternativen för Strömsparfunktioner. Se avsnittet »Kalibrera Batteriet» i den här handboken.

Batteri		
Symptom	Fel	Åtgärd
<i>(forts)</i> Batteriets ladd- ning räcker inte så länge som förväntat.	Batteriet är snart för- brukat.	Byt ut batteriet. Se ȁtervinna batteriet» i den här handboken om du vill ha information om batteriåtervinning.
Batteriladd- ningsnivån är låg, men det hördes aldrig någon ljudsignal.	Volymen är för lågt inställd för att var- ningsljudet ska höras eller så spelas en CD-skiva och var- ningen avbryter inte uppspelningen för att avge en varnings- signal.	Justera volymen om det behövs.
Det hörs ljudsig- naler från datorn och en varning för låg batteri- laddningsnivå visas eller batte- rimätaren visar mindre än 10 %.	Batteriladdningsni- vån är låg.	 Anslut omedelbart datorn till elnätet. Om det inte är möjligt att ansluta datorn till elnätet har du följande alternativ: Spara dina filer och avsluta Windows på vanligt sätt. Initiera vänteläge genom att trycka på strömbrytaren O. Låt datorn gå in i vänteläge automatiskt (om det är aktiverat).

ström		
Symptom	Fel	Åtgärd
Du har glömt lösenordet för strömpåslag.	Det går inte att starta den bärbara datorn utan att ange lösen- ordet för strömpåslag	Ta med datorn till en närlig- gande Compaq Servicepartner. Mer information finns i <i>Garantiåtagande</i> .
Datorn startar inte.	Du har inte tryckt på datorns strömbrytare.	Tryck på strömbrytaren 🔿 på datorn.
	Nätkontakten är inte ordentligt ansluten till nätadaptern eller till vägguttaget.	Anslut nätsladden till nätadap- tern och till vägguttaget.
	Nätadaptern är inte ordentligt ansluten till datorns baksida.	Anslut nätadaptern till datorns baksida.
	Batteriet är helt urladdat eller inte installerat.	Anslut nätadaptern till datorn och ett eluttag eller sätt in ett laddat batteri.
	Du måste återställa tangentbords- controllern.	 Koppla bort nätadaptern från datorns baksida. Ta bort batteriet och vänta 30 sekunder. Sätt in batteriet och koppla in nätadaptern igen.
	Det finns ingen ström i vägguttaget.	Prova vägguttaget genom att trycka på ansluta en annan elektrisk apparat.
	Fel typ av minnesmo- duler kan ha använts vid en uppgradering eller så har de instal- lerats på fel plats.	Kontakta en Compaq Service- partner för att verifiera vilken typ av minnesmoduler som ska användas och var de ska installeras. Mer information finns i <i>Garantiåtagande</i> .
Datorn svarar inte på tangent- bordet eller styr- plattan.	Datorn har låst sig.	Starta om datorn genom att trycka samtidigt på CTRL+ALT+DEL-tangenterna eller genom att hålla ned strömbrytaren 🔿 tills datorn stängs av.

Se även »Felmeddelanden» i det här kapitlet.

1

ström		
Symptom	Fel	Åtgärd
	Du använder ett pro- gram som inte har certifierats för Windows av Microsoft.	Kontrollera att programmet har certifierats av Microsoft (denna information hittar du på programförpackningen). Om programmet är certifierat av Microsoft kontrollerar du nästa fel.
Ett av följande meddelanden visas: »Det gick inte att hitta något operativ- system» eller »Ej startdiskett eller diskfel.»	Det finns en diskett i diskettenheten som inte innehåller de systemfiler som behövs för att datorn ska kunna startas.	När diskettenheten stannar tar du ut disketten och fortsät- ter startprocessen genom att trycka på blank- stegstangenten .
	Systemfilerna kan vara skadade. Sätt in en startdiskett, till exempel Windows startdiskett, och starta om datorn.	 Sätt in en reparationsdiskett som skapats för ditt operativ- system i diskettenheten. 1. Starta om datorn. Den här åtgärden skapar nya sys- temfiler på hårddisken. 2. Starta om datorn.
Felmeddelandet »Förbjuden åtgärd» visas.	Konfigurationsfilen kan vara skadad.	Spara alla data och stäng alla program om det går och starta sedan om datorn.

└→ Se även

»Felmeddelanden» i det här kapitlet.

Masslagringsmedia kan vara CD-skivor, CD-RW-skivor, DVD-skivor, disketter samt hårddisken.

Masslagringsenheter

CD- eller DVD-enhet		
Symptom	Fel	Åtgärd
CD- eller DVD- spelaren kan inte läsa en skiva eller det tar för lång tid att starta den.	Skivan är fel isatt.	Sätt in CD-skivan med etiket- ten uppåt och se till att den är ordentligt nedtryckt över fästanordningen.
	Det tar längre tid att starta en DVD-skiva eftersom medietypen måste avgöras innan den kan startas.	Vänta minst 30 sekunder medan DVD-spelaren avgör vilken sorts media som spelas. Om skivan ändå inte startar tittar du på åtgärder för liknande problem.
	Skivan är smutsig.	Gör rent skivan med en CD-rengöringsutrustning som du kan hitta i de flesta datorbutiker.
DVD-spelarens prestanda är för dålig när andra program körs samtidigt.	Att spela DVD-skivor kräver stora mäng- der bearbetnings- kraft. Systemet kan därför inte bearbeta andra uppgifter sam- tidigt med bibehållen prestanda.	För att erhålla maximal pre- standa stänger du alla andra program medan du spelar DVD-media. Du kan också behöva starta om Windows för att frigöra alla resurser.
Det går inte att mata ut CD:n eller DVD-skivan.	Strömmen är inte på.	Mata ut skivan för hand (se avsnittet »Använda din CD- eller DVD-enhet» i handbo- ken) eller slå på datorn.
Störningar syns på bildskärmen när vissa DVD- filmer spelas.	Copyright-informa- tion i början av filmen skapar tillfälliga stör- ningar.	Vänta några sekunder på att störningarna ska försvinna. Om de inte försvinner stoppar du och startar om DVD-filmen.

Diskettenhet		
Symptom	Fel	Åtgärd
Det går inte att läsa från disket- tenheten: Med- delandet »Avbryt, Försök igen?» (Abort, RetryFail?) visas.	Det sitter en oforma- terad diskett i enheten.	 Så här gör du för att formatera disketten: 1. Dubbelklicka på ikonen Den här datorn b på skrivbordet. 2. Markera 3,5-tums-diskettenheten (A:). 3. Klicka på Arkiv och peka på Formatera. 4. Välj önskade alternativ och börja sedan formatera disketten genom att klicka på Starta.
	Disketten är skadad.	Byt ut disketten mot en ny.
Diskettenhet är aktiv hela tiden.	Disketten är fel isatt.	 Ta bort disketten och sätt in den så här: 1. Sätt in disketten i enheten med etiketten uppåt och sidan med det skjutbara skyddet inåt. 2. Skjut in disketten helt i enheten.
	Disketten är skadad.	Byt ut disketten mot en ny.
Diskettenheten kan inte läsa en diskett.	Disketten är inte formaterad.	 Så här gör du för att formatera disketten: 1. Dubbelklicka på ikonen Den här datorn b på skrivbordet. 2. Markera 3,5-tums-diskettenheten (A:). 3. Klicka på Arkiv och peka på Formatera. 4. Välj önskade alternativ och börja sedan formatera disketten genom att klicka på Starta.

Diskettenhet		
Symptom	Fel	Åtgärd
<i>(forts)</i> Diskettenheten kan inte läsa en diskett.	Du använder fel typ av diskett.	Kontrollera vilken typ av enhet du har och använd rätt diskettyp.
Diskettenheten kan inte spara information på disketten.	Disketten är inte formaterad.	 Så här gör du för att formatera disketten: 1. Dubbelklicka på ikonen Den här datorn B på skrivbordet. 2. Markera 3,5-tum-sdiskettenheten (A:). 3. Klicka på Arkiv och peka på Formatera. 4. Välj önskade alternativ och börja sedan formatera disketten genom att klicka på Starta. När formateringen är färdig ska du kunna spara informationen.
	Disketten är skrivskyddad.	Skjut plastbiten till läget som tillåter skrivning till disketten.
	Disketten är full eller filen är för stor.	Använd en annan diskett eller komprimera filen för att minska filstorleken.
	Kommandot angavs inte på rätt sätt.	Se till att du använder rätt enhet när du sparar informa- tion till en diskett.
	Disketten är skadad.	Byt ut den skadade disketten.

SuperDisk-enhet (tillgänglig på vissa modeller)		
Symptom	Fel	Åtgärd
SuperDisk-enhe- ten kan inte läsa från eller skriva till en skiva.	Fel skiva används.	Kontrollera att skivan är av typen SuperDisk eller en vanlig 720 KB- eller 1,44 MB-diskett.
Det går inte att kopiera Super- Disk-disketter med kommandot Disk Copy.	Kommandot Disk Copy kan inte användas med 120 MB-skivor.	Använd programmet Copy Disk i SuperDisk Tools Kit om du vill kopiera en SuperDisk- skiva.
Det går inte att mata ut Super- Disk-skivan.	Strömmen är inte på.	Slå på strömmen och försök sedan igen.
	SuperDisk-enheten svarar inte.	Om strömmen är på och det inte går att mata ut skivan läser du avsnittet »Använda SuperDisk-enheten» i hand- boken om du vill ha anvis- ningar för hur du matar ut skivan manuellt.
	När du har kopierat filer till SuperDisk- skivan aktiveras funktionen för pre- standaaccelaration (PA). PA låser enheten tills kopieringen är klar.	Vänta tills kopieringen är klar och försök sedan mata ut SuperDisk-skivan.
Ett meddelande om att skivan är full visas när du försöker kopiera filer till Super- Disk-skivan.	SuperDisk-skivans kapacitet om 120 MB har nåtts.	Kopiera filer till en ny Super- Disk-skiva eller kontrollera om du kan tänka dig att skriva över informationen på skivan med de nya filerna.
	Rotkatalogen på SuperDisk-skivan är full.	Skapa nya mappar på skivan och kopiera filerna till de mapparna.

Hårddisk		
Symptom	Fel	Åtgärd
Ett felmedde- lande för hård- disken visas.	En del av hårddisken är skadad.	 Sätt in en reparationsdiskett som har skapats för ditt ope- rativsystem i diskettenheten. 1. Starta om datorn. Den här åtgärden återställer sys- temfilerna på hårddisken. 2. När åtgärden är klar startar du om datorn. Ring Compaqs kundsupport- nummer för din region om du behöver ytterligare hjälp.
Meddelandet »Ej startdiskett eller diskfel» visas.	Det finns en diskett i diskettenheten som inte innehåller de systemfiler som behövs för att datorn ska kunna startas.	När diskettenheten stannar tar du ut disketten och fort- sätter startprocessen genom att trycka på blank- stegstangenten.
	Systemfilerna är skadade.	 Sätt in en startdiskett som har skapats för ditt operativsystem i diskettenheten. Starta om datorn. Vid prompten A:\ skriver du SYS C: och trycker på Retur. Följande meddelande visas: »SYSTEM TRANSFERRED». Den här åtgärden återställer systemfilerna på hårddisken. Starta om datorn.

Spel och Internet

	Spel	
Symptom	Fel	Åtgärd
Spelet slutar att svara eller låser sig med jämna mellanrum.	De minimikrav på maskin- och pro- gramvara som angetts av speltillver- karen är inte upp- fyllda.	Läs på spelets förpackning eller kontakta speltillverkaren för att verifiera vilka minimi- krav som gäller för maskin- och programvara.
	Spelet har inte installerats med rätt inställningar.	Installera om programmet, lägg märke till de inställningar och standardval som gäller din dator och starta sedan om spelet.
	Internet	
Symptom	Fel	Åtgärd
Det går inte att ansluta till Internet.	Internet-leveran- törskontot har inte ställts in ordentligt.	Kontrollera dina Internet- inställningar eller kontakta Internet-leverantören för att få hjälp.
	Modemet är inte korrekt installerat.	Anslut modemet och kontrol- lera att telefonsladden är ordentligt ansluten till telefon- jacket i väggen. Mer informa- tion finns i <i>Compaqs</i> <i>snabbinstallationsguide</i> .
	Webbläsaren är inte korrekt installerad.	Kontrollera att webbläsaren är installerad och inställd för att fungera tillsammans med din Internet-leverantör.

Internet		
Symptom	Fel	Åtgärd
	Om ingen kopplings- ton hittas kan det fin- nas en annan telefon på samma linje som inte har luren pålagd.	Kontrollera att alla telefoner på linjen har luren pålagd.
	Det finns meddelan- den kvar för telefon- svarartjänsten.	Om du använder en telefon- svarartjänst som ändrar tele- fonens kopplingston för att tala om att det finns nya med- delanden, tar du bort alla meddelanden och försöker ringa upp igen.
Det händer inget när du trycker på Snabbknap- parna för Internet.	Det finns ingen anslutning till din Internet-leverantör.	Anslut till Internet och prova Snabbknapparna för Internet igen.

Styrplattan är den bärbara datorns motsvarighet till musen. Använd fingret på styrplattan för att styra markören på skärmen.

Tangentbord och styrplatta

Tangentbord och styrplatta		
Symptom	Fel	Åtgärd
Tangentbords- kommandon eller tangent- kombinationer känns inte igen av datorn.	Det program som används har slutat att svara på komman- don.	 Stäng av datorn med hjälp av styrplattan. 1. Klicka på startknappen i Aktivitetsfältet. 2. Klicka på Avsluta 3. Välj alternativet Stänga av datorn och klicka sedan på OK. 4. Efter att datorn stängts av startar du om den. Om datorn inte stängs av trycker du på strömbry- taren O och håller den ned- tryckt tills datorn stängts av.
Den inbyggda NumLock-funk- tionen går inte att koppla på med Fn+Num Lk eller Skift+Num Lk.	Det inbyggda tang- entbordets NumLock- funktion inaktiveras när ett externt PS/2-tangentbord eller -knappsats är inkopplat.	Använd knappsatsen på det externa tangentbordet eller koppla bort det externa tang- entbordet om du vill använda den inbyggda knappsats- funktionen.
När du skriver ger en del av tangenterna siff- ror på skärmen.	NumLock-funktionen är aktiverad.	Stäng av Num Lock-funktio- nen genom att trycka på Fn eller på Skift -tangenten och samtidigt på Num Lk -tangen- ten.
Markören hop- par till en annan plats på skär- men medan du skriver.	Styrplattan behöver göras ren.	Torka av styrplattan med en fuktad duk och torka den sedan torr.
Markören svarar inte.	Styrplattan behöver göras ren.	Torka av styrplattan med en fuktad duk och torka den sedan torr.

Tangentbord och styrplatta		
Symptom	Fel	Åtgärd
<i>(forts)</i> Markören svarar inte.	Det program som används har slutat att svara på kommandon.	 Stäng av datorn med hjälp av tangentbordet. 1. Tryck på Ctrl- och Esc- tangenterna samtidigt. 2. Välj Avsluta på Windows Start-meny med hjälp av piltangenterna och tryck på Retur-tangenten. 3. Välj alternativet Stänga av datorn (du kan välja det med hjälp av piltangen- terna) och tryck på Retur. 4. Efter att datorn stängts av startar du om den. Om datorn inte stängs av trycker du på ström- brytaren och håller den nedtryckt tills datorn stängs av.
	Styrplattan behöver göras ren.	Torka av styrplattan med en fuktad duk och torka den sedan torr.

Tangentbord och styrplatta		
Symptom	Fel	Åtgärd
<i>(forts)</i> Markören svarar inte.	Inställningarna för styrplattans känslighet kan behöva justeras.	 Återställ standardinställning- arna för styrplattan. 1. Klicka på Start och peka på Inställningar. 2. Klicka på Kontrollpanelen och dubbelklicka på Mus. 3. Klicka på fliken Styrplatta och sedan på knappen Standardvärden. 4. Klicka på OK och stäng sedan Kontrollpanelen.
	Styrplattan har ställts in så att knackningar mot styrplattan tol- kas som klickningar och dessa inställ- ningar kan behöva justeras.	 Justera inställningar för styrplattan. Klicka på Start och peka på Inställningar. Klicka på Kontrollpanelen och dubbelklicka på Mus. Klicka på fliken Styrplatta och avmarkera alternativet Klicka genom att knacka (Tap to click). Justera PalmCheck-inställ- ningarna genom att klicka på skjutreglaget och dra det åt höger tills maxvär- det har nåtts. Klicka på OK och stäng sedan Kontrollpanelen.
	Någon av tangen- terna PageUp, Page-Down, Home eller End trycktes ned av misstag.	Undvik att trycka på dessa tangenter samtidigt med Backsteg eller Retur.

Minne och PC-kort

Minne		
Symptom	Fel	Åtgärd
Ett meddelande om för lite minne visas.	Allt tillgängligt minne används av öppna program samtidigt som det behövs minne för den begärda uppgiften.	Avsluta ett eller flera program och försök igen. Om detta inte löser problemet, startar du om Windows för att återställa mer minne.

PC-kort		
Symptom	Fel	Åtgärd
Datorn känner inte igen ett PC-kort.	PC-kortet är inte helt insatt i facket eller så är det insatt upp och ned.	Ta bort kortet och sätt försik- tigt i det igen. Mer information finns i tillverkarens dokumen- tation.
	Drivrutinen för PC-kortet har inte installerats.	Installera drivrutinen. Konsul- tera dokumentationen som levererades med ditt PC-kort eller kontakta tillverkaren.
	PC-kortet kanske inte stöds av Windows.	Läs på PC-kortets förpack- ning och kontrollera att det är kompatibelt eller kontakta tillverkaren.

ORDLISTA

I den här ordlistan förklaras sådana termer som ofta används i samband med datorer. Vissa av dessa termer används i den här handboken.

1394-port En ny typ av kontakt för anslutning av kringutrustning, till exempel videokameror, där mycket snabb dataöverföringshastighet fordras. Med 1394-standarden synkroniseras ljud- och bildfiler genom att data överförs med en garanterad hastighet – i realtid. Se *kringutrustning*.

Α

Acrobat® Reader™ Ett program från Adobe Systems som används för att visa elektroniska dokument med bibehållen ursprungslayout, oavsett på vilken dator de visas. Acrobat® Reader™ kan hämtas utan kostnad från Adobes webbplats. Se *programvara*. Se även *PDF*.

aktivitetsfält Se Aktivitetsfältet i Windows.

Aktivitetsfältet i Windows Den grå list som visas längs bildskärmens nederkant när du har startat datorn. Till vänster i Aktivitetsfältet är Start-knappen placerad och till höger visas systempaletten som innehåller ett antal ikoner och där den inställda systemtiden visas. Program som har startats men som är minimerade till ikoner visas i mitten av Aktivitetsfältet.

antivirusprogram Ett program som används för att hitta och avhjälpa fel i datorn som orsakats av datorvirus.

avbrottsfri kraft (UPS) En enhet som används för att förse datorer och annan utrustning med ström under kortare strömavbrott.

B

- **bbs (bulletin board system)** En elektronisk anslagstavla på Internet där personer kan publicera meddelanden som andra personer med samma intresse kan läsa. Många organisationer och föreningar använder bbs:er för utbyte av information och åsikter mellan medlemmarna.
- **bildläsare** En enhet som du använder för att omvandla trycksaker och fotografier till digitala bilder. Med programvara kan du sedan spara, visa och redigera bilderna i datorn. Se *digital*. Se även *programvara*.
- **bildpunkt** En av de enskilda punkter, eller bildelement, som en bild är uppbyggd av. Se *grafik*.
- **bit** Den minsta beståndsdelen i datorinformation – en enstaka siffra. Se *digital*.
- **bugg** Ett misstag i konstruktionen av ett program eller en maskinvarudel. På grund av deras komplicerade uppbyggnad finns det ofta mindre fel i dem. När tillverkaren uppmärksammas på problemet rättas felen till.

byte Åtta databitar (åtta enskilda elektroniska på-/avsignaler sammanfogade till ett meddelande som kan tolkas i en dator). Nästan all datorinformation är organiserad i byte. En databyte används för att representera ett tecken som visas på skärmen (en bokstav, en siffra, ett skiljetecken eller någon annan symbol). En byte med innehållet 01001000 representerar till exempel den versala bokstaven H. Se *bit*.

C

CD (Compact Disc) Lagringsmedia i form av en skiva som används i en CD-ROM-spelare. Skivan utgörs av ett runt stycke plast där digitala data lagras på den ena sidan med laserteknik.

- **CD-ROM** En CD-skiva med skrivskyddat innehåll. Du kan inte radera eller skriva över innehållet.
- **CD-RW** En CD-skiva med återskrivbart innehåll. Du kan ändra innehållet på skivan med en så kallad CD-brännare.

- **chat** Ett system på Internet där du kan utbyta skrivna meddelanden med andra personer (eller en grupp med personer) i realtid. När du skriver ett meddelande visas det direkt på den andra personens dator.
- **Ctrl+Alt+Delete** Genom att samtidigt trycka ned tangenterna **Ctrl**, **Alt** och **Delete** samtidigt kan du avsluta ett program vid en programlåsning (när programmet inte svarar). Om du trycker på Ctrl+Alt+Delete ytterligare en gång stänger du av datorn vid en operativsystemslåsning (vare sig program eller Windows svarar). Data som inte har sparats raderas från minnet. När datorn startas om visas ett felmeddelande om att Windows inte har stängts av på rätt sätt samtidigt som hårddisken genomsöks efter fel.

D

- **data** Information som kan bearbetas i en dator. Se *digital*.
- **databas** Information av en viss typ som har sammanställts i ett system där den är enkelt åtkomlig med sökfunktioner.
- **dedicerad linje** En telefonlinje som alltid är kopplad till ett modem (inuti datorn) för att möjliggöra konstant åtkomst till Internet. En separat telefonlinje används för vanliga samtal. Se *modem*.

- **defragmentering** Organisation av filer och ledigt utrymme på hårddisken så att program kan köras snabbare
- **dialogruta** Ett litet fönster där användaren kan ange information innan ett kommando utförs.

Add New Hardware Wiz	ard
	This wizard installs the software for a new hardware device. Before continuing, close any open programs. To begin installing the software for your new device, click Next.
	< <u>B</u> ack Next > Cancel

- **digital** Ett system där elektroniska signaler används för överföring av data i form av bitar. En bit representeras av en enskild siffra. I datorer används endast två siffror, 0 eller 1, i olika kombinationer. Se *bit* och *byte*.
- **direkthjälp** En handbok som du visar på skärmen där du arbetar i ett program och behöver få hjälp. Du visar den via menyn Hjälp överst på bildskärmen. Hjälp för Windows visar du via Start-knappen i Aktivitetsfältet.
- **disk** Lagringsmedia med hög kapacitet, till exempel hårddisken i datorn och flyttbara media som används i en Zip- eller Jaz-enhet.

- **diskett** Lagringsmedia med låg kapacitet. Flyttbara skivor som är tillverkade av mjuk plastfilm inneslutna i ett hårt plasthölje.
- **diskettenhet** Den enhet som används för att läsa och skriva disketter.
- **diskussionsgrupp** En gruppdiskussion inom ett bestämt ämnesområde som äger rum på Internet. I stället för att mötas i ett klassrum kan elever mötas för att ha gruppdiskussioner på Internet.
- **drivrutin** Ett program som används i operativsystemet för att identifiera och hantera de enheter som är installerade i eller anslutna till datorn, till exempel en skrivare. Drivrutiner används för alla enheter med flyttbara media och alla anslutna enheter. Du kan hämta uppdaterade drivrutiner från tillverkarens webbplats. Se *kringutrustning*.
- DSL (digital subscriber line) En telefonlinje som kan användas för både röstsamtal och datasignaler. Med en sådan linje kan du tala i telefon och surfa på Internet samtidigt. Med linjens datadel, som är fast ansluten till Internet, kan du överföra data med hög hastighet. Det lokala telefonbolaget tillhandahåller den utrustning som behövs – ett DSL-modem, ett nätverkskort och en linjedelare.
- **DSL-modem** Ett modem för anslutning till Internet via en digital telefonlinjetjänst och en vanlig telefonledning.

- **dubbelklicka** Innebär att trycka på och hastigt släppa någon av musknapparna två gånger i snabb följd.
- **DVD (digital versatile disc)** En skiva med CD-format som används för att lagra spelfilmer, musikvideor och multimediespel med tredimensionell grafik. Det finns både enkel- och dubbelsidiga skivor.

Ε

- **enhet** En anordning som används för att läsa och ibland skriva data till lagringsmedia. Exempel på enheter är CD-spelare, DVD-spelare, LS Compaq-enheter, diskettenheter och hårddiskar.
- **Ethernet** Den vanligaste tekniken för lokala nätverk. I ett lokalt Ethernet-nätverk används oftast koaxialkablar eller speciella partvinnade kablar. De vanligast förekommande Ethernet-systemen har en överföringshastighet på upp till 10Mbit/s och kallas 10BASE-T. Enheterna ansluts till kabeln och data dirigeras av CSMA/ CD-protokollet.
- **Explorer** Se Microsoft Internet Explorer och Microsoft Windows Explorer.

F

- **faxmodem** Ett modem som du kan använda för att skicka och ta emot fax med datorn. Med faxmodemet kan du skicka dokument till faxapparater och andra datorer med faxmodem. Du kan även skicka ett fax till flera mottagare samtidigt. Ett flerfunktionsmodem kan användas både som ett vanligt modem för överföring av filer i form av bilagor, och som ett faxmodem för överföring av utskrivna dokument.
- **filnamnstillägg** En punkt och upp till tre tecken i slutet av ett filnamn som anger i vilket program filen har skapats och vilken typ av fil det är fråga om. Filnamnet *.doc* anger till exempel att filen har skapats i Microsoft Word.
- **fönster** Ett inramat område som visas på skrivbordet i Windows när du väljer ett objekt eller startar ett program.

G

- **genväg** En ikon på skrivbordet i Windows som du kan klicka på när du vill starta ett program.
- **GIF** (uttalas giff). Ett filformat för bilder som visas på Internet. De känns enkelt igen genom att de har filnamnstillägget .*gif.* Se *JPEG*.

- **grafik** Bilder i form av teckningar, olika typer av diagram, vägkartor, arkitekt- och konstruktionsritningar, modeskisser, notpartitur, serier, animerade bilder och foton. Med ett grafikkort kan du visa dessa objekt på en bildskärm. Se *SVGA*.
- **grafiskt gränssnitt** Kommunikation mellan en person och en dator med hjälp av bilder. Med ett pekdon, till exempel en mus, kan du genom att klicka på en ikon tala om för datorn vad du vill göra. Se *ikon*.
- **gränssnitt** Ett sätt att upprätta kommunikation mellan två enheter. Mellan en person och en dator utgörs gränssnittet av en bildskärm, ett tangentbord och en mus. Mellan två datorer kan gränssnittet utgöras av en Internet-anslutning.
- **guide** En del av ett program som innehåller konfigurationsanvisningar för hur du till exempel ansluter till en Internet-leverantör eller publicerar en webbplats på en server. De flesta program som leveraras på CD-skiva innehåller en guide med anvisningar om hur du installerar programmet.
Η

- **HTML (hypertext markup language)** Standardspråk för dokument som är avsedda att visas på Internet i en webbläsare. Med så kallade märkord i dokumentet, markerar du placeringen av andra elektroniska filer som till exempel kan innehålla text, bilder, ljud och filmklipp. Genom att klicka på länkarna kan du växla från ett dokument till ett annat. Dokument som är formaterade för webbläsare kan identifieras genom att de har filnamnstillägget .htm eller .html. Se *hyperlink*.
- http:// (hypertext transfer protocol) Med det här protokollet skickas ett kommando till webbservern att söka efter den webbplats du har angett och att överföra den till datorn.
- **huvudminne** En fysisk minneskrets (RAM) inuti datorn. Alla program du startar och alla filer du öppnar måste kopieras från ett lagringsmedium, till exempel en hårddisk eller en diskett, till huvudminnet. Storleken på datorns huvudminne avgör hur många program du kan köra och hur mycket information du kan bearbeta samtidigt. Minnets storlek mäts i megabyte (1 miljon byte eller tecken) med information. De flesta persondatorer innehåller minst 32 megabyte huvudminne, vilket är minimirekommendationen för Windowsprogram. Du kan installera ytterligare minne. (Besök följande webbplats om du vill få mer information:

www.compaq.com/my presario). Se *RAM*. Se även *byte*.

- **hyperlänk** En infogad länk till ett annat dokument. När du placerar muspekaren över en länk (oftast en markerad text eller bild) ändras muspekaren till en liten hand med ett pekfinger. När du klickar på länken överförs det dokument som länken hänvisar till automatiskt till datorn, oavsett var på Internet filen är lagrad. Se *HTML*.
- hårddisk Internt lagringsmedia för permanent lagring av systemfiler, program och datafiler. Hårddisken är uppbyggd av platta runda skivor. Över ytan på båda sidor av de snabbt roterande skivorna flyter ett läs- och skrivhuvud på en tunn luftkudde. Via huvudet kan magnetiskt lagrad information läsas från och skrivas till skivan.
- **hårddiskenhet** Den enhet som används för att läsa och skriva till hårddisken. Om du har en stor hårddisk kan den delas in i flera partitioner. Varje partition tilldelas en ikon och en enhetsbokstav med början på bokstaven C. Partition C: innehåller bland annat de filer som används när datorn startas Övriga partitioner innehåller inte några förinstallerade filer.
- **högerklicka** Innebär att trycka på och snabbt släppa den högra musknappen, oftast för att visa en snabbmeny med de vanligaste kommandona för det objekt du klickar på. Se *snabbmeny*.

J

- **ikon** En liten bild som representerar ett menykommando, en fil, ett program, ett verktyg eller en enhet.
- **interaktiv** Ett datorprogram som svarar på det du gör ungefär som om ett samtal äger rum. Du ger anvinsingar och datorn utför sedan en åtgärd eller begär ytterligare information. Datorspel, multimediatilllämpningar och självstudiekurser är interaktiva program.
- **Internet** Ett världsomspännande nätverk av datorer för utbyte av elektronisk information.
- **Internet Explorer** Se Microsoft Internet *Explorer*.
- **Internet-leverantör** Ett företag som tillhandahåller en anslutning till Internet. För att använda tjänsten behöver du programvara, ett användarnamn, ett lösenord och ett telefonnummer som leverantören tillhandahåller. Via ett modem kan du logga in till Internet-leverantören, surfa på World Wide Web samt skicka och ta emot e-post.
- **Internet-tangentbord** Ett tangentbord som liknar ett tangentbord på en skrivmaskin men som är försett med speciella tangenter för olika Internet-funktioner.
- **Internet-telefoni** En videotelefon som du kan använda för långdistanssamtal över Internet.

JPEG (uttalas j-peg). Ett filformat för bilder, oftast foton, som visas på Internet. De känns enkelt igen genom att de har filnamnstillägget .*jpg*. JPEG-filer, som kan innehålla mer information per bildpunkt än GIF-filer, används för komplicerade högupplösta bilder. Se *GIF*. Se även *bildpunkt*.

K

kabelmodem Ett modem som används för åtkomst till Internet via en kabel-tvleverantör. Med ett kabelmodem är du fast ansluten till Internet med hög hastighet och kapacitet för dataöverföring.

katalog Se mapp.

- **klicka** Innebär att trycka på och hastigt släppa någon av musknapparna.
- **kringutrustning** Externa enheter som ansluts till datorn. Exempel på kringutrustning är bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, bildläsare, styrspak och digitalkamera.
- **kryptera** Innebär att omvandla data till hemlig kod. Du måste ha tillgång till krypteringsnyckeln eller ett särskilt lösenord för att kunna ta del av den krypterade informationen. Se *säker webbplats*.

- **ladda ner** Innebär att ta emot filer från en annan dator på Internet.
- **ladda upp** Innebär att skicka filer till en annan dator på Internet.
- ljud-/bildströmning Se strömning.
- **logga in** Få åtkomst till ett datornätverk eller till Internet genom att ange ett användarnamn och ett lösenord. Se *nätverk*.
- länk Se hyperlänk.
- **läsare** Program som används för att söka efter, visa och hämta text, bilder, ljud och filmklipp från Internet. Microsoft Internet Explorer och Netscape Navigator är exempel på webbläsare.

M

mapp Visas i form av en ikon som ser ut som en gul pappersmapp. En mapp kan innehålla andra mappar (undermappar) och filer. I både MS-DOS och tidiga versioner av Microsoft Windows används begreppet katalog (och underkataloger) i stället för mapp (och undermappar).

- **markör** Den blinkande vertikala linje på skärmen som visar var nästa tecken placeras när du skriver.
- **maskinvara** De fysiska komponenterna i en dator. Se *programvara*.
- **meny** En lista med alternativ som visas när du klickar på en rubrik på menyraden eller på nedpilen i en dialogruta.
- **Microsoft Internet Explorer** En webbläsare som har utvecklats av Microsoft Corporation. Se *webbläsare*.
- Microsoft Windows Världens mest populära operativsystem för persondatorer. Det karakteriseras av att det är uppbyggt med fönster och ikoner. Varje program som körs och varje fil som öppnas tilldelas ett eget fönster. I stället för att memorera kommandon kommunicerar du med datorn genom att klicka på ikoner. När du klickar på minimeringsknappen förminskas programmet till en ikon på Aktivitetsfältet. Om du klickar på ikonen visas programmet åter som ett fönster. Du kan ha flera fönster öppna samtidigt och växla mellan dem genom att trycka på Alt+Tabb. (Tryck ned tangenten Alt, tryck sedan ned tangenten **Tabb** och släpp slutligen båda tangenterna. En palett med en ikon för varje program visas. Klicka på ikonen för det program du vill använda.)

- MIDI (musical instrument digital interface) (uttalas som det skrivs). Ett gränssnitt som används för att ansluta elektroniska instrument till datorer. Med hjälp av olika program kan du sedan använda datorn för att skapa och redigera musik. MIDI är ett gränssnitt för överföring av styrsignaler (inte ljud) mellan ljudalstrande enheter, ljudeffektenheter och datorer. Se gränssnitt. Se även digital.
- **MIDI-format** Ett filformat som används för att lagra styrsignaler om hur exempelvis ett musikstycke ska spelas. De känns enkelt igen genom att de har filnamnstilllägget *.mid.* MIDI-signaler kan skickas från exempelvis MIDI-filer, spel och CDskivor med multimedieproduktioner till ett ljudkort med MIDI-funktioner där signalerna tolkas i en inbyggd ljudalstrande synthesizerkrets.
- **MIDI-kontakt** En kontakt på datorns baksida där du kan ansluta elektroniska intrument och andra MIDI-styrda enheter.
- **mikroprocessor** En halvledarkrets inuti datorn där instruktioner och data från indataenheter (till exempel tangentbord och mus) bearbetas och sedan skickas till utdataenheter (till exempel bildskärm, högtalare och skrivare).
- **minimera** Innebär att förminska ett programfönster till en ikon i Aktivitetsfältet i Windows. När du vill återställa programfönstret klickar du på ikonen. Se *Microsoft Windows*.

- **modem** En enhet som är inbyggd i eller ansluten till datorn där data omvandlas från digitalt format till analogt format så att det kan överföras via en vanlig telefonlinje till en annan dator. I den mottagande datorns modem omvandlas dessa data sedan tillbaka till digitalt format. Se *digital*.
- **MP3** Filnamnstillägg för ljudfiler med formatet MPEG Audio Layer 3. Med det här formatet kan ljuddata från exempelvis en ljud-CD komprimeras så att informationen kan lagras på betydligt mindre utrymme, utan att ljudkvaliteten påverkas särskilt mycket. På grund av deras ringa storlek används MP3-filer ofta för att överföra ljudinformation över Internet. Du kan ladda ner enskilda musikstycken eller hela CD-skivor i MP3-format till datorn. De känns enkelt igen genom att de har filnamnstillägget *.mp3*.

multimedia Två eller flera medieformat som används tillsammans, till exempel text, bilder, animeringar, ljud eller filmklipp.

- **mus** En anordning som du använder för att styra pekaren på bildskärmen genom att dra den över skrivbordet (eller över en speciell musmatta). Genom att trycka på musens knappar (kallas klicka) kan du markera objekt, starta program och utföra kommandon genom att välja alternativ på menyer.
- **musikprogramvara** Program som används för att skapa och redigera musik. När du spelar på klaviaturen på en synthesizer som är ansluten till datorn, kan det du spelar tolkas och skrivas ut som noter på ett partitur i ett musikprogram.
- **muspekare** Den pil som du flyttar över bildskärmen med hjälp av musen.

N

- **navigera** Innebär att växla mellan olika sidor på en webbplats eller i någon annan typ av onlinedokument genom att klicka på hyperlänkar i form av text eller bilder. Se *hyperlänk*.
- **Netscape Navigator** En webbläsare som har utvecklats av Netscape Communications Corporation. Se *webbläsare*.
- **nyhetsgrupp** En diskussionsgrupp på Internet där personer kan skriva och läsa meddelanden inom ett stort antal olika ämnesområden, till exempel professionell basket, miljöskydd eller katter från Himalaya.

- **nyhetsläsare** Ett program som används för att läsa och skriva meddelanden i nyhetsgrupper.
- **nyhetsserver** En server där Usenetnyheter tas emot och lagras (alla de enskilda meddelanden som sammanställts från hundratusentals andra nyhetsservrar världen över). Du får åtkomst till en nyhetsserver via den Internet-leverantör du anlitar. Se *Usenet*. Se även *nyhetsgrupp*.
- **nätbutik** En webbplats där du kan beställa olika produkter. Du kan handla böcker, blommor, CD-skivor, leksaker, livsmedel, aktier, flygbiljetter och begagnade bilar.
- **nätverk** Två eller flera sammankopplade datorer mellan vilka olika resurser kan delas, till exempel program, filer och skrivare.
- **nätverkskort** Ett utbyggnadskort som används för att ansluta en dator till ett lokalt nätverk.

0

online Innebär att vara ansluten och i kommunikationsläge med en annan dator via ett modem eller nätverk. Du är online när du har loggat in och upprättat en anslutning. Du är offline när du förlorar eller avslutar anslutningen. Se *modem*. Se även *nätverk*. **OS (operativsystem)** Gränssnittet för kommunikation mellan dig och datorn. I Microsoft Windows, det mest populära operativsystemet, använder du ikoner, menyer och dialogrutor när du kommunicerar med datorn. Det fysiska gränssnittet utgörs av en mus och ett tangentbord. Se *Microsoft Windows*. Se även *gränssnitt*.

Ρ

- Parallellport En kontakt på datorns baksida där du via en parallellkabel kan ansluta olika enheter, bland annat skrivare, som är avsedda för parallellt gränssnitt. Data överförs en byte åt gången genom åtta dataledningar (en för varje bit i en byte). Alla åtta bitar överförs samtidigt. En parallellport är snabbare än en seriell port, där data överförs med en bit åt gången. Se *digital*. Se även *serieport*.
- **PC-kort** En flyttbar modul som är avsedd att anslutas i en PCMCIA-kortplats och som kan innehålla olika enheter, till exempel modem, fax och lagringsmedia.

- **plug-and-play** En funktion som introducerades med Windows 95 och som gör det enklare att ansluta och konfigurera viss kringutrustning. När enheten är installerad (i enlighet med leverantörens anvisningar) kan du ansluta den till datorn medan datorn är igång. Den nya enheten identifieras automatiskt i operativsystemet. (När du ansluter en enhet som saknar plug-andplay måste du först stänga av datorn.) Se *kringutrustning*.
- **processor** (förkortning av mikroprocessor). Datorns »hjärna». Se *mikroprocessor*.
- produktnyckel En unik följd av bokstäver och siffror som tilldelas varje program du köper. Du ombeds ange produktnyckeln när du installerar programmet. När du registrerar programmet skickar du produktnyckeln till leverantören som placerar den tillsammans med andra uppgifter om dig och ditt programköp i en kunddatabas. Senare, om du behöver kontakta leverantören för teknisk support, ombeds du uppge produktnyckeln. Den person du kontaktar undersöker om du är berättigad till support genom att kontrollera att din produktnyckel finns registrerad i databasen. Du bör upprätta en förteckning över dina produktnycklar så att du inte går miste om de förmåner som ingår i inköpspriset. De kan jämföras med serienumren på maskinvaruprodukter. Se programvara.

- **program** Programvara som du installera i datorn för ordbehandling, bildbehandling, avstämning av ditt bankkontoutdrag, beräkning av inkomstskatt, musikkomposition eller spel. Program kallas ibland tilllämpningar. Se programvara.
- **programvara** Osynlig kod lagrad i digitala bitar och byte. Koden består av ett antal instruktioner för vilka åtgärder som ska utföras i datorn. Se *digital*. Se även *program*.

Q

QuickDock En anordning som är utrustad med portar för externa enheter och som du använder för att enkelt »docka» i och ur en bärbar dator. Övriga enheter ansluts till QuickDock-enheten.

R

RAM (Random Access Memory)

Datorns huvudminne. Här lagras en kopia av operativsystemet, alla program som körs och alla data som bearbetas. RAM är ett flyktigt minne, dvs när du stänger av datorn töms RAM-minnet. Ju mer RAM-minne som finns i datorn desto snabbare går det att arbeta i programmen. Se *huvudminne*. Se även *ROM*.

- **ROM (Read Only Memory)** Minne som innehåller de grundläggande instruktionerna för mikroprocessorn. ROM är ett permanent minne, dvs det töms inte när du stänger av datorn. Eftersom det inte går att ändra informationen i ROM-minnet kallas det skrivskyddat (read only). Se *mikroprocessor*.
- rulla Innebär att gradvis flytta information i ett fönster när exemplevis ett dokument eller en webbsida innehåller mer information än vad som ryms samtidigt i fönstret. Rullningslister är placerade till höger och nedtill i ett fönster. När rullningspilar visas längst ut i rullningslisterna vet du att det finns ytterligare information utanför fönstret. Klicka på någon av pilarna om du vill visa den information som finns utanför fönstret.
- **rullningsmus** En mus med ett rullningshjul (mellan de två musknapparna) som du kan använda i stället för rullningslisterna när du vill rulla genom långa dokument eller webbsidor.

S

- **Serieport** En kontakt på datorns baksida där du kan ansluta enheter som är avsedda för seriellt gränssnitt, till exempel en mus eller ett modem. Med seriellt gränssnitt överförs data en bit åt gången via en dataledning. En seriell kabel innehåller två ledningar för dubbelriktad kommunikation, dvs du kan skicka och ta emot information samtidigt. Se *digital*. Se även *parallellport*.
- **shareware** Programvara som du kan prova innan du köper den. Efter en prövoperiod, i allmänhet 30 dagar, upphör programmet att fungera om du inte betalar för det. Du kan ladda ner shareware-program från Internet. Se *programvara*.

skrivbord Se skrivbordet i Windows.

- **skrivbordet i Windows** De grundläggande delar av operativsystemet som visas när du har startat datorn. På skrivbordet visas ikoner (små bildsymboler) som representerar objekt i operativsystemet (till exempel Den här datorn och Papperskorgen), genvägar till program som är installerade i datorn och genvägar till mappar och filer. Se *genväg*.
- **skärmsläckare** Rörliga bilder eller mönster som visas på bildskärmen när du inte har använt datorn under en viss tid. Den ursprungliga tanken med skärmsläckare var att skydda bildskärmen men numera används de i större utsträckning som underhållning.

- **snabbmeny** En lista med alternativ som visas när du högerklickar på en ikon på skrivbordet eller i Aktivitetsfältet, på ett tomt utrymme på skrivbordet, på ett markerat avsnitt i ett dokument eller på en fil i Utforskaren. Se *högerklicka*.
- **snabbmeny** En meny som visas när du högerklickar på en ikon på skrivbordet eller Aktivitetsfältet, på ett tomt utrymme på skrivbordet, på ett markerat avsnitt i ett dokument eller på en fil i Utforskaren. Alternativen på snabbmenyn är de som oftast används för det objekt du högerklickar på. Se *högerklicka*.
- **spellista** Ett antal spår som valts för uppspelning på en CD- eller DVD-skiva.
- **spelport** En kontakt på datorns baksida där du kan ansluta en styrspak. Se *styrspak*.
- **standardvärde** Ett alternativ som väljs automatiskt i ett program om du inte anger något värde. När du till exempel skriver ut ett dokument, visas en fråga i dialogrutan Skriv ut om vilka sidor du vill skriva ut (standardvärdet är Alla) och hur många kopior av varje sida du vill skriva ut (standardvärdet är 1). Du kan ändra de här inställningarna och du kan ange att de ska vara standardvärden.
- **starta** Starta eller starta om datorn. Under startproceduren läses sådan information som fordras för att datorn ska fungera in i minnet. Se *huvudminne*.

- **styrspak** En manöverspak som kan röras i alla riktningar och som används för att styra ett objekts rörelser på bildskärmen. Den används för datorspel där du kör, flyger eller skjuter på objekt som visas på bildskärmen.
- **surfa** Att besöka olika platser på Internet, söka efter intressant information och klicka på hyperlänkar. I motsats till att söka efter bestämd information, utgör surfandet ett mer planlöst besökande av webbplatser. Du roar dig med att klicka på det som du tycker verkar lockande.
- **SVGA (Super Video Graphics Array)** Ett standardiserat visningsläge för bildskärmar med bättre upplösning än VGA. En bilds upplösning (tydlighet och skärpa) avgörs av det antal bildpunkter som kan visas per kvadrattum. Färgdjupet avgörs av det antal färger (från 256 till 16 miljoner) som kan visas samtidigt. Antalet bildpunkter och antalet färger begränsas av hur mycket minne SVGA-systemet är utrustat med. Se *bildpunkt*.
- **säker webbplats** En webbplats där innehållet är krypterat för att förhindra obehörig användning. När du köper något via Internet ombeds du uppge namn, adress, epostadress och kreditkortsinformation i ett elektroniskt formulär. Att skicka information till en säker webbplats kan jämföras med att lämna ut den över telefon när du beställer något ur en katalog. (Skicka dock aldrig ditt personnummer över Internet.

Din identitet kan användas för brottsliga handlingar om ditt personnummer hamnar i orätta händer.) Se *kryptera*.

- **säkerhetskopia** Kopia av en fil som sparas i händelse av att den ursprungliga filen skulle förloras eller skadas. Säkerhetskopior kan sparas på hårddisken, en diskett, en LS Compaq-enhet eller en CD-skiva.
- **sökmotor** Ett program som du får tillgång till via Internet, med vilket du kan söka i stora databaser efter information genom att ange nyckelord och fraser. Se *databas*.
- **sökväg** Information om var en fil är placerad i hierarkin på ett lagringsmedium. C:\Windows\Clouds.bmp utgör till exempel sökvägen till en bildfil med namnet Clouds. Den är placerad i en mapp med namnet Windows som i sin tur är placerad på enheten C.

Т

tillämpning Ett program som är installerat i datorn. Se *program*.

U

URL (Uniform Resource Locator)

Adressen till en webbplats, till exempel **www.compaq.com.**

USB-port (Universal Serial Bus

Port) En kontakt där du kan ansluta flera enheter med mycket snabb överföringshastighet. Serie- och parallellportar ersätts mer och mer av USB-portar vilket innebär att du behöver färre kontakter och färre kablar. (Flera USB-enheter kan anslutas efter varandra till samma port.) I Windows 98 finns en inbyggd drivrutin för USBenheter. I Windows Millennium finns stöd för den nya USB-standarden som är 40 gånger snabbare än den tidigare standarden. Se *serieport* och *parallellport*. Se även *kringutrustning*.

- **Usenet (Users' Network)** Ett världsomspännande nätverk med datorer för överföring av meddelanden till nyhetsgrupper. Se *nyhetsgrupper*.
- Utforskaren i Windows Ett filhanteringsprogram där du kan visa hierarkin för de mappar och filer som finns på datorns lagringsenheter. Detta är användbart när du vill kopiera och flytta filer. Du kan öppna mappen som innehåller den fil du vill flytta eller kopiera, klicka på filen och dra den till en annan mapp och släppa den där. Du startar Utforskaren genom att klicka på **Start**-knappen och peka på **Program**. Du kan också skapa en genväg till Utforskaren.

V.90-standard En standard som antogs 1998 som en gemensam lösning för två olika tekniker för 56Kbit/s-modem. (Om ditt modem inte följer V.90-standarden kan du besöka tillverkarens webbplats och ladda ner en uppdatering av programvaran.)

videotelefoni Se Internet-telefoni.

viloläge Ett lågförbrukningsläge för datorn så att du spar ström när den inte används.

- virus Ett program som är skrivet i avsikt att skada datorer. Ett virus kan ge sig tillkänna i form av konstiga meddelanden på skärmen, att information på hårddisken raderas eller att hårddisken kraschar. Vissa virus påverkar datorn direkt medan andra utlöses vid ett visst datum. Se *antivirusprogram*.
- vänsterklicka Innebär att trycka på och hastigt släppa den vänstra musknappen.

W

- **WAV** Ett filformat som används för att lagra ljud. Ljudfiler i WAV-format känns igen genom att de har filnamnstillägget .wav. Formatet har utvecklats av Microsoft och IBM för Windows-program med ljudfunktioner.
- webben Se World Wide Web.
- webbläsare Se läsare.
- **World Wide Web** Ett system av Internetservrar med funktioner för dokument i HTML-format. Se *HTML*.

Ζ

- **zippad fil** En fil som har komprimerats till mindre storlek med hjälp av ett komprimeringsprogram, till exempel WinZip. Ett arkiv (ett antal sammanhörande filer som har zippats tillsammans) kan överföras som en e-postbilaga betydligt snabbare än du enskilda filerna. Ett arkiv upptar mindre lagringsutrymme. De känns enkelt igen genom att de har filnamnstillägget .*zip*. Ett arkiv kan även vara självuppackande och har då filnamnstillägget .*exe*. När du dubbelklickar på en sådan fil visas en guide med anvisningar om hur du packar upp filerna. Se *guide*.
- överspänningsskydd En enhet som du använder för att skydda datorn från stora spänningsförändringar i elnätet. Med ett överspänningsskydd regleras det elektriska flödet till datorn så att den inte kan skadas vid strömsprång.

Sakregister

A

Adaptec Easy CD Creator användarinformation 5-21 Ansluta till World Wide Web 6-8 Använda DVD-spelare 5-7 hyperlänkar 6-4 Automatisk startfunktion avaktivera 5-5 Avaktivera automatisk startfunktion 5-5

B

batteri återvinning 7-3 byte 7-8 driftstid maximera 7-6 fack 2-7

förvaring 7-2 frigörinsspärr 2-9 kalibrering kalibrera batteri 7-4 kasta 7-3 kontroll 7-2 köp 7-6 ladda 3-4 laddningsindikator 2-2 laddningstid 7-6 låg laddningsnivå 7-7 lägga i 3-4 livslängd 3-3 optimerade prestanda 3-5 skötsel 7-2 ström 3-4, 7-2, 9-6 typer 7-3 Bearbetningshastighet 3-5 bilder 1-4

Bildskärm 2-2 inställningar 9-4 ljusstyrka 3-10 rengöring 8-3 spärr 2-1, 2-2 tom 9-5 upplösning 3-9 vänteläge 9-5 växla från TV till bärbar dator 5-11 viloläge 9-5 bildskärm felsökning 9-10 Borttagna filer återställning av 8-9 Bränna CD-skivor 5-18 brytare lock 2-2 Buffertunderskridning 5-20

C

CD grunder 5-4 manuellt utmatningshål 2-7 spelare 2-7 utmatningsknapp 2-7 CD Copier 5-20 CD-/DVD-spelare felsökning 9-15 lägga i 5-2 manuellt utmatningshål 5-3 mata ut manuellt 5-3 ta ut 5-3 CD-omslag tillverka 5-19 CD-R-/CD-RW-skivor skriva in 5-19 CD-RW spelare 2-7 CD-skivor spela ljud 5-5 CD-spelare 5-5 Compaq Diagnostik 8-10 testar utrustning 8-10, 8-11 tester 8-11 Compaq Service Connection 8-13 Information om datasäkerhet 8-14 sekretess 8-14 stänga av 8-13 starta 8-13

D

Data-CD-skivor skapa 5-18 dator frontpanel, nedre 2-2 höger sida 2-7 konfigurera 3-2 koppla bort 1-5 rengöring 8-2 säkerhet 1-5 skydda vid åskväder 1-5 stänga av 3-3 starta 3-3 testa 8-11 underhåll av 8-1 Vänster sida 2-6 virus 9-3 datorkomponenter framsida 2-2 undersida 2-9

definition 1-2 Internet 6-2 World Wide Web 6-2 Defragmentering hårddisk 8-7 disk spelare 3-12 ta ut 3-12 diskett 2-7 spelare 2-7 utmatningsknapp 2-7 Diskrensning använda 8-6 DVD manuellt utmatningshål 2-7 spelare 2-7 utmatningsknapp 2-7 DVD-enhet 5-7 **DVD**-filmer spela upp 5-11 **DVD**-spelare använda 5-7 knappar 5-8 kontroller på skärmen 5-8 ställa in egenskaper för uppspelning 5-10

E

Elnät 3-2 använda 3-3 koppla in 3-2 koppla ur 3-2 eluttag koppla bort från 1-5 Energiläge Avsluta 7-9 Starta 7-9 enheter 3-12 CD 2-7 **CD-RW 2-7** diskett 2-7 DVD 2-7 FutureBay 2-7 SuperDisk 2-7 utbytbara 2-7 E-post 6-6 leverantör 6-6 Ethernet-anslutning 6-5 extern bildskärm port 2-8

F

F10, inställningar 3-14, 3-15 Fel leta efter 8-6 felsökning bildskärm 9-10 CD 9-15 DVD 9-15 ljud 9-15, 9-20, 9-22, 9-25 lösenord 9-13 minnesmoduler 9-13 nätadapter 9-13 volym 9-9 Filer på Internet 6-12 säkerhetskopiering 8-5 ta bort 8-8 filer, åtkomst till på Internet 6-12

Filmer spela upp 5-10 Förhindra buffertunderskridning 5-20 Fortsatt rullning (Edge Motion) 3-8 frigörningsspärr batteri 2-9 FutureBay 2-9 funktionstangenter 2-5 FutureBay 2-7 frigörinsspärr 2-9

G

garantibevis definition 1-3 Grundläggande funktioner 2-1

H

Hårddisk defragmentera 8-7 fel 8-6 hantering av 8-8 utrymme 8-8 högerklicka 3-6 högtalare 2-2 hörlurskontakt 2-6 Hyperlänkar använda 6-4 definition 6-4

Ι

indikatorer batteriladdning 2-2 ström 2-2 indikatorlampor Caps Lock 2-3 Nätadapter 2-3 Num Lock 2-3 Scroll Lock 2-3 Installation nedladdad programfil 4-8 programvara från CD eller diskett 4-7 installationsguide definition 1-2 Internet anslutning 9-3 definition 6-2 öppna och ladda ned filer 6-12 söka 6-6 stöd 8-15 Internet-adress URL Uniform Resource Locator 6-5 Internetknappar 2-3 och World Wide Web 6-8 Internet-leverantör 6-5 och e-post 6-6

J

Jewel Case Creator 5-19

K

klicka höger 3-6 vänster 3-6 knappar Återförsäljare 2-3 bläddra 2-2 Digitalt ljud 2-3 direkt e-post 2-3 Direkt Internet-åtkomst 2-3 för Internet 2-3 höger för styrplatta 2-2 minska ljudstyrka 2-3 öka ljudstyrka 2-3 ström 2-2, 2-3, 3-3 SuperDisk, utmatning 2-7 utmatning av CD/DVD 2-7 utmatning av diskett 2-7 utmatning av PC-kort 2-6 vänster för styrplatta 2-2 kontakter Nätadapter 2-8 kontrast kontroller 2-5 Kopiera CD-skivor 5-20

L

laddat batteri 7-8 låg batteriladdningsnivå åtgärda 7-7 Läge Hibernation 7-9 Viloläge 7-9

lägen vänteläge 7-9 viloläge 7-9 Lägga i CD-/DVD-spelare 5-2 Lagrade filer ta bort 8-7 lagringsenheter 3-12 diskett 3-12 Länkar definition 6-4 ljud felsökning 9-15, 9-20, 9-22, 9-25 ljusstyrka 3-10 kontroller 2-5 ställa in 3-10 lock brytare 2-2 lösenord 3-14 felsökning 9-13 ställa in 3-14 ta bort 3-15

Μ

Manuellt utmatningshål 5-3 mappen Favoriter 6-11 Maskinvara lägga till 4-9 Mata ut CD-/DVD-skiva manuellt 5-3 CD-/DVD-spelare 5-3 Microsoft Internet Explorer använda 6-7 Microsoft Windows använda direkthjälpen 1-3 hantera filer 1-3 mikrofonkontakt 2-6 Minne 9-7 fack 2-9 minne felsökning 9-13 Modellbeteckning 2-9 Modem 6-5 MPEG-filer spela upp 5-10

N

Nätadapter ansluta 7-7 nätadapter felsökning 9-13 kontakt 2-8 nätverk definition 6-2 Nedladdad programfil installation 4-8 nummer modellbeteckning 2-9 serienummer 2-9

0

Operativsystem 1-3, 9-3 handbok 1-3

P

Papperskorgen använda 8-9 parallell port 2-8 PC-kortplats 2-6 Pentium III 3-5 portar extern bildskärm 2-8 QuikDock 2-9 skrivare/parallell 2-8 S-Video 2-8 Post över Internet 6-6 Presario-datorn skötsel av 8-4 Program installation 4-7 lägga till 4-7 ta bort 4-7

Q

QuikDock port 2-9

R

Rengöring bildskärm 8-3 hölje 8-2 styrplatta 8-3 Tangentbord 8-2 tangentbord 8-2 Ruhemodus Anzeigen 7-10 rullningsknapp 3-6

S

säkerhet 1-5 Säkerhet och arbetsmiljö, handbok 1-3 Säkerhetskopiera använda data-CD-skivor 5-18 CD-skivor 5-20

Säkerhetskopiering 8-5 enheter 8-5 verktyg 8-5 ScanDisk använda 8-6 serienummer 2-9 Skapa data-CD-skivor 5-18 Skiva lägga i 5-2 ta ut 5-3 ta ut manuellt 5-3 Skriva in filer på CD-R-/CD-RW-skivor 5-19 Skriva ut 9-6 Skrivare port 2-8 snabbinstallationsguide 1-2 Söka på på Internet 6-6 World Wide Web 6-11 Sökmotor 6-6 använda 6-10 välja 6-9 Spår spela in 5-18 spärr bildskärm 2-1, 2-2 spärrar batterifrigörning 2-9 FutureBay, frigörning 2-9 Spela DVD-filmer 5-11 DVD-skivor 5-5 ljud-CD-skivor 5-5 video-CD 5-6

Spela in CD-skivor 5-17 Standby 7-9 ström använda elnätet 3-3 batteri 3-4 drift 3-3 indikator 2-2 knapp 2-2, 3-3 koppla in 3-2 koppla ur 3-2 växelström 3-2 Strömhantering **Definition 7-9** Förstå 7-9 Strömsparfunktioner definition 7-9 förståelse 7-9 strömsparläge 7-9 strömsparlägen avbryta 7-10 starta 7-10 styrplatta 2-2 använda 3-6 dubbeltrycka med fingret 3-7 Fortsatt rullning (Edge Motion) 3-8 höger knapp 2-2 högerklicka 3-6 rengöring 8-3 rullningsknapp 2-2 trycka med fingret 3-7 vänster knapp 2-2 vänsterklicka 3-6 SuperDisk spelare 2-7 utmatningsknapp 2-7

SuperDisk-enhet 2-7 Surfa på webben 6-1, 6-5 S-Video ansluta 4-2 format 4-3 justera TV-skärm 4-4 port 2-8 visning 4-4 symboler 1-4 Systemåterställning (System recovery) 8-9 Systemhistorik (System Record) 8-12

Т

Ta ut CD-/DVD-skiva 5-3 CD-/DVD-skiva manuellt 5-3 Tangentbord 2-2 rengöring 8-2 tangenter funktions- 2-5 Testa utrustning 8-10 Tillverka CD-omslag 5-19 TV visa DVD-filmer 5-11 TV-utgång aktivera 4-2

U

Uniform Resource Locator (URL) definition 6-10

Uppgraderingar Compaq 9-6 minne 9-7 upplösning ändra 3-9 urladdat batteri 7-8 Uttag för låskabel 3-14 uttag för låskabel 2-8

V

vänsterklicka 3-6 vänteläge 3-3, 7-9 Video-CD spela upp 5-6 Video-CD som inte är DVD 5-11 viloläge 7-9 indikatorer 7-10 Virus definition 4-5 skydd från 4-5 ta bort 4-6 upptäcka 4-6 Volym minska, knapp 2-3 öka, knapp 2-3 volym felsökning 9-9

W

webbadress 6-11 webbadresser favoriter 6-11 Webbläsare 6-7 definition 6-7 Microsoft Internet Explorer 6-7 Webbservrar 6-4 Windows anpassa 1-3 Diskrensning 8-8 World Wide Web definition 6-2 grundläggande information 6-3

Y

Ytterligare anvisningar definition 1-2

Å

åskväder 1-5

Ö

Öppna och ladda ned sökmotorer 6-6 överspänningsskydd 1-5, 3-2